

Staatsbosbeheer

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Bestandsnaam: K:\CCA\BosT\SKP2017 na evaluatie voor EC\SKP2017\

Aangevraagd door: STAATSBOS

Datum overzicht: 08-JUN-16

Aantal pagina's: 133

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 01 Grootschalige, dynamische natuur**Beheertype: 01 Zee en wad**

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
monitoring/karteren	monitoren/karteren door eigen medewerker(s)	1 medewerker hoog tarief (A-149)	nog gebaseerd op verschillende inventarisatiemethode per subdoeltype	Ervaring SBB	0,000	0,00	1,000	100%	0,00
uitv. sanitaire maatregelen	ruimen dode vogels/dieren oa ivm botulisme	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 kosten vuiniszak&destructievat	ruimen van watervogels	Alterra 2015	0,007	0,48	1,000	100%	0,48
Totaal kosten									0,48
Exploitatiesaldo									0,48

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 01 Grootschalige, dynamische natuur

Beheertype: 02 Duin- en kwelderlandschap

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
maaieren, afvoeren/oogsten gew	maaieren/oprapen gecombineerd	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 opraapwagen (A-051) 1 frontmaaier, 250 cm (A-240)	Tijdsnorm gebaseerd op "oprapen maaisel grasland" 150m3/ha maar ander materieel (geen rups)	Normenboek NBL	3,120	360,00	1,000	5%	18,00
	maaisel afvoeren en composteren 4 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen opbouwkraan 10 ton 1 Inname vers maaisel 4 ton	Op basis van notitie kosten bulken 2002; nieuwe Alterra-berekening 2014.	Alterra 2014	0,414	209,40	1,000	5%	10,47
begrazen binnen raster/sloten	verzorgen/controleren van (beheers-)dieren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 kosten hoefsmid (gem. grdrk) 1 kosten veterinaire zrg (gem.)	op basis van enquête	Alterra 2016	0,770	50,62	1,000	50%	25,31
	verzorgen drinkwater	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 drinkbak/-voorziening tbv vee	op basis van enquête	Alterra 2016	0,010	21,28	1,000	50%	10,64
monitoring/karteren	monitoren/karteren door eigen medewerker(s)	1 medewerker hoog tarief (A-149)	nog gebaseerd op verschillende inventarisatiemethode per subdoeltype	Ervaring SBB	0,000	0,00	1,000	100%	0,00
	monitoren/karteren door (advies)bureau(s)	1 karteerder/inventarisator	nog gebaseerd op verschillende inventarisatiemethode per subdoeltype	Ervaring SBB	0,000	0,00	0,100	100%	0,00
onderhouden/vervangen raster	onderhouden veeraster 25m1/ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 mat./afschr. veeraster 25 m	na splitsing in activiteiten 'plaatsen raster' en 'onderhoud raster'	Alterra 2016	0,050	7,51	1,000	37%	2,78
	onderhouden veeraster 25m1/ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 mat./afschr. veeraster 25 m	handmatig plaatsen en onderhoud veeraster i.v.m. slechte bereikbaarheid	Alterra 2016	0,140	11,54	1,000	13%	1,50
	plaatsen veeraster 25 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 rasterpalenheier (achter trek)	plaatsen jongveeraster met palenheier achter trekker (gebruikt materiaal bij 'onderhoud').	Alterra 2016	0,365	47,20	0,067	37%	1,17
	verwijderen veeraster 25 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86)	verzamelen resten 'oude raster' in veld, en leggen op hopen voor transport	Alterra 2016	0,250	11,34	0,067	50%	0,38
	verwijderen veeraster 25 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	tussentransport resten verwijderd raster over veld naar weg	Alterra 2016	0,017	1,79	0,067	50%	0,06
	verwijderen veeraster 25 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen opbouwkraan 10 ton 1 Stort verw. raster 25 m/ha	laden resten verwijderd raster op vrachtwagen, 15 km transport, storkosten	Alterra 2016	0,015	2,69	0,067	50%	0,09
	onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 5m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaieren/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,025	2,61	1,000	100%

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 01 Grootschalige, dynamische natuur**Beheertype: 02 Duin- en kwelderlandschap**

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
Totaal kosten									73,01
Exploitatiesaldo									73,01

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 01 Grootschalige, dynamische natuur

Beheertype: 03 Rivier- en moeraslandschap

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
maaien zonder afvoer	maaien/klepelen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 1-assige trekker (A-223)	Overhoekjes maaien met 1-assige trekker in nat gebied.	Alterra 2014	10,400	614,00	1,000	1%	6,14
begrazen binnen raster/sloten	verzorgen/controleren van (beheers-)dieren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 kosten hoefsmid (gem. grdrk) 1 kosten veterinaire zrg (gem.)	op basis van enquete	Alterra 2016	0,770	50,61	1,000	80%	40,49
	verzorgen drinkwater	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 drinkbak/-voorziening tbv vee	op basis van enquete	Alterra 2016	0,010	21,29	1,000	80%	17,03
verwijderen ongew. vegetatie	kruiskruid/distels maaien (<5% bedekking)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	Norm genomen van afzetten opslag met bosmaaier; bedekking 0-5%	Normenboek NBL	3,000	153,00	1,000	10%	15,30
monitoring/karteren	monitoren/karteren door eigen medewerker(s)	1 medewerker hoog tarief (A-149)	nog gebaseerd op verschillende inventarisatiemethode per subdoeltype	Ervaring SBB	0,000	0,00	1,000	100%	0,00
	monitoren/karteren door (advies)bureau(s)	1 karteerder/inventarisator	nog gebaseerd op verschillende inventarisatiemethode per subdoeltype	Ervaring SBB	0,000	0,00	0,100	100%	0,00
onderhouden/vervangen raster	onderhouden veeraster 100 m1/ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 mat./afschr. veeraster 100 m	na splitsing in activiteiten 'plaatsen raster' en 'onderhoud raster'	Alterra 2016	0,210	30,46	1,200	60%	21,93
	onderhouden veeraster 100 m1/ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 mat./afschr. veeraster 100 m	handmatig plaatsen en onderhoud raster i.v.m. slechte bereikbaarheid	Alterra 2016	0,560	46,20	1,000	20%	9,24
	plaatsen veeraster 100 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 rasterpalenheier (achter trek)	plaatsen jongveeraster met palenheier achter trekker (gebruikt materiaal bij 'onderhoud')	Alterra 2016	1,460	188,56	0,067	60%	7,58
	verwijderen veeraster 100 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86)	verzamelen resten 'oude raster' in het veld, en leggen op hopen voor transport	Alterra 2016	1,000	44,59	0,067	80%	2,39
	verwijderen veeraster 100 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	tussentransport resten verwijderd raster over veld naar weg	Alterra 2016	0,066	7,65	0,067	80%	0,41
	verwijderen veeraster 100 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen opbouwkraan 10 ton 1 Stort verw. raster 100 m/ha	laden resten verwijderd raster op vrachtwagen, 15 km transport, stortkosten	Alterra 2016	0,060	11,01	0,067	80%	0,59
	onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 5m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaien/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,025	2,61	1,000	100%

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 01 Grootschalige, dynamische natuur**Beheertype: 03 Rivier- en moeraslandschap**

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
uitv. sanitaire maatregelen	ruimen dode vogels/dieren oa ivm botulisme	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 kosten vuiniszak&destructievat	ruimen van watervogels	Alterra 2015	0,007	0,48	1,000	100%	0,48
Totaal kosten									124,19
Exploitatiesaldo									124,19

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 01 Grootschalige, dynamische natuur

Beheertype: 04 Zand- en kalklandschap

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
begrazen binnen raster/sloten	verzorgen/controleren van (beheers-)dieren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 kosten veterinaire zrg (laag) 1 kosten hoefsmit (lage grdrk)	op basis van enquete	Alterra 2016	0,620	35,76	1,000	100%	35,76
	verzorgen drinkwater	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 drinkbak/-voorziening tbv vee	op basis van enquete	Alterra 2016	0,010	21,29	1,000	100%	21,29
reduceren stamtal, geen oogst	ringen (5 tot 50 bomen per ha)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag mzw (A-075)	2 zaagsnedes door het cambium rondom de wortelaanzet	Alterra 2014	0,340	18,00	0,100	20%	0,36
verwijderen ongew. vegetatie	prunus/exoten rooien/steken (<5% bedekking)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	rooien/steken Prunus met prunusrooier; hoogte 1-2 m; 0-5% bedekking; <500 st/ha	Normenboek NBL	2,000	90,00	0,200	100%	18,00
monitoring/karteren	monitoren/karteren door eigen medewerker(s)	1 medewerker hoog tarief (A-149)	nog gebaseerd op verschillende inventarisatiemethode per subdoeltype	Ervaring SBB	0,000	0,00	1,000	100%	0,00
	monitoren/karteren door (advies)bureau(s)	1 karteerder/inventarisator	nog gebaseerd op verschillende inventarisatiemethode per subdoeltype	Ervaring SBB	0,000	0,00	0,100	100%	0,00
onderhouden/vervangen raster	onderhouden veeraster 25m1/ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 mat./afschr. veeraster 25 m	na splitsing in activiteiten 'plaatsen raster' en 'onderhoud raster'	Alterra 2016	0,050	7,51	1,000	75%	5,63
	onderhouden veeraster 25m1/ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 mat./afschr. veeraster 25 m	handmatig plaatsen en onderhoud veeraster i.v.m. slechte bereikbaarheid	Alterra 2016	0,140	11,60	1,000	25%	2,90
	plaatsen veeraster 25 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 rasterpalenheier (achter trek)	plaatsen jongveeraster met palenheier achter trekker (gebruikt materiaal bij 'onderhoud').	Alterra 2016	0,365	47,16	0,067	75%	2,37
	verwijderen veeraster 25 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86)	verzamelen resten 'oude raster' in veld, en leggen op hopen voor transport	Alterra 2016	0,250	11,19	0,067	100%	0,75
	verwijderen veeraster 25 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	tussentransport resten verwijderd raster over veld naar weg	Alterra 2016	0,017	2,09	0,067	100%	0,14
	verwijderen veeraster 25 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen opbouwkraan 10 ton 1 Stort verw. raster 25 m/ha	laden resten verwijderd raster op vrachtwagen, 15 km transport, stortkosten	Alterra 2016	0,015	2,69	0,067	100%	0,18
	inspecteren veiligheid	Visual Tree Assessment (VTA-controle) per hectare	1 medewerker hoog tarief (A-149)	25 bomen per uur; totaal 12 bomen	Unie van bosgroepen	0,320	17,95	0,500	40%

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 01 Grootschalige, dynamische natuur**Beheertype: 04 Zand- en kalklandschap**

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/- kade 5m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaien/frezen/profileren; 5 m breedte	Nornenboek NBL	0,025	2,61	1,000	100%	2,61
Totaal kosten									93,58
Exploitatiesaldo									93,58

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 02 Rivieren

Beheertype: 01 Rivier

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
regelen waterstand	verhogen/verlagen stuwdrempel	1 medewerker laag tarief (A-86)	50 hectare per stuw/molen, bediening minder vaak.	Alterra 2014	0,040	1,80	1,000	10%	0,18
verwijderen toplaag	baggeren incl. afvoer bagger		Door diversiteit moeilijk te normeren	Ervaring TBO's	0,000	0,00	0,033	10%	0,00
monitoring/karteren	monitoren/karteren door eigen medewerker(s)	1 medewerker hoog tarief (A-149)	nog gebaseerd op verschillende inventarisatiemethode per subdoeltype	Ervaring SBB	0,000	0,00	1,000	100%	0,00
	monitoren/karteren door (advies)bureau(s)	1 karteerder/inventarisator	nog gebaseerd op verschillende inventarisatiemethode per subdoeltype	Ervaring SBB	0,000	0,00	0,100	100%	0,00
onderhouden/vervangen	onderhouden/vervangen brug/duiker/dam/stuw/put	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	relatief veel terrein achter de stuw waardoor kosten laag zijn	Ervaring TBO's	0,350	15,80	1,000	10%	1,58
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/ kade 5m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaieren/frezen/profilieren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,025	2,61	1,000	100%	2,61
uitv. sanitaire maatregelen	ruimen dode vogels/dieren oa ivm botulisme	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 kosten vuiniszak&destructievat	ruimen van watervogels	Alterra 2015	0,007	0,48	1,000	100%	0,48
Totaal kosten									4,85
Exploitatiesaldo									4,85

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 03 Beken en bronnen

Beheertype: 01 Beek en bron

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
regelen waterstand	verhogen/verlagen stuw drempel	1 medewerker laag tarief (A-86)	50 hectare per stuw/molen, bediening minder vaak.	Alterra 2014	0,040	1,78	1,000	50%	0,89
verwijderen toplaag	baggeren incl. afvoer bagger		Door diversiteit moeilijk te normeren	Ervaring TBO's	0,000	0,00	0,025	10%	0,00
verwijderen ongew. vegetatie	afzetten/afzagen/vellen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	opslag 1-of meerstammig, hoogte >1 m, stobdiam.>1 cm; 0-5% bedekking	Normenboek NBL	3,000	153,00	0,500	50%	38,25
monitoring/karteren	monitoren/karteren door eigen medewerker(s)	1 medewerker hoog tarief (A-149)	nog gebaseerd op verschillende inventarisatiemethode per subdoeltype	Ervaring SBB	0,000	0,00	1,000	100%	0,00
	monitoren/karteren door (advies)bureau(s)	1 karteerder/inventarisator	nog gebaseerd op verschillende inventarisatiemethode per subdoeltype	Ervaring SBB	0,000	0,00	0,100	100%	0,00
onderhouden/vervangen	onderhouden/vervangen brug/duiker/dam/stuw/put	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	relatief veel terrein achter de stuw waardoor kosten laag zijn	Ervaring TBO's	0,350	15,75	1,000	100%	15,75
onderhouden watergangen	uitmaaien met maaiboot	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 maaiboot (Groenwerk)	pag.618; omrekening volgens 'samenvoegen activiteiten.xls' tabblad 'maaiboot'	Groenwerk	0,556	46,65	1,200	50%	27,99
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/ kade 30m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaien/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,150	15,69	1,000	100%	15,69
Totaal kosten									98,57
Exploitatiesaldo									98,57

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 04 Stilstaande wateren

Beheertype: 01 Kranswierwater

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
regelen waterstand	verhogen/verlagen stuwdrempel	1 medewerker laag tarief (A-86)	50 hectare per stuw/molen, bediening minder vaak.	Alterra 2014	0,040	1,80	1,000	10%	0,18
verwijderen toplaag	afzuigen detrituslaag ivm helderheid		10% van de norm voor baggeren vennen 2700 m3 = 10% van 6340.63 = 634,06 (prijspeil 2006)	Ervaring TBO's	0,000	0,00	0,100	100%	0,00
maaieren, afvoeren/oogsten gew	maaieren/oprapen gecombineerd	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 maai-opraapc. rupsbanden A-241	Nat (of hellend) terrein; afstand perceel-depot 50 m; 150 m3 maaisel/ha	Normenboek NBL	8,460	2.157,50	0,200	2%	8,63
	maaisel afvoeren en composteren 4 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen opbouwkraan 10 ton 1 Inname vers maaisel 4 ton	Op basis van notitie kosten bulken 2002; nieuwe Alterra-berekening 2014.	Alterra 2014	0,414	210,00	0,200	2%	0,84
monitoring/karteren	monitoren/karteren door eigen medewerker(s)	1 medewerker hoog tarief (A-149)	nog gebaseerd op verschillende inventarisatiemethode per subdoeltype	Ervaring SBB	0,000	0,00	1,000	100%	0,00
	monitoren/karteren door (advies)bureau(s)	1 karteerder/inventarisator	nog gebaseerd op verschillende inventarisatiemethode per subdoeltype	Ervaring SBB	0,000	0,00	0,100	100%	0,00
onderhouden/vervangen	onderhouden/vervangen brug/duiker/dam/stuw/put	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 mat./afschr. molen 50 ha	Over een groter terrein eventueel water op kunnen zetten	Ervaring TBO's	0,350	44,00	1,000	100%	44,00
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/kade 5m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaieren/frezen/profilieren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,025	2,61	1,000	100%	2,61
uitv. sanitaire maatregelen	ruimen dode vogels/dieren oa ivm botulisme	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 kosten vuiniszak&destructievat	ruimen van watervogels	Alterra 2015	0,007	0,48	1,000	100%	0,48
Totaal kosten									56,74
Exploitatiesaldo									56,74

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 04 Stilstaande wateren

Beheertype: 02 Zoete plas

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
regelen waterstand	verhogen/verlagen stuwdrempel	1 medewerker laag tarief (A-86)	50 hectare per stuw/molen, bediening minder vaak.	Alterra 2014	0,040	1,79	1,000	33%	0,59
verwijderen toplaag	baggeren incl. afvoer bagger		10% van de norm voor baggeren vennen 2700 m3 = 10% van 6340.63 = 634,06 (prijspeil 2006)	Ervaring TBO's	0,000	0,00	0,033	33%	0,00
maaieren, afvoeren/oogsten gew	maaieren/oprapen gecombineerd	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 maai-opraapc. rupsbanden A-241	Nat (of hellend) terrein; afstand perceel-depot 50 m; 150 m3 maaisel/ha	Normenboek NBL	8,460	2.157,50	0,200	2%	8,63
	maaisel afvoeren en composteren 4 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen opbouwkraan 10 ton 1 Inname vers maaisel 4 ton	Op basis van notitie kosten bulken 2002; nieuwe Alterra-berekening 2014.	Alterra 2014	0,414	210,00	0,200	2%	0,84
monitoring/karteren	monitoren/karteren door eigen medewerker(s)	1 medewerker hoog tarief (A-149)	nog gebaseerd op verschillende inventarisatiemethode per subdoeltype	Ervaring SBB	0,000	0,00	1,000	100%	0,00
	monitoren/karteren door (advies)bureau(s)	1 karteerder/inventarisator	nog gebaseerd op verschillende inventarisatiemethode per subdoeltype	Ervaring SBB	0,000	0,00	0,100	100%	0,00
onderhouden/vervangen	onderhouden/vervangen brug/duiker/dam/stuw/put	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 mat./afschr. molen 50 ha	Over een groter terrein eventueel water op kunnen zetten	Ervaring TBO's	0,350	44,00	1,000	100%	44,00
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/kade 5m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaieren/frezen/profilieren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,025	2,61	1,000	100%	2,61
uitv. sanitaire maatregelen	ruimen dode vogels/dieren oa ivm botulisme	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 kosten vuiniszak&destructievat	ruimen van watervogels	Alterra 2015	0,007	0,48	1,000	100%	0,48
Totaal kosten									57,15
Exploitatiesaldo									57,15

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 04 Stilstaande wateren

Beheertype: 03 Brak water

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
regelen waterstand	verhogen/verlagen stuwdrempel	1 medewerker laag tarief (A-86)	50 hectare per stuw/molen, bediening minder vaak.	Alterra 2014	0,040	1,79	1,000	33%	0,59
maaien, afvoeren/oogsten gew	maaien/oprapen gecombineerd	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 maai-opraapc. rupsbanden A-241	Nat (of hellend) terrein; afstand perceel-depot 50 m; 150 m3 maaisel/ha	Normenboek NBL	8,460	2.157,00	0,200	5%	21,57
	maaisel afvoeren en composteren 4 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen opbouwkraan 10 ton 1 Inname vers maaisel 4 ton	Op basis van notitie kosten bulken 2002; nieuwe Alterra-berekening 2014.	Alterra 2014	0,414	210,00	0,200	5%	2,10
monitoring/karteren	monitoren/karteren door eigen medewerker(s)	1 medewerker hoog tarief (A-149)	nog gebaseerd op verschillende inventarisatiemethode per subdoeltype	Ervaring SBB	0,000	0,00	1,000	100%	0,00
	monitoren/karteren door (advies)bureau(s)	1 karteerder/inventarisator	nog gebaseerd op verschillende inventarisatiemethode per subdoeltype	Ervaring SBB	0,000	0,00	0,100	100%	0,00
onderhouden/vervangen	onderhouden/vervangen brug/duiker/dam/stuw/put	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 mat./afschr. molen 50 ha	Over een groter terrein eventueel water op kunnen zetten	Ervaring TBO's	0,350	44,00	1,000	100%	44,00
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 5m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaien/frezen/profilieren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,025	2,61	1,000	100%	2,61
uitv. sanitaire maatregelen	ruimen dode vogels/dieren oa ivm botulisme	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 kosten vuiniszak&destructievat	ruimen van watervogels	Alterra 2015	0,007	0,48	1,000	100%	0,48
Totaal kosten									71,35
Exploitatiesaldo									71,35

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 04 Stilstaande wateren

Beheertype: 04 Afgesloten zeearm

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
monitoring/karteren	monitoren/karteren door eigen medewerker(s)	1 medewerker hoog tarief (A-149)	nog gebaseerd op verschillende inventarisatiemethode per subdoeltype	Ervaring SBB	0,000	0,00	1,000	100%	0,00
	monitoren/karteren door (advies)bureau(s)	1 karteerder/inventarisator	nog gebaseerd op verschillende inventarisatiemethode per subdoeltype	Ervaring SBB	0,000	0,00	0,100	100%	0,00
uitv. sanitaire maatregelen	ruimen dode vogels/dieren oa ivm botulisme	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 kosten vuiniszak&destructievat	ruimen van watervogels	Alterra 2015	0,007	0,48	1,000	100%	0,48
Totaal kosten									0,48
Exploitatiesaldo									0,48

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 05 Moerassen

Beheertype: 01 Moeras

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
regelen waterstand	verhogen/verlagen stuwdrempel	1 medewerker laag tarief (A-86)	10 hectare per stuw/molen, bediening minder vaak.	Alterra 2014	0,220	9,80	1,000	70%	6,86
bewerken/inrichten terrein	begreppelen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 35-45 kW (A-003) 1 greppelfrees (A-024)	bestaande greppel uitfrezen, 750 m per ha	Het Groene Boek IMAG	1,500	99,80	0,500	50%	24,95
maaien, afvoeren/oogsten gew	maaien/oprapen gecombineerd	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 maai-opraapc. rupsbanden A-241	Gecombineerd maaien en oprapen in moeras	NormenboekNBL (extrapol 8t/ha)	12,300	3.135,60	0,100	50%	156,78
	maaien/oprapen gecombineerd	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 maai-opraapc. rupsbanden A-241	Gecombineerd maaien en oprapen in moeras	NormenboekNBL (extrapol 8t/ha)	12,300	3.135,62	0,333	50%	522,08
	maaisel afvoeren en composteren 8 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 boot (SBB) 1 Inname vers maaisel 8 ton	op basis van notitie kosten bulken 2002 (nw. berekening 2014); vrachtwagen vervangen door boot	Alterra 2014	0,829	386,40	0,100	50%	19,32
	maaisel afvoeren en composteren 8 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 boot (SBB) 1 Inname vers maaisel 8 ton	op basis van notitie kosten bulken 2002 (nw. berekening 2014); vrachtwagen vervangen door boot	Alterra 2014	0,829	386,25	0,333	50%	64,31
verwijderen ongew. vegetatie	afzetten/afzagen/vellen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	opslag 1-of meerstammig, hoogte >1 m, stobdiam.>1 cm; 25-50% bedekking	Normenboek NBL	10,000	510,00	0,200	40%	40,80
onderhouden/vervangen	onderhouden/vervangen brug/duiker/dam/stuw/put	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 mat./afschr. molen+stuw 20 ha	molen/pomp en stuw nodig om relatief klein terrein op het juiste waterpeil te houden	Alterra 2014	0,040	81,89	1,000	100%	81,89
onderhouden watergangen	uitmaaien watergang 100 m1/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 aanbouw maaikorf (A-043)	maaiikorf 3m breed; breedte talud <3m; breedte sloot <7m; bodem en 2 taluds uitmaaien	Normenboek NBL	0,460	44,62	0,450	50%	10,04
	slootmaaisel afvoeren en composteren 1,2 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 opraapwagen (A-051)	Notitie kosten bulken 2002 (tarief ongunstig en kosten shredder; zie 'omrekening' sloten&maaisel.xls	Alterra	0,930	95,69	0,450	50%	21,53
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 10m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaien/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,050	5,24	1,000	100%	5,24
uitv. sanitaire maatregelen	ruimen dode vogels/dieren oa ivm botulisme	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 kosten vuiniszak&destructievat	ruimen van watervogels	Alterra 2015	0,007	0,48	1,000	100%	0,48

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 05 Moerassen**Beheertype: 01 Moeras**

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
Totaal kosten									954,28
Exploitatiesaldo									954,28

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 05 Moerassen

Beheertype: 02 Gemaaid rietland (met ingebruikgeving)

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
regelen waterstand	verhogen/verlagen stuwdrempel	1 medewerker laag tarief (A-86)	10 hectare per stuw/molen, bediening minder vaak.	Alterra 2014	0,220	9,80	1,000	100%	9,80
bewerken/inrichten terrein	frezen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 1-assige trekker (A-223) 1 frees t.b.v. 1-asser (A-120)	werkdiepte 5-10, zonder zode, oppervlakte <0,10 ha	Normenboek NBL	20,000	1.299,00	0,067	90%	78,33
	begreppelen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	bestaande greppels op diepte brengen; grond zijdelings uitstrooien; 50 m per ha	Het Groene Boek IMAG	2,577	115,97	1,000	30%	34,79
maaieren, afvoeren/oogsten gew	maaieren/snijden	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 1-assige trekker rietm. (A-013)	Nieuwe norm Alterra: Riet maaieren. Opvolgende nieuwe beheeractiviteit "sloeken en bossen"	Alterra 2014	3,740	214,87	1,000	30%	64,46
	sloeken en bossen	1 medewerker laag tarief (A-86)	Verzamelen van rietbosjes, 2500 bosjes per hectare.	Alterra 2014	5,420	241,47	1,000	30%	72,44
	sloeken en bossen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 dwars-/snelhooier tbv 1-ass.tr 1 1-assige trekker (A-223)	Sloeken van riet, van 2500 bosjes per hectare naar 125 veldbossen.	Alterra 2014	24,260	1.512,00	1,000	30%	453,60
	sloeken en bossen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 1-assige trekker (A-223) 1 Slee riettransport 1-assige tr	Transporteren riet naar losplaats, 125 veldbossen per hectare.	Alterra 2014	2,660	161,87	1,000	30%	48,56
	maaisel afvoeren en composteren 2 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen opbouwkraan 10 ton 1 Inname vers maaisel 2 ton	Op basis van notitie kosten bulken 2002; nieuwe Alterra-berekening 2014.	Alterra 2014	0,207	104,70	1,000	30%	31,41
monitoring/karteren	monitoren/karteren door eigen medewerker(s)	1 medewerker hoog tarief (A-149)	nog gebaseerd op verschillende inventarisatiemethode per subdoeltype	Ervaring SBB	0,000	0,00	1,000	100%	0,00
	monitoren/karteren door (advies)bureau(s)	1 karteerder/inventarisator	nog gebaseerd op verschillende inventarisatiemethode per subdoeltype	Ervaring SBB	0,000	0,00	0,100	100%	0,00
onderhouden/vervangen	onderhouden/vervangen brug/duiker/dam/stuw/put	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 mat./afschr. molen+stuw 20 ha	molen/pomp en stuw nodig om relatief klein terrein op het juiste waterpeil te houden	Alterra 2014	0,040	81,90	1,000	30%	24,57

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 05 Moerassen

Beheertype: 02 Gemaaid rietland (met ingebruikgeving)

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
onderhouden watergangen	uitmaaïen watergang 100 m1/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 aanbouw maaikorf (A-043)	maaikorf 3m breed; breedte talud <3m; breedte sloot <7m; bodem en 2 taluds uitmaaïen	Normenboek NBL	0,460	44,58	0,450	100%	20,06
	slootmaaisel afvoeren en composteren 1,2 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 opraapwagen (A-051)	Notitie kosten bulken 2002 (tarief ongunstig en kosten shredder; zie 'omrekening' sloten&maaisel.xls	Alterra	0,930	95,71	0,450	100%	43,07
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 10m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaïen/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,050	5,24	1,000	100%	5,24
transport over water	verplaatsen van mensen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 boot (SBB)	nbn: in Groen-Blauwe catalogus worden de kosten door vaarland verdubbeld	Ervaring TBO's	0,000	0,00	1,000	70%	0,00
	transporteren van materieel/materiaal/maaisel	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 boot (SBB)	nbn: in Groen-Blauwe catalogus worden de kosten door vaarland verdubbeld	Ervaring TBO's	0,000	0,00	1,000	70%	0,00
Totaal kosten									886,33
Opbrengsten									
in eigen regie	bossen riet (46 cm) 350 stuks							30%	243,89
via ingebruikgeving	bossen riet (46 cm) 350 stuks							60%	9,06
Totaal opbrengsten									252,95
Exploitatiesaldo									633,38

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 06 Voedselarme venen en vochtige hei

Beheertype: 01 Veenmosrietland en moerasheide

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
regelen waterstand	verhogen/verlagen stuwdrempel	1 medewerker laag tarief (A-86)	10 hectare per stuw/molen, bediening minder vaak.	Alterra 2014	0,220	9,80	1,000	100%	9,80
verwijderen toplaag	plaggen en plagsel naar (tijd.)depot brengen	3 medewerker laag tarief (A-86) 2 dumper (A-082) 2 trekker 4x4, 75-90 kW (A-006) 1 hydr. graafmachine (A-225)	kleinschalig plaggen, 1000 m ³ /ha, en tijdelijk depot op 500 meter	Alterra 2016	18,800	5.395,00	0,020	10%	10,79
	plagsel in (tijd.)depot omzetten/composteren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 opraapwagen (A-051)	Afgeleid van de notitie: Quick-scan Kosten van het Bulken van Groenresten van J.J. de Jong.	Alterra 2002	5,000	520,00	0,020	10%	1,04
bekalken/bemesten	bekalken (incl. aankoop 125kg/ha)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 35-45 kW (A-003) 1 kunstmeststrooier (SBB) 1 125 kg landbouwkalk	incl. aankoop landbouwkalk en toeslag laden en lossen, verdelen over objecten etc	Het Groene Boek IMAG	2,000	160,00	0,020	10%	0,32
maaïen, afvoeren/oogsten gew	maaïen/oprapen gecombineerd	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 maaï-opraapc. rupsbanden A-241	Nat (of hellend) terrein; afstand perceel-depot 50 m; 150 m ³ maaïsel/ha	Normenboek NBL	8,460	2.156,73	0,750	20%	323,51
	maaïen/oprapen gecombineerd	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 maaï-opraapc. rupsbanden A-241	Nat (of hellend) terrein; afstand perceel-depot 50 m; 150 m ³ maaïsel/ha	Normenboek NBL	8,460	2.156,66	1,000	70%	1.509,66
	maaïsel afvoeren en composteren 5 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen opbouwkraan 10 ton 1 Inname vers maaïsel 5 ton	Op basis van notitie kosten bulken 2002; nieuwe Alterra-berekening 2014.	Alterra 2014	0,518	261,80	0,750	20%	39,27
	maaïsel afvoeren en composteren 5 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen opbouwkraan 10 ton 1 Inname vers maaïsel 5 ton	Op basis van notitie kosten bulken 2002; nieuwe Alterra-berekening 2014.	Alterra 2014	0,518	261,77	1,000	70%	183,24
verwijderen ongew. vegetatie	rooien/uitpennen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	opslag rooien/plukken; bedekking 5-25%	Normenboek NBL	6,000	270,00	0,500	20%	27,00
	afzetten/afzagen/vellen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	opslag 1-of meerstammig, hoogte >1 m, stobdiam.>1 cm; 5-25% bedekking	Normenboek NBL	5,000	255,00	0,200	20%	10,20
	verzamelen ongew.vegetatie	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	gemiddelde kosten bepaald op basis GIS-analyse gehele terrein (% te bew. opp 100 %)	Alterra 2016	0,540	24,30	0,200	100%	4,86
	versnipperen vrijgekomen hout	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 houtversnipperaar (A-054)	Verspanen loofbomen dbh 4 cm (bij kaalslag van smalle singels; ipv 5000st/ha maar 50st/ha geschikt	Normenboek NBL	0,500	68,00	0,200	20%	2,72

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 06 Voedselarme venen en vochtige hei

Beheertype: 01 Veenmosrietland en moerasheide

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
monitoring/karteren	monitoren/karteren door eigen medewerker(s)	1 medewerker hoog tarief (A-149)	nog gebaseerd op verschillende inventarisatiemethode per subdoeltype	Ervaring SBB	0,000	0,00	1,000	100%	0,00
	monitoren/karteren door (advies)bureau(s)	1 karteerder/inventarisator	nog gebaseerd op verschillende inventarisatiemethode per subdoeltype	Ervaring SBB	0,000	0,00	0,100	100%	0,00
onderhouden/vervangen	onderhouden/vervangen brug/duiker/dam/stuw/put	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 mat./afschr. molen 50 ha	Over een groter terrein eventueel water op kunnen zetten	Ervaring TBO's	0,350	44,00	1,000	100%	44,00
onderhouden watergangen	uitmaaïen watergang 100 m ¹ /ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 aanbouw maaikorf (A-043)	maaikorf 3m breed; breedte talud <3m; breedte sloot <7m; bodem en 2 taluds uitmaaïen	Normenboek NBL	0,460	44,57	0,300	100%	13,37
	slootmaaisel afvoeren en composteren 0,6 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 opraapwagen (A-051)	Notitie kosten bulken 2002 (tarief ongunstig en kosten shredder; zie 'omrekening' sloten&maaisel.xls	Alterra	0,460	47,37	0,300	100%	14,21
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 10m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaïen/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,050	5,24	1,000	100%	5,24
transport over water	verplaatsen van mensen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 boot (SBB)	nbn: in Groen-Blauwe catalogus worden de kosten door vaarland verdubbeld	Ervaring TBO's	0,000	0,00	1,000	70%	0,00
	transporteren van materieel/materiaal/maaisel	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 boot (SBB)	nbn: in Groen-Blauwe catalogus worden de kosten door vaarland verdubbeld	Ervaring TBO's	0,000	0,00	1,000	70%	0,00
Totaal kosten									2.199,23
Opbrengsten									
in eigen regie	verkoop houtsnippers							20%	0,79
Totaal opbrengsten									0,79
Exploitatiesaldo									2.198,44

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 06 Voedselarme venen en vochtige hei

Beheertype: 02 Trilveen

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
regelen waterstand	verhogen/verlagen stuwdrempel	1 medewerker laag tarief (A-86)	10 hectare per stuw/molen, bediening minder vaak.	Alterra 2014	0,220	9,80	1,000	100%	9,80
bewerken/inrichten terrein	begreppelen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 35-45 kW (A-003) 1 greppelfrees (A-024)	bestaande greppel uitzrezen, 750 m per ha	Het Groene Boek IMAG	1,500	99,79	1,000	80%	79,83
maaien, afvoeren/oogsten gew	maaien/oprapen gecombineerd	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 maai-opraapc. rupsbanden A-241	Nat (of hellend) terrein; afstand perceel-depot 50 m; 150 m ³ maaisel/ha	Normenboek NBL	8,460	2.156,67	1,000	100%	2.156,67
	maaisel afvoeren en composteren 4 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen opbouwkraan 10 ton 1 Inname vers maaisel 4 ton	Op basis van notitie kosten bulken 2002; nieuwe Alterra-berekening 2014.	Alterra 2014	0,414	209,39	1,000	100%	209,39
monitoring/karteren	monitoren/karteren door eigen medewerker(s)	1 medewerker hoog tarief (A-149)	nog gebaseerd op verschillende inventarisatiemethode per subdoeltype	Ervaring SBB	0,000	0,00	1,000	100%	0,00
	monitoren/karteren door (advies)bureau(s)	1 karteerder/inventarisator	nog gebaseerd op verschillende inventarisatiemethode per subdoeltype	Ervaring SBB	0,000	0,00	0,100	100%	0,00
onderhouden/vervangen	onderhouden/vervangen brug/duiker/dam/stuw/put	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 mat./afschr. molen+stuw 20 ha	molen/pomp en stuw nodig om relatief klein terrein op het juiste waterpeil te houden	Alterra 2014	0,040	81,89	1,000	100%	81,89
onderhouden watergangen	uitmaaien watergang 100 m ¹ /ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 aanbouw maaikorf (A-043)	maaikorf 3m breed; breedte talud <3m; breedte sloot <7m; bodem en 2 taluds uitmaaien	Normenboek NBL	0,460	44,58	0,450	100%	20,06
	slootmaaisel afvoeren en composteren 0,6 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 opraapwagen (A-051)	Notitie kosten bulken 2002 (tarief ongunstig en kosten shredder; zie 'omrekening' sloten&maaisel.xls	Alterra	0,460	47,33	0,450	100%	21,30
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 10m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaien/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,050	5,24	1,000	100%	5,24
transport over water	verplaatsen van mensen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 boot (SBB)	nbn: in Groen-Blauwe catalogus worden de kosten door vaarland verdubbeld	Ervaring TBO's	0,000	0,00	1,000	70%	0,00
	transporteren van materieel/materiaal/maaisel	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 boot (SBB)	nbn: in Groen-Blauwe catalogus worden de kosten door vaarland verdubbeld	Ervaring TBO's	0,000	0,00	1,000	70%	0,00
Totaal kosten									2.584,18

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 06 Voedselarme venen en vochtige hei

Beheertype: 02 Trilveen

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
Exploitatiesaldo									2.584,18

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 06 Voedselarme venen en vochtige hei

Beheertype: 03 Hoogveen

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
regelen waterstand	verhogen/verlagen stuwdrempel	1 medewerker laag tarief (A-86)	50 hectare per stuw/molen, bediening minder vaak.	Alterra 2014	0,040	1,79	1,000	100%	1,79
verwijderen toplaag	chopperen en maaisel naar (tijd.)depot brengen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 choppermachine 18 m3 (A-136) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005)	hoge opbrengst van 400m3/ha; depotafstand 750 m; wageninhoud 18 m3; transport over zandwegen	Normenboek NBL	10,400	1.346,67	0,030	10%	4,04
maaieren, afvoeren/oogsten gew	maaieren/oprapen gecombineerd	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 opraapwagen (A-051) 1 frontmaaier, 250 cm (A-240)	Tijdsnorm gebaseerd op "oprapen maaisel grasland" 150m3/ha maar ander materieel (geen rups)	Normenboek NBL	3,120	360,00	0,100	10%	3,60
	maaisel afvoeren en composteren 3 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen opbouwkraan 10 ton 1 Inname vers maaisel 3 ton	Op basis van notitie kosten bulken 2002; nieuwe Alterra-berekening 2014.	Alterra 2014	0,311	158,00	0,100	10%	1,58
begrazen binnen raster/sloten	verzorgen/controleren van (beheers-)dieren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 kosten veterinaire zrg (laag) 1 kosten hoefsmid (lage grdrk)	op basis van enquete	Alterra 2016	1,900	92,78	1,000	40%	37,11
	verzorgen drinkwater	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 drinkbak/-voorziening tbv vee	op basis van enquete	Alterra 2016	0,030	22,18	1,000	40%	8,87
verwijderen ongew. vegetatie	afzetten/afzagen/vellen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	opslag 1-of meerstammig, hoogte >1 m, stobdiam.>1 cm; 0-5% bedekking	Normenboek NBL	3,000	153,00	0,200	40%	12,24
	verzamelen ongew.vegetatie	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	gemiddelde kosten bepaald op basis van GIS-analyse gehele terrein (% te bew opp. 100%)	Alterra 2016	0,310	13,95	0,200	100%	2,79
	versnipperen vrijgekomen hout	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 houtversnipperaar (A-054)	Verspanen loofbomen dbh 4 cm (bij kaalslag van smalle singels; ipv 5000st/ha maar 50st/ha geschikt	Normenboek NBL	0,500	67,88	0,200	40%	5,43
monitoring/karteren	monitoren/karteren door eigen medewerker(s)	1 medewerker hoog tarief (A-149)	nog gebaseerd op verschillende inventarisatiemethode per subdoeltype	Ervaring SBB	0,000	0,00	1,000	100%	0,00
	monitoren/karteren door (advies)bureau(s)	1 karteerder/inventarisator	nog gebaseerd op verschillende inventarisatiemethode per subdoeltype	Ervaring SBB	0,000	0,00	0,100	100%	0,00

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 06 Voedselarme venen en vochtige hei

Beheertype: 03 Hoogveen

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
onderhouden/vervangen raster	onderhouden schapenraster 25 m/ha incl. hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 mat./afschr. schapenraster 25m	na splitsing in activiteiten 'plaatsen schapenraster' en 'onderhoud schapenraster'	Alterra 2016	0,165	22,27	1,000	30%	6,68
	onderhouden schapenraster 25 m/ha incl. hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 mat./afschr. schapenraster 25m	handmatig plaatsen en onderhoud schapenraster i.v.m. slechte bereikbaarheid	Alterra 2016	0,350	30,60	1,000	10%	3,06
	plaatsen schapenraster 25 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 rasterpalenheier (achter trek)	plaatsen palen schapenraster met palenheier achter trekker (gebruikt materiaal bij 'onderhoud')	Alterra 2016	0,225	29,35	0,067	30%	0,59
	plaatsen schapenraster 25 m/ha	3 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 wikkelmachine (A-142)	bevestigen schapenraster aan geplaatste palen; incl. wikkelmachine (materiaal bij 'onderhoud')	Alterra 2016	0,208	35,82	0,067	30%	0,72
	verwijderen schapenraster 25 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86)	verzamelen resten 'oude raster' in het veld, en leggen op hopen voor transport	Alterra 2016	0,730	32,46	0,067	40%	0,87
	verwijderen schapenraster 25 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	tussentransport resten verwijderd raster over veld naar weg	Alterra 2016	0,017	1,87	0,067	40%	0,05
	verwijderen schapenraster 25 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen opbouwkraan 10 ton 1 Stort verw. raster 25 m/ha	laden resten verwijderd raster op vrachtwagen, 15 km transport, stortkosten	Alterra 2016	0,015	2,99	0,067	40%	0,08
onderhouden/vervangen brug/duiker/dam/stuw/put	onderhouden/vervangen brug/duiker/dam/stuw/put	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	relatief veel stuwen, dus veel onderhoud	Ervaring TBO's	2,200	99,00	1,000	100%	99,00
onderhouden watergangen	uitmaaieren watergang 5 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 aanbouw maaikorf (A-043)	maaikorf 3m breed; breedte talud <3m; breedte sloot <7m; bodem en 2 taluds uitmaaieren	Normenboek NBL	0,023	2,27	0,300	100%	0,68
	slootmaaisel afvoeren en composteren 0.03 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 opraapwagen (A-051)	Notitie kosten bulken 2002 (tarief ongunstig en kosten shredder; zie 'omrekening' sloten&maaisel.xls	Alterra	0,023	2,37	0,300	100%	0,71
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 10m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaieren/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,050	5,24	1,000	100%	5,24

Totaal kosten **195,13**

Opbrengsten

in eigen regie	verkoop houtsnippers	40%	1,58
----------------	----------------------	-----	------

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 06 Voedselarme venen en vochtige hei

Beheertype: 03 Hoogveen

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
<hr/>									
Totaal opbrengsten									1,58
<hr/>									
Exploitatiesaldo									193,55

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 06 Voedselarme venen en vochtige hei

Beheertype: 04 Vochtige heide

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
verwijderen toplaag	plaggen en plagsel naar (tijd.)depot brengen	3 medewerker laag tarief (A-86) 2 dumper (A-082) 2 trekker 4x4, 75-90 kW (A-006) 1 hydr. graafmachine (A-225)	kleinschalig plaggen, 1000 m ³ /ha, en tijdelijk depot op 500 meter	Alterra 2016	18,800	5.393,00	0,040	25%	53,93
	chopperen en maaisel naar (tijd.)depot brengen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 choppermachine 18 m ³ (A-136) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005)	hoge opbrengst van 400m ³ /ha; depotafstand 750 m; wageninhoud 18 m ³ ; transport over zandwegen	Normenboek NBL	10,400	1.343,00	0,040	25%	13,43
	plagsel afvoeren naar centraal depot	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 opraapwagen (A-051)	incl.laden, afstand tot depot < 20 km (prijs per m ³ /km omgerekend)	Normenboek NBL	1,500	154,09	0,040	55%	3,39
bekalken/bemesten	bekalken (incl. aankoop 125kg/ha)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 35-45 kW (A-003) 1 kunstmeststrooier (SBB) 1 125 kg landbouwkalk	incl. aankoop landbouwkalk en toeslag laden en lossen, verdelen over objecten etc	Het Groene Boek IMAG	2,000	158,50	0,040	50%	3,17
maaïen, afvoeren/oogsten gew	maaïen/oprapen gecombineerd	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 opraapwagen (A-051) 1 frontmaaier, 250 cm (A-240)	Tijdsnorm gebaseerd op "oprapen maaisel grasland" 150m ³ /ha maar ander materieel (geen rups)	Normenboek NBL	3,120	360,00	0,100	10%	3,60
begrazen binnen raster/sloten	verzorgen/controleren van (beheers-)dieren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 kosten veterinaire zrg (laag) 1 kosten hoefsmid (lage grdrk)	op basis van enquete	Alterra 2016	1,900	92,79	1,000	100%	92,79
	verzorgen drinkwater	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 drinkbak/-voorziening tbv vee	op basis van enquete	Alterra 2016	0,030	22,17	1,000	100%	22,17
verwijderen ongew. vegetatie	afzetten/afzagen/vellen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	opslag 1-of meerstammig, hoogte >1 m, stobdiam.>1 cm; 0-5% bedekking	Normenboek NBL	3,000	153,00	0,200	100%	30,60
	verzamelen ongew.vegetatie	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	gemiddelde kosten bepaald op basis GIS-analyse gehele terrein (% te bew. opp 100 %)	Alterra 2016	0,540	24,30	0,200	100%	4,86
	afbranden heide-/duinvegetatie	6 medewerker laag tarief (A-86) 6 handgereedschap (A-064)	Heide en jonge opslag branden	Normenboek NBL	2,500	675,00	0,100	2%	1,35
	versnipperen vrijgekomen hout	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 houtversnipperaar (A-054)	Verspanen loofbomen dbh 4 cm (bij kaalslag van smalle singels; ipv 5000st/ha maar 50st/ha geschikt)	Normenboek NBL	0,500	67,80	0,200	100%	13,56

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 06 Voedselarme venen en vochtige hei

Beheertype: 04 Vochtige heide

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
monitoring/karteren	monitoren/karteren door eigen medewerker(s)	1 medewerker hoog tarief (A-149)	nog gebaseerd op verschillende inventarisatiemethode per subdoeltype	Ervaring SBB	0,000	0,00	1,000	100%	0,00
	monitoren/karteren door (advies)bureau(s)	1 karteerder/inventarisator	nog gebaseerd op verschillende inventarisatiemethode per subdoeltype	Ervaring SBB	0,000	0,00	0,100	100%	0,00
onderhouden/vervangen raster	onderhouden schapenraster 40 m/ha incl. hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 mat./afschr. schapenraster 40m	na splitsing in activiteiten 'plaatsen schapenraster' en 'onderhouden schapenraster'	Alterra 2016	0,264	35,56	1,000	75%	26,67
	onderhouden schapenraster 40 m/ha incl. hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 mat./afschr. schapenraster 40m	handmatig plaatsen en onderhoud schapenraster i.v.m. slechte bereikbaarheid	Alterra 2016	0,550	48,44	1,000	25%	12,11
	plaatsen schapenraster 40 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 rasterpalenheier (achter trek)	plaatsen palen schapenraster met palenheier achter trekker (gebruikt materiaal bij 'onderhoud')	Alterra 2016	0,360	46,57	0,067	75%	2,34
	plaatsen schapenraster 40 m/ha	3 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 wikkelmachine (A-142)	plaatsen palen schapenraster met palenheier achter trekker (gebruikt materiaal bij 'onderhoud')	Alterra 2016	0,332	57,71	0,067	75%	2,90
	verwijderen schapenraster 40 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86)	verzamelen resten 'oude raster' in het veld, en leggen op hopen voor transport	Alterra 2016	1,168	51,94	0,067	100%	3,48
	verwijderen schapenraster 40 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	tussentransport resten verwijderd raster over veld naar weg	Alterra 2016	0,026	2,99	0,067	100%	0,20
	verwijderen schapenraster 40 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen opbouwkraan 10 ton 1 Stort verw. raster 40 m/ha	laden resten verwijderd raster op vrachtwagen, 15 km transport, stortkosten	Alterra 2016	0,024	4,33	0,067	100%	0,29
onderhouden watergangen	uitmaaien watergang 5 m1/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 aanbouw maaikorf (A-043)	maaikorf 3m breed; breedte talud <3m; breedte sloot <7m; bodem en 2 taluds uitmaaien	Normenboek NBL	0,023	2,27	0,300	100%	0,68
	slootmaaisel afvoeren en composteren 0,05 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 opraapwagen (A-051)	Notitie kosten bulken 2002 (tarief ongunstig en kosten shredder; zie 'omrekening' sloten&maaisel.xls	Alterra	0,030	3,10	0,300	100%	0,93

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 06 Voedselarme venen en vochtige hei**Beheertype: 04 Vochtige heide**

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/ kade 10m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaien/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,050	5,24	1,000	100%	5,24
Totaal kosten									297,69
Opbrengsten									
in eigen regie	verkoop houtsnippers							100%	3,95
Totaal opbrengsten									3,95
Exploitatiesaldo									293,74

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 06 Voedselarme venen en vochtige hei

Beheertype: 05 Zwakgebufferd ven

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
regelen waterstand	verhogen/verlagen stuwdrempel	1 medewerker laag tarief (A-86)	10 hectare per stuw/molen, bediening minder vaak.	Alterra 2014	0,220	9,81	1,000	80%	7,85
verwijderen toplaag	plaggen en plagsel naar (tijd.)depot brengen	3 medewerker laag tarief (A-86) 2 dumper (A-082) 2 trekker 4x4, 75-90 kW (A-006) 1 hydr. graafmachine (A-225)	kleinschalig plaggen, 1000 m3/ha, en tijdelijk depot op 500 meter	Alterra 2016	18,800	5.393,33	0,050	3%	8,09
	baggeren incl. afvoer bagger		= 6340,63 (prijspeil 2006)	Ervaring TBO's	0,000	0,00	0,050	80%	0,00
bekalken/bemesten	bekalken (incl. aankoop 125kg/ha)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 35-45 kW (A-003) 1 kunstmeststrooier (SBB) 1 125 kg landbouwkalk	incl. aankoop landbouwkalk en toeslag laden en lossen, verdelen over objecten etc	Het Groene Boek IMAG	2,000	160,00	0,050	3%	0,24
maaïen, afvoeren/oogsten gew	maaïen/oprapen gecombineerd	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 opraapwagen (A-051) 1 frontmaaier, 250 cm (A-240)	Tijdsnorm gebaseerd op "oprapen maaïsel grasland" 150m3/ha maar ander materieel (geen rups)	Normenboek NBL	3,120	360,00	0,100	10%	3,60
	maaïsel afvoeren en composteren 2 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen opbouwkraan 10 ton 1 Inname vers maaïsel 2 ton	Op basis van notitie kosten bulken 2002; nieuwe Alterra-berekening 2014.	Alterra 2014	0,207	105,00	0,100	10%	1,05
verwijderen ongew. vegetatie	afzetten/afzagen/vellen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	opslag 1-of meerstammig, hoogte >1 m, stobdiam.>1 cm; 0-5% bedekking	Normenboek NBL	3,000	153,05	0,333	30%	15,29
	verzamelen ongew.vegetatie	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	gemiddelde kosten bepaald op basis van GIS-analyse gehele terrein (% te bew opp 100%)	Alterra 2016	0,520	23,39	0,333	100%	7,79
	versnipperen vrijgekomen hout	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 houtversnipperaar (A-054)	Verspanen loofbomen dbh 4 cm (bij kaalslag van smalle singels; ipv 5000st/ha maar 50st/ha geschikt	Normenboek NBL	0,500	67,87	0,333	30%	6,78
monitoring/karteren	monitoren/karteren door eigen medewerker(s)	1 medewerker hoog tarief (A-149)	nog gebaseerd op verschillende inventarisatiemethode per subdoeltype	Ervaring SBB	0,000	0,00	1,000	100%	0,00
	monitoren/karteren door (advies)bureau(s)	1 karteerder/inventarisator	nog gebaseerd op verschillende inventarisatiemethode per subdoeltype	Ervaring SBB	0,000	0,00	0,100	100%	0,00
onderhouden/vervangen	onderhouden/vervangen brug/duiker/dam/stuw/put	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 mat./afschr. molen+stuw 20 ha	molen/pomp en stuw nodig om relatief klein terrein op het juiste waterpeil te houden	Alterra 2014	0,040	81,90	1,000	20%	16,38

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 06 Voedselarme venen en vochtige hei

Beheertype: 05 Zwakgebufferd ven

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
onderhouden watergangen	uitmaaïen watergang 5 m1/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 aanbouw maaikorf (A-043)	maaikorf 3m breed; breedte talud <3m; breedte sloot <7m; bodem en 2 taluds uitmaaïen	Normenboek NBL	0,023	2,27	0,300	100%	0,68
	slootmaaisel afvoeren en composteren 0.03 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 opraapwagen (A-051)	Notitie kosten bulken 2002 (tarief ongunstig en kosten shredder; zie 'omrekening' sloten&maaisel.xls	Alterra	0,023	2,37	0,300	100%	0,71
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 10m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaïen/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,050	5,24	1,000	100%	5,24
Totaal kosten									73,70
Opbrengsten									
in eigen regie	verkoop houtsnippers							30%	1,19
Totaal opbrengsten									1,19
Exploitatiesaldo									72,51

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 06 Voedselarme venen en vochtige hei

Beheertype: 06 Zuur ven of hoogveenven

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
regelen waterstand	verhogen/verlagen stuwdrempel	1 medewerker laag tarief (A-86)	50 hectare per stuw/molen, bediening minder vaak.	Alterra 2014	0,040	1,79	1,000	100%	1,79
verwijderen toplaag	baggeren incl. afvoer bagger		= 6340,63 (prijspeil 2006)	Ervaring TBO's	0,000	0,00	0,025	20%	0,00
maaïen, afvoeren/oogsten gew	maaïen/oprapen gecombineerd	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 opraapwagen (A-051) 1 frontmaaier, 250 cm (A-240)	Tijdsnorm gebaseerd op "oprapen maaïsel grasland" 150m3/ha maar ander materieel (geen rups)	Normenboek NBL	3,120	360,00	1,000	5%	18,00
	maaïsel afvoeren en composteren 2 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen opbouwkraan 10 ton 1 Inname vers maaïsel 2 ton	Op basis van notitie kosten bulken 2002; nieuwe Alterra-berekening 2014.	Alterra 2014	0,207	104,80	1,000	5%	5,24
verwijderen ongew. vegetatie	afzetten/afzagen/vellen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	opslag 1-of meerstammig, hoogte >1 m, stobdiam.>1 cm; 0-5% bedekking	Normenboek NBL	3,000	152,95	0,333	15%	7,64
	verzamelen ongew.vegetatie	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	gemiddelde kosten bepaald op basis van GIS-analyse gehele terrein (% te bew opp. 100 %)	Alterra 2016	0,580	26,10	0,333	100%	8,69
	versnipperen vrijgekomen hout	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 houtversnipperaar (A-054)	Verspanen loofbomen dbh 4 cm (bij kaalslag van smalle singels; ipv 5000st/ha maar 50st/ha geschikt)	Normenboek NBL	0,500	67,87	0,333	15%	3,39
monitoring/karteren	monitoren/karteren door eigen medewerker(s)	1 medewerker hoog tarief (A-149)	nog gebaseerd op verschillende inventarisatiemethode per subdoeltype	Ervaring SBB	0,000	0,00	1,000	100%	0,00
	monitoren/karteren door (advies)bureau(s)	1 karteerder/inventarisator	nog gebaseerd op verschillende inventarisatiemethode per subdoeltype	Ervaring SBB	0,000	0,00	0,100	100%	0,00
onderhouden/vervangen	onderhouden/vervangen brug/duiker/dam/stuw/put	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 mat./afschr. molen 50 ha	Over een groter terrein eventueel water op kunnen zetten	Ervaring TBO's	0,350	44,00	1,000	100%	44,00
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 10m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaïen/frezen/profilieren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,050	5,24	1,000	100%	5,24

Totaal kosten **93,99**

Opbrengsten

in eigen regie	verkoop houtsnippers	15%	0,59
----------------	----------------------	-----	------

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 06 Voedselarme venen en vochtige hei**Beheertype: 06 Zuur ven of hoogveenven**

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
<hr/>									
Totaal opbrengsten									0,59
<hr/>									
Exploitatiesaldo									93,40

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 07 Droge heiden

Beheertype: 01 Droge heide

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
verwijderen toplaag	plaggen en plagsel naar (tijd.)depot brengen	3 medewerker laag tarief (A-86) 2 dumper (A-082) 2 trekker 4x4, 75-90 kW (A-006) 1 hydr. graafmachine (A-225)	kleinschalig plaggen, 1000 m ³ /ha, en tijdelijk depot op 500 meter	Alterra 2016	18,800	5.395,00	0,020	10%	10,79
	chopperen en maaisel naar (tijd.)depot brengen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 choppermachine 18 m ³ (A-136) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005)	hoge opbrengst van 400m ³ /ha; depotafstand 750 m; wageninhoud 18 m ³ ; transport over zandwegen	Normenboek NBL	10,400		0,000	10%	0,00
	plagsel afvoeren naar centraal depot	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 opraapwagen (A-051)	incl.laden, afstand tot depot < 20 km (prijs per m ³ /km omgerekend)	Normenboek NBL	1,500	160,00	0,020	10%	0,32
bekalken/bemesten	bekalken (incl. aankoop 125kg/ha)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 35-45 kW (A-003) 1 kunstmeststrooier (SBB) 1 125 kg landbouwkalk	incl. aankoop landbouwkalk en toeslag laden en lossen, verdelen over objecten etc	Het Groene Boek IMAG	2,000	160,00	0,020	10%	0,32
maaïen, afvoeren/oogsten gew	maaïen/oprapen gecombineerd	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 opraapwagen (A-051) 1 frontmaaier, 250 cm (A-240)	Tijdsnorm gebaseerd op "oprapen maaisel grasland" 150m ³ /ha maar ander materieel (geen rups)	Normenboek NBL	3,120	360,00	0,500	5%	9,00
begrazen binnen raster/sloten	verzorgen/controleren van (beheers-)dieren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 kosten veterinaire zrg (laag) 1 kosten hoefsmid (lage grdrk)	op basis van enquête	Alterra 2016	1,900	92,80	1,000	80%	74,24
	verzorgen drinkwater	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 drinkbak/-voorziening tbv vee	op basis van enquête	Alterra 2016	0,030	22,16	1,000	80%	17,73
verwijderen ongew. vegetatie	afzetten/afzagen/vellen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	opslag 1-of meerstammig, hoogte >1 m, stobdiam.>1 cm; 0-5% bedekking	Normenboek NBL	3,000	153,00	0,250	100%	38,25
	verzamelen ongew.vegetatie	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	gemiddelde kosten bepaald op basis van GIS-analyse gehele terrein (% te bew opp. 100 %)	Alterra 2016	0,550	24,80	0,250	100%	6,20
	afbranden heide-/duinvegetatie	6 medewerker laag tarief (A-86) 6 handgereedschap (A-064)	Heide en jonge opslag branden	Normenboek NBL	2,500	680,00	0,050	2%	0,68
	versnipperen vrijgekomen hout	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 houtversnipperaar (A-054)	Verspanen loofbomen dbh 4 cm (bij kaalslag van smalle singels; ipv 5000st/ha maar 50st/ha geschikt)	Normenboek NBL	0,500	67,80	0,250	100%	16,95

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 07 Droge heiden

Beheertype: 01 Droge heide

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
monitoring/karteren	monitoren/karteren door eigen medewerker(s)	1 medewerker hoog tarief (A-149)	nog gebaseerd op verschillende inventarisatiemethode per subdoeltype	Ervaring SBB	0,000	0,00	1,000	100%	0,00
	monitoren/karteren door (advies)bureau(s)	1 karteerder/inventarisator	nog gebaseerd op verschillende inventarisatiemethode per subdoeltype	Ervaring SBB	0,000	0,00	0,100	100%	0,00
onderhouden/vervangen raster	onderhouden veeraster 60 m1/ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 mat./afschr. veeraster 60 m	na splitsing in activiteiten 'plaatsen raster' en 'onderhoud raster'	Alterra 2016	0,130	18,45	1,000	60%	11,07
	onderhouden veeraster 60 m1/ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 mat./afschr. veeraster 60 m	handmatig plaatsen en onderhoud veeraster i.v.m. slechte bereikbaarheid	Alterra 2016	0,340	27,90	1,000	20%	5,58
	plaatsen veeraster 60 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 rasterpalenheier (achter trek)	plaatsen jongveeraster met palenheier achter trekker (gebruikt materiaal bij 'onderhoud')	Alterra 2016	0,876	113,18	0,067	60%	4,55
	verwijderen veeraster 60 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86)	verzamelen resten 'oude raster' in het veld, en leggen op hopen voor transport	Alterra 2016	0,060	2,80	0,067	80%	0,15
	verwijderen veeraster 60 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	tussentransport resten verwijderd raster over veld naar weg	Alterra 2016	0,040	4,48	0,067	80%	0,24
	verwijderen veeraster 60 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen opbouwkraan 10 ton 1 Stort verw. raster 60 m/ha	laden resten verwijderd raster opvrachtwagen, 15 km transport, stortkosten	Alterra 2016	0,036	6,53	0,067	80%	0,35
	onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 5m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaieren/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,025	2,61	1,000	100%
Totaal kosten									199,03
Opbrengsten									
in eigen regie	verkoop houtsnippers							100%	3,95
Totaal opbrengsten									3,95
Exploitatiesaldo									195,08

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 07 Droge heiden

Beheertype: 02 Zandverstuiving

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
verwijderen toplaag	plaggen en plagsel naar (tijd.)depot brengen	3 medewerker laag tarief (A-86) 2 dumper (A-082) 2 trekker 4x4, 75-90 kW (A-006) 1 hydr. graafmachine (A-225)	kleinschalig plaggen, 1000 m ³ /ha, en tijdelijk depot op 500 meter	Alterra 2016	18,800	5.392,50	0,040	10%	21,57
	uitzeven mos/gras en humus afvoeren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 75-90 kW (A-006) 1 maai-/veeg-&laadwagen (A-083)	terrein vlak, min.lengte 100 m, min.breedte 50 m, depot <100m van werkterrein	Normenboek NBL	8,000	1.319,50	0,200	10%	26,39
	plagsel afvoeren naar centraal depot	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 opraapwagen (A-051)	incl.laden, afstand tot depot < 20 km (prijs per m ³ /km omgerekend)	Normenboek NBL	1,500	154,58	0,240	10%	3,71
bekalken/bemesten	bekalken (incl. aankoop 125kg/ha)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 35-45 kW (A-003) 1 kunstmeststrooier (SBB) 1 125 kg landbouwkalk	incl. aankoop landbouwkalk en toeslag laden en lossen, verdelen over objecten etc	Het Groene Boek IMAG	2,000	157,50	0,040	10%	0,63
begrazen binnen raster/sloten	verzorgen/controleren van (beheers-)dieren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 kosten veterinaire zrg (laag) 1 kosten hoefsmid (lage grdrk)	op basis van enquete	Alterra 2016	1,900	92,80	1,000	15%	13,92
	verzorgen drinkwater	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 drinkbak/-voorziening tbv vee	op basis van enquete	Alterra 2016	0,030	22,20	1,000	15%	3,33
verwijderen ongew. vegetatie	afzetten/afzagen/vellen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	opslag 1-of meerstammig, hoogte >1 m, stobdiam.>1 cm; 5-25% bedekking	Normenboek NBL	5,000	255,04	0,250	50%	31,88
	verzamelen ongew.vegetatie	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	gemiddelde kosten bepaald op basis van GIS-analyse gehele terrein (% te bew opp. 100%)	Alterra 2016	0,590	26,60	0,250	100%	6,65
	versnipperen vrijgekomen hout	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 houtversnipperaar (A-054)	Verspanen loofbomen dbh 4 cm (bij kaalslag van smalle singels; ipv 5000st/ha maar 50st/ha geschikt	Normenboek NBL	0,500	67,84	0,250	50%	8,48
monitoring/karteren	monitoren/karteren door eigen medewerker(s)	1 medewerker hoog tarief (A-149)	nog gebaseerd op verschillende inventarisatiemethode per subdoeltype	Ervaring SBB	0,000	0,00	1,000	100%	0,00
	monitoren/karteren door (advies)bureau(s)	1 karteerder/inventarisator	nog gebaseerd op verschillende inventarisatiemethode per subdoeltype	Ervaring SBB	0,000	0,00	0,100	100%	0,00

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 07 Droge heiden

Beheertype: 02 Zandverstuiving

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
onderhouden/vervangen raster	onderhouden schapenraster 25 m1/ha incl. hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 mat./afschr. schapenraster 25m	na splitsing in activiteiten 'plaatsen schapenraster' en 'onderhoud schapenraster'	Alterra 2016	0,165	22,27	1,000	11%	2,45
	onderhouden schapenraster 25 m1/ha incl. hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 mat./afschr. schapenraster 25m	handmatig plaatsen en onderhoud schapenraster i.v.m. slechte bereikbaarheid	Alterra 2016	0,350	30,50	1,000	4%	1,22
	plaatsen schapenraster 25 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 rasterpalenheier (achter trek)	plaatsen palen schapenraster met palenheier achter trekker (gebruikt materiaal bij 'onderhoud')	Alterra 2016	0,225	28,49	0,067	11%	0,21
	plaatsen schapenraster 25 m/ha	3 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 wikkelmachine (A-142)	bevestigen schapenraster aan geplaatste palen; incl. wikkelmachine (materiaal bij 'onderhoud')	Alterra 2016	0,208	36,64	0,067	11%	0,27
	verwijderen schapenraster 25 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86)	verzamelen resten 'oude raster' in het veld, en leggen op hopen voor transport	Alterra 2016	0,730	32,84	0,067	15%	0,33
	verwijderen schapenraster 25 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	tussentransport resten verwijderd raster over veld naar weg	Alterra 2016	0,017	1,99	0,067	15%	0,02
	verwijderen schapenraster 25 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen opbouwkraan 10 ton 1 Stort verw. raster 25 m/ha	laden resten verwijderd raster op vrachtwagen, 15 km transport, stortkosten	Alterra 2016	0,015	2,99	0,067	15%	0,03
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 5m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaien/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,025	2,61	1,000	100%	2,61
Totaal kosten									123,70
Opbrengsten									
in eigen regie	verkoop houtsnippers							50%	1,98
Totaal opbrengsten									1,98
Exploitatiesaldo									121,72

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 08 Open duinen

Beheertype: 01 Strand en embryonaal duin

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
monitoring/karteren	monitoren/karteren door eigen medewerker(s)	1 medewerker hoog tarief (A-149)	nog gebaseerd op verschillende inventarisatiemethode per subdoeltype	Ervaring SBB	0,000	0,00	1,000	100%	0,00
	monitoren/karteren door (advies)bureau(s)	1 karteerder/inventarisator	nog gebaseerd op verschillende inventarisatiemethode per subdoeltype	Ervaring SBB	0,000	0,00	0,100	100%	0,00
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/- kade 20m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaien/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,100	10,46	1,000	100%	10,46
Totaal kosten									10,46
Exploitatiesaldo									10,46

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 08 Open duinen

Beheertype: 02 Open duin

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
verwijderen toplaag	plaggen en plagsel naar (tijd.)depot brengen	3 medewerker laag tarief (A-86) 2 dumper (A-082) 2 trekker 4x4, 75-90 kW (A-006) 1 hydr. graafmachine (A-225)	kleinschalig plaggen, 1000 m ³ /ha, en tijdelijk depot op 500 meter	Alterra 2016	18,800	5.393,60	0,025	25%	33,71
	plagsel in (tijd.)depot omzetten/composteren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 opraapwagen (A-051)	Afgeleid van de notitie: Quick-scan Kosten van het Bulken van Groenresten van J.J. de Jong.	Alterra 2002	5,000	513,60	0,025	25%	3,21
begrazen binnen raster/sloten	verzorgen/controleren van (beheers-)dieren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 kosten veterinaire zrg (laag) 1 kosten hoefsmid (lage grdrk)	op basis van enquete	Alterra 2016	1,900	92,79	1,000	90%	83,51
	verzorgen drinkwater	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 drinkbak/-voorziening tbv vee	op basis van enquete	Alterra 2016	0,030	22,17	1,000	90%	19,95
verwijderen ongew. vegetatie	afzetten/afzagen/vellen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	opslag 1-of meerstammig, hoogte >1 m, stobdiam.>1 cm; 0-5% bedekking	Normenboek NBL	3,000	153,00	0,200	100%	30,60
	verzamelen ongew.vegetatie	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	gemiddelde kosten bepaald op basis van GIS-analyse gehele terrein (% te bew opp. 100 %).	Alterra 2016	0,330	14,85	0,200	100%	2,97
	afbranden heide-/duinvegetatie	6 medewerker laag tarief (A-86) 6 handgereedschap (A-064)	Heide en jonge opslag branden	Normenboek NBL	2,500	680,00	0,050	2%	0,68
	versnipperen vrijgekomen hout	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 houtversnipperaar (A-054)	Verspanen loofbomen dbh 4 cm (bij kaalslag van smalle singels; ipv 5000st/ha maar 50st/ha geschikt	Normenboek NBL	0,500	67,80	0,200	100%	13,56
monitoring/karteren	monitoren/karteren door eigen medewerker(s)	1 medewerker hoog tarief (A-149)	nog gebaseerd op verschillende inventarisatiemethode per subdoeltype	Ervaring SBB	0,000	0,00	1,000	100%	0,00
	monitoren/karteren door (advies)bureau(s)	1 karteerder/inventarisator	nog gebaseerd op verschillende inventarisatiemethode per subdoeltype	Ervaring SBB	0,000	0,00	0,100	100%	0,00

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 08 Open duinen

Beheertype: 02 Open duin

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
onderhouden/vervangen raster	onderhouden veeraster 200 m ¹ /ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 mat./afschr. veeraster 200 m	na splitsing in activiteiten 'plaatsen raster' en 'onderhoud raster'	Alterra 2016	0,420	60,91	1,000	68%	41,42
	onderhouden veeraster 200 m ¹ /ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 mat./afschr. veeraster 200 m	handmatig plaatsen en onderhoud veeraster i.v.m. slechte bereikbaarheid	Alterra 2016	1,130	92,86	1,000	22%	20,43
	plaatsen veeraster 200 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 rasterpalenheier (achter trek)	plaatsen jongveeraster met palenheier achter trekker (gebruikt materiaal bij 'onderhoud')	Alterra 2016	2,920	376,65	0,067	68%	17,16
	verwijderen veeraster 200 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86)	verzamelen resten 'oude raster' in het veld, en leggen op hopen voor transport	Alterra 2016	2,000	89,05	0,067	90%	5,37
	verwijderen veeraster 200 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	tussentransport resten verwijderd raster over veld naar weg	Alterra 2016	0,132	14,93	0,067	90%	0,90
	verwijderen veeraster 200 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen opbouwkraan 10 ton 1 Stort verw. raster 200 m/ha	laden resten verwijderd raster op vrachtwagen, 15 km transport, stortkosten	Alterra 2016	0,120	21,72	0,067	90%	1,31
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 20m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaïen/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,100	10,46	1,000	100%	10,46
Totaal kosten									285,24
Opbrengsten									
in eigen regie	verkoop houtsnippers							100%	3,95
Totaal opbrengsten									3,95
Exploitatiesaldo									281,29

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 08 Open duinen

Beheertype: 03 Vochtige duinvallei

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
verwijderen toplaag	plaggen en plagsel naar (tijd.)depot brengen	3 medewerker laag tarief (A-86) 2 dumper (A-082) 2 trekker 4x4, 75-90 kW (A-006) 1 hydr. graafmachine (A-225)	kleinschalig plaggen, 1000 m ³ /ha, en tijdelijk depot op 500 meter	Alterra 2016	18,800	5.392,50	0,040	10%	21,57
	plagsel in (tijd.)depot omzetten/composteren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 opraapwagen (A-051)	Afgeleid van de notitie: Quick-scan Kosten van het Bulken van Groenresten van J.J. de Jong.	Alterra 2002	5,000	515,00	0,040	10%	2,06
maaien, afvoeren/oogsten gew	maaien/oprapen gecombineerd	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 maai-opraapc. rupsbanden A-241	Nat (of hellend) terrein; afstand perceel-depot 50 m; 150 m ³ maaisel/ha	Normenboek NBL	8,460	2.156,66	1,000	35%	754,83
	maaien/oprapen gecombineerd	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 opraapwagen (A-051) 1 frontmaaier, 250 cm (A-240)	Tijdsnorm gebaseerd op "oprapen maaisel grasland" 150m ³ /ha maar ander materieel (geen rups)	Normenboek NBL	3,120	359,90	1,000	40%	143,96
	maaisel afvoeren en composteren 4 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen opbouwkraan 10 ton 1 Inname vers maaisel 4 ton	Op basis van notitie kosten bulken 2002; nieuwe Alterra-berekening 2014.	Alterra 2014	0,414	209,39	1,000	75%	157,04
verwijderen ongew. vegetatie	kruiskruid/distels maaien (<5% bedekking)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	Norm genomen van afzetten opslag met bosmaaier; bedekking 0-5%	Normenboek NBL	3,000	153,00	1,000	5%	7,65
monitoring/karteren	monitoren/karteren door eigen medewerker(s)	1 medewerker hoog tarief (A-149)	nog gebaseerd op verschillende inventarisatiemethode per subdoeltype	Ervaring SBB	0,000	0,00	1,000	100%	0,00
	monitoren/karteren door (advies)bureau(s)	1 karteerder/inventarisator	nog gebaseerd op verschillende inventarisatiemethode per subdoeltype	Ervaring SBB	0,000	0,00	0,100	100%	0,00

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 08 Open duinen

Beheertype: 03 Vochtige duinvallei

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
onderhouden/vervangen raster	onderhouden schapenraster 200 m/ha incl. hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 mat./afschr. schapenraster 200	na splitsing in activiteiten 'plaatsen schapenraster' en 'onderhouden schapenraster'	Alterra 2016	1,320	177,83	1,000	75%	133,37
	plaatsen schapenraster 200 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 rasterpalenheier (achter trek)	plaatsen palen schapenraster met palenheier achter trekker (gebruikt materiaal bij 'onderhoud')	Alterra 2016	1,800	232,24	0,067	75%	11,67
	plaatsen schapenraster 200 m/ha	3 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 wikkelmachine (A-142)	plaatsen schapenraster met palenheier achter trekker (gebruikt materiaal bij 'onderhoud')	Alterra 2016	1,660	287,76	0,067	75%	14,46
	verwijderen schapenraster 200 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86)	verzamelen resten 'oude raster' in het veld, en leggen op hopen voor transport	Alterra 2016	5,840	260,30	0,067	75%	13,08
	verwijderen schapenraster 200 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 Stort verw. raster 200 m/ha	tussentransport resten verwijderd raster over veld naar weg	Alterra 2016	0,132	23,88	0,067	75%	1,20
	verwijderen schapenraster 200 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen opbouwkraan 10 ton 1 Stort verw. raster 200 m/ha	laden resten verwijderd raster op vrachtwagen, 15 km transport, stortkosten	Alterra 2016	0,120	21,89	0,067	75%	1,10
	onderhouden watergangen	uitmaaien watergang 5 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 aanbouw maaikorf (A-043)	maaikorf 3m breed; breedte talud <3m; breedte sloot <7m; bodem en 2 taluds uitmaaien	Normenboek NBL	0,023	2,27	0,300	100%
slootmaaisel afvoeren en composteren 0,05 ton/ha		1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 opraapwagen (A-051)	Notitie kosten bulken 2002 (tarief ongunstig en kosten shredder; zie 'omrekening' sloten&maaisel.xls	Alterra	0,030	3,10	0,300	100%	0,93
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 10m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaien/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,050	5,24	1,000	100%	5,24
Totaal kosten									1.268,84
Exploitatiesaldo									1.268,84

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 08 Open duinen

Beheertype: 04 Duinheide

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
verwijderen toplaag	plaggen en plagsel naar (tijd.)depot brengen	3 medewerker laag tarief (A-86) 2 dumper (A-082) 2 trekker 4x4, 75-90 kW (A-006) 1 hydr. graafmachine (A-225)	kleinschalig plaggen, 1000 m ³ /ha, en tijdelijk depot op 500 meter	Alterra 2016	18,800	5.392,50	0,040	10%	21,57
	chopperen en maaisel naar (tijd.)depot brengen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 choppermachine 18 m ³ (A-136) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005)	hoge opbrengst van 400m ³ /ha; depotafstand 750 m; wageninhoud 18 m ³ ; transport over zandwegen	Normenboek NBL	10,400	1.345,00	0,040	5%	2,69
	plagsel in (tijd.)depot omzetten/composteren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 opraapwagen (A-051)	Afgeleid van de notitie: Quick-scan Kosten van het Bulken van Groenresten van J.J. de Jong.	Alterra 2002	5,000	515,00	0,040	15%	3,09
maaieren, afvoeren/oogsten gew	maaieren/oprapen gecombineerd	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 opraapwagen (A-051) 1 frontmaaier, 250 cm (A-240)	Tijdsnorm gebaseerd op "oprapen maaisel grasland" 150m ³ /ha maar ander materieel (geen rups)	Normenboek NBL	3,120	360,00	0,500	10%	18,00
	maaisel afvoeren en composteren 4 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen opbouwkraan 10 ton 1 Inname vers maaisel 4 ton	Op basis van notitie kosten bulken 2002; nieuwe Alterra-berekening 2014.	Alterra 2014	0,414	209,40	0,500	10%	10,47
begrazen binnen raster/sloten	verzorgen/controleren van (beheers-)dieren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 kosten veterinaire zrg (laag) 1 kosten hoefsmid (lage grdrk)	op basis van enquete	Alterra 2016	1,900	92,80	1,000	80%	74,24
	verzorgen drinkwater	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 drinkbak/-voorziening tbv vee	op basis van enquete	Alterra 2016	0,030	22,16	1,000	80%	17,73
verwijderen ongew. vegetatie	afzetten/afzagen/vellen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	opslag 1-of meerstammig, hoogte >1 m, stobdiam.>1 cm; 0-5% bedekking	Normenboek NBL	3,000	153,00	0,200	100%	30,60
	verzamelen ongew.vegetatie	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	gemiddelde kosten bepaald op basis van GIS-analyse gehele terrein (% te bew opp. 100 %).	Alterra 2016	0,330	14,85	0,200	100%	2,97
	afbranden heide-/duinvegetatie	6 medewerker laag tarief (A-86) 6 handgereedschap (A-064)	Heide en jonge opslag branden	Normenboek NBL	2,500	675,00	0,040	5%	1,35
	versnipperen vrijgekomen hout	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 houtversnipperaar (A-054)	Verspanen loofbomen dbh 4 cm (bij kaalslag van smalle singels; ipv 5000st/ha maar 50st/ha geschikt	Normenboek NBL	0,500	67,80	0,200	100%	13,56

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 08 Open duinen

Beheertype: 04 Duinheide

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
monitoring/karteren	monitoren/karteren door eigen medewerker(s)	1 medewerker hoog tarief (A-149)	nog gebaseerd op verschillende inventarisatiemethode per subdoeltype	Ervaring SBB	0,000	0,00	1,000	100%	0,00
	monitoren/karteren door (advies)bureau(s)	1 karteerder/inventarisator	nog gebaseerd op verschillende inventarisatiemethode per subdoeltype	Ervaring SBB	0,000	0,00	0,100	100%	0,00
onderhouden/vervangen raster	onderhouden veeraster 60 m1/ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 mat./afschr. veeraster 60 m	na splitsing in activiteiten 'plaatsen raster' en 'onderhoud raster'	Alterra 2016	0,130	18,45	1,000	60%	11,07
	onderhouden veeraster 60 m1/ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 mat./afschr. veeraster 60 m	handmatig plaatsen en onderhoud veeraster i.v.m. slechte bereikbaarheid	Alterra 2016	0,340	27,90	1,000	20%	5,58
	plaatsen veeraster 60 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 rasterpalenheier (achter trek)	plaatsen jongveeraster met palenheier achter trekker (gebruikt materiaal bij 'onderhoud')	Alterra 2016	0,876	113,18	0,067	60%	4,55
	verwijderen veeraster 60 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86)	verzamelen resten 'oude raster' in het veld, en leggen op hopen voor transport	Alterra 2016	0,060	2,80	0,067	80%	0,15
	verwijderen veeraster 60 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	tussentransport resten verwijderd raster over veld naar weg	Alterra 2016	0,040	4,48	0,067	80%	0,24
	verwijderen veeraster 60 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen opbouwkraan 10 ton 1 Stort verw. raster 60 m/ha	laden resten verwijderd raster opvrachtwagen, 15 km transport, stortkosten	Alterra 2016	0,036	6,53	0,067	80%	0,35
	onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 20m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaieren/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,100	10,46	1,000	100%
Totaal kosten									228,67
Opbrengsten									
in eigen regie	verkoop houtsnippers							100%	3,95
Totaal opbrengsten									3,95
Exploitatiesaldo									224,72

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 09 Schorren en kwelders

Beheertype: 01 Schor of kwelder

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
maaieren, afvoeren/oogsten gew	maaieren/oprapen gecombineerd	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 opraapwagen (A-051) 1 frontmaaier, 250 cm (A-240)	Tijdsnorm gebaseerd op "oprapen maaisel grasland" 150m3/ha maar ander materieel (geen rups)	Normenboek NBL	3,120	360,00	1,000	3%	10,80
	maaisel afvoeren en composteren 5 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen opbouwkraan 10 ton 1 Inname vers maaisel 5 ton	Op basis van notitie kosten bulken 2002; nieuwe Alterra-berekening 2014.	Alterra 2014	0,518	262,00	1,000	3%	7,86
begrazen binnen raster/sloten	verzorgen/controleren van (beheers-)dieren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 kosten hoefsmid (gem. grdrk) 1 kosten veterinaire zrg (gem.)		Alterra 2016	2,700	136,58	1,000	57%	77,85
	verzorgen drinkwater	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 drinkbak/-voorziening tbv vee	op basis van enquete	Alterra 2016	0,050	23,05	1,000	57%	13,14
verwijderen ongew. vegetatie	kruiskruid/distels maaieren (<5% bedekking)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	Norm genomen van afzetten opslag met bosmaaier; bedekking 0-5%	Normenboek NBL	3,000	153,00	1,000	5%	7,65
monitoring/karteren	monitoren/karteren door eigen medewerker(s)	1 medewerker hoog tarief (A-149)	nog gebaseerd op verschillende inventarisatiemethode per subdoeltype	Ervaring SBB	0,000	0,00	1,000	100%	0,00
	monitoren/karteren door (advies)bureau(s)	1 karteerder/inventarisator	nog gebaseerd op verschillende inventarisatiemethode per subdoeltype	Ervaring SBB	0,000	0,00	0,100	100%	0,00
onderhouden/vervangen raster	onderhouden veeraster 60 m1/ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 mat./afschr. veeraster 60 m	na splitsing in activiteiten 'plaatsen raster' en 'onderhoud raster'	Alterra 2016	0,130	18,47	1,000	43%	7,94
	onderhouden veeraster 60 m1/ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 mat./afschr. veeraster 60 m	handmatig plaatsen en onderhoud veeraster i.v.m. slechte bereikbaarheid	Alterra 2016	0,340	27,86	1,000	14%	3,90
	plaatsen veeraster 60 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 rasterpalenheier (achter trek)	plaatsen jongveeraster met palenheier achter trekker (gebruikt materiaal bij 'onderhoud')	Alterra 2016	0,876	113,16	0,067	43%	3,26
	verwijderen veeraster 60 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86)	verzamelen resten 'oude raster' in het veld, en leggen op hopen voor transport	Alterra 2016	0,060	2,88	0,067	57%	0,11
	verwijderen veeraster 60 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	tussentransport resten verwijderd raster over veld naar weg	Alterra 2016	0,040	4,71	0,067	57%	0,18
	verwijderen veeraster 60 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen opbouwkraan 10 ton 1 Stort verw. raster 60 m/ha	laden resten verwijderd raster opvrachtwagen, 15 km transport, storkosten	Alterra 2016	0,036	6,81	0,067	57%	0,26

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 09 Schorren en kwelders**Beheertype: 01 Schor of kwelder**

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/ kade 10m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaien/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,050	5,24	1,000	100%	5,24
Totaal kosten									138,19
Exploitatiesaldo									138,19

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 10 Vochtige schraalgraslanden

Beheertype: 01 Nat schraalland

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
regelen waterstand	verhogen/verlagen stuwdrempel	1 medewerker laag tarief (A-86)	10 hectare per stuw/molen, bediening vaker.	Alterra 2014	0,450	20,06	1,000	100%	20,06
bewerken/inrichten terrein	begreppelen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 35-45 kW (A-003) 1 greppelfrees (A-024)	bestaande greppel uitfrezen, 350 m per ha	Het Groene Boek IMAG	0,700	46,56	0,500	100%	23,28
bekalken/bemesten	bekalken (incl. aankoop 125kg/ha)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 35-45 kW (A-003) 1 kunstmeststrooier (SBB) 1 125 kg landbouwkalk	incl. aankoop landbouwkalk en toeslag laden en lossen, verdelen over objecten etc	Het Groene Boek IMAG	2,000	158,26	0,333	10%	5,27
maaieren, afvoeren/oogsten gew	maaieren/oprapen gecombineerd	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 maai-opraapc. rupsbanden A-241	Nat (of hellend) terrein; afstand perceel-depot 50 m; 150 m3 maaisel/ha	Normenboek NBL	8,460	2.156,66	1,000	70%	1.509,66
	maaieren/oprapen gecombineerd	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 opraapwagen (A-051) 1 frontmaaier, 250 cm (A-240)	Tijdsnorm gebaseerd op "oprapen maaisel grasland" 150m3/ha maar ander materieel (geen rups)	Normenboek NBL	3,120	359,90	2,000	30%	215,94
	maaisel afvoeren en composteren 4 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen opbouwkraan 10 ton 1 Inname vers maaisel 4 ton	Op basis van notitie kosten bulken 2002; nieuwe Alterra-berekening 2014.	Alterra 2014	0,414	209,38	1,300	100%	272,19
verwijderen ongew. vegetatie	kruiskruid/distels maaieren (<5% bedekking)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	Norm genomen van afzetten opslag met bosmaaier; bedekking 0-5%	Normenboek NBL	3,000	153,00	1,000	1%	1,53
monitoring/karteren	monitoren/karteren door eigen medewerker(s)	1 medewerker hoog tarief (A-149)	nog gebaseerd op verschillende inventarisatiemethode per subdoeltype	Ervaring SBB	0,000	0,00	1,000	100%	0,00
	monitoren/karteren door (advies)bureau(s)	1 karteerder/inventarisator	nog gebaseerd op verschillende inventarisatiemethode per subdoeltype	Ervaring SBB	0,000	0,00	0,100	100%	0,00
onderhouden/vervangen	onderhouden/vervangen brug/duiker/dam/stuw/put	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 mat./afschr. molen+stuw 20 ha	molen/pomp en stuw nodig om relatief klein terrein op het juiste waterpeil te houden	Alterra 2014	0,040	81,89	1,000	100%	81,89
onderhouden watergangen	uitmaaieren watergang 100 m1/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 aanbouw maaikorf (A-043)	maaikorf 3m breed; breedte talud <3m; breedte sloot <7m; bodem en 2 taluds uitmaaieren	Normenboek NBL	0,460	44,57	0,300	100%	13,37
	slootmaaisel afvoeren en composteren 0,9 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 opraapwagen (A-051)	Notitie kosten bulken 2002 (tarief ongunstig en kosten shredder; zie 'omrekening' sloten&maaisel.xls	Alterra	0,700	72,07	0,300	100%	21,62

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 10 Vochtige schraalgraslanden

Beheertype: 01 Nat schraalland

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/ kade 20m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaien/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,100	10,46	1,000	100%	10,46
transport over water	verplaatsen van mensen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 boot (SBB)	nbn: in Groen-Blauwe catalogus worden de kosten door vaarland verdubbeld	Ervaring TBO's	0,000	0,00	1,000	5%	0,00
	transporteren van materieel/materiaal/maaisel	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 boot (SBB)	nbn: in Groen-Blauwe catalogus worden de kosten door vaarland verdubbeld	Ervaring TBO's	0,000	0,00	1,000	5%	0,00
Totaal kosten									2.175,27
Exploitatiesaldo									2.175,27

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 10 Vochtige schraalgraslanden

Beheertype: 02 Vochtig hooiland

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
regelen waterstand	verhogen/verlagen stuwdrempel	1 medewerker laag tarief (A-86)	10 hectare per stuw/molen, bediening vaker.	Alterra 2014	0,450	20,05	2,000	100%	40,10
bewerken/inrichten terrein	begreppelen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 35-45 kW (A-003) 1 greppelfrees (A-024)	bestaande greppel uitfrezen, 225 m per ha	Het Groene Boek IMAG	0,450	29,94	0,200	85%	5,09
	begreppelen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 35-45 kW (A-003) 1 greppelfrees (A-024)	bestaande greppel uitfrezen, 225 m per ha	Het Groene Boek IMAG	0,450	30,00	0,500	15%	2,25
bekalken/bemesten	bekalken (incl. aankoop 125kg/ha)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 35-45 kW (A-003) 1 kunstmeststrooier (SBB) 1 125 kg landbouwkalk	incl. aankoop landbouwkalk en toeslag laden en lossen, verdelen over objecten etc	Het Groene Boek IMAG	2,000	158,38	0,200	80%	25,34
maaïen, afvoeren/oogsten gew	maaïen/snijden	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 35-45 kW (A-003) 1 schotelmaaier 200 cm (A-034)	maaïen met lichtere trekker (40 KW) met zijmaaier; tijdnorm gemiddelde verschillende werkmethoden	Alterra 2014	1,480	102,99	1,250	35%	45,06
	maaïen/snijden	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 35-45 kW (A-003) 1 schotelmaaier 200 cm (A-034) 1 frontmaaier, 250 cm (A-240)	Maaïen met lichtere trekker (40 KW) met front en zijmaaier; tijdnorm gemiddelde werkmethoden.	Alterra 2014	1,480	121,44	1,250	35%	53,13
	maaïen/snijden	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 maai-opraapc. rupsbanden A-241	maaïen met gespecialiseerde rupsmaaier; tijdnorm is gemiddelde verschillende werkmethoden.	Alterra 2014	1,480	377,28	1,250	15%	70,74
	wiersen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 cirkelhark, 300 cm (A-048) 1 trekker 4x4, 35-45 kW (A-003)	Gebruik kleinere trekker (40 kW) bij nattere terreinomstandigheden.	Alterra 2014	2,610	171,28	1,250	85%	181,98
	oprapen en lossen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 opraapwagen (A-051)	grasland-losplaats 200 m; vochtig/oneffen; 4 km/u; 5 m wiersafstand; 150 m ³ /ha	Normenboek NBL	1,870	192,42	1,250	85%	204,45
	maaïen/oprapen gecombineerd	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 maai-opraapc. rupsbanden A-241	Nat (of hellend) terrein; afstand perceel-depot 50 m; 150 m ³ maaisel/ha	Normenboek NBL	8,460	2.156,64	1,250	15%	404,37
	maaisel afvoeren en composteren 6 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen opbouwkraan 10 ton 1 Inname vers maaisel 6 ton	Op basis van notitie kosten bulken 2002; nieuwe Alterra-berekening 2014.	Alterra 2014	0,621	314,08	1,250	15%	58,89

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 10 Vochtige schraalgraslanden

Beheertype: 02 Vochtig hooiland

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
begrazen binnen raster/sloten	verzorgen/controleren van (beheers-)dieren	1 medewerker laag tarief (A-86)	matige begrazingsdruk met deels 'boerenvee' op matig veilig terrein	Ervaring TBO's	1,200	53,45	1,000	60%	32,07
	verzorgen drinkwater	1 medewerker laag tarief (A-86)	grotendeels d.m.v. zoet oppervlaktewater voorzien van drinkwater	Ervaring TBO's	0,300	13,38	1,000	60%	8,03
verwijderen ongew. vegetatie	kruiskruid/distels maaien (<5% bedekking)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	Norm genomen van afzetten opslag met bosmaaier; bedekking 0-5%	Normenboek NBL	3,000	153,00	1,000	5%	7,65
monitoring/karteren	monitoren/karteren door eigen medewerker(s)	1 medewerker hoog tarief (A-149)	nog gebaseerd op verschillende inventarisatiemethode per subdoeltype	Ervaring SBB	0,000	0,00	1,000	100%	0,00
	monitoren/karteren door (advies)bureau(s)	1 karteerder/inventarisator	nog gebaseerd op verschillende inventarisatiemethode per subdoeltype	Ervaring SBB	0,000	0,00	0,100	100%	0,00
onderhouden/vervangen raster	onderhouden veeraster 60 m/ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 mat./afschr. veeraster 60 m	na splitsing in activiteiten 'plaatsen raster' en 'onderhoud raster'	Alterra 2016	0,130	18,45	1,000	60%	11,07
	plaatsen veeraster 60 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 rasterpalenheier (achter trek)	plaatsen jongveeraster met palenheier achter trekker (gebruikt materiaal bij 'onderhoud')	Alterra 2016	0,876	113,18	0,067	60%	4,55
	verwijderen veeraster 60 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86)	verzamelen resten 'oude raster' in het veld, en leggen op hopen voor transport	Alterra 2016	0,060	2,74	0,067	60%	0,11
	verwijderen veeraster 60 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	tussentransport resten verwijderd raster over veld naar weg	Alterra 2016	0,040	4,48	0,067	60%	0,18
	verwijderen veeraster 60 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen opbouwkraan 10 ton 1 Stort verw. raster 60 m/ha	laden resten verwijderd raster opvrachtwagen, 15 km transport, stortkosten	Alterra 2016	0,036	6,47	0,067	60%	0,26
onderhouden/vervangen	onderhouden/vervangen brug/duiker/dam/stuw/put	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 mat./afschr. molen+stuw 20 ha	molen/pomp en stuw nodig om relatief klein terrein op het juiste waterpeil te houden	Alterra 2014	0,040	81,89	1,000	100%	81,89

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 10 Vochtige schraalgraslanden

Beheertype: 02 Vochtig hooiland

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
onderhouden watergangen	uitmaaïen watergang 100 m1/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 aanbouw maaikorf (A-043)	maaikorf 3m breed; breedte talud <3m; breedte sloot <7m; bodem en 2 taluds uitmaaïen	Normenboek NBL	0,460	44,58	0,450	100%	20,06
	slootmaaisel afvoeren en composteren 1,2 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 opraapwagen (A-051)	Notitie kosten bulken 2002 (tarief ongunstig en kosten shredder; zie 'omrekening' sloten&maaisel.xls	Alterra	0,930	95,71	0,450	100%	43,07
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 20m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaïen/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,100	10,46	1,000	100%	10,46
transport over water	verplaatsen van mensen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 boot (SBB)	nbn: in Groen-Blauwe catalogus worden de kosten door vaarland verdubbeld	Ervaring TBO's	0,000	0,00	1,000	30%	0,00
	transporteren van materieel/materiaal/maaisel	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 boot (SBB)	nbn: in Groen-Blauwe catalogus worden de kosten door vaarland verdubbeld	Ervaring TBO's	0,000	0,00	1,000	30%	0,00
Totaal kosten									1.310,80
Opbrengsten									
in eigen regie	maaïen							85%	47,92
Totaal opbrengsten									47,92
Exploitatiesaldo									1.262,88

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 11 Droge schraalgraslanden

Beheertype: 01 Droog schraalland

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
maaieren, afvoeren/oogsten gew	maaieren/oprapen gecombineerd	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 maai-opraapc. rupsbanden A-241	Nat (of hellend) terrein; afstand perceel-depot 50 m; 150 m3 maaisel/ha	Normenboek NBL	8,460	2.156,70	1,000	10%	215,67
	maaieren/oprapen gecombineerd	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 opraapwagen (A-051) 1 frontmaaier, 250 cm (A-240)	Tijdsnorm gebaseerd op "oprapen maaisel grasland" 150m3/ha maar ander materieel (geen rups)	Normenboek NBL	3,120	359,91	1,000	45%	161,96
	maaisel afvoeren en composteren 6 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen opbouwkraan 10 ton 1 Inname vers maaisel 6 ton	Op basis van notitie kosten bulken 2002; nieuwe Alterra-berekening 2014.	Alterra 2014	0,621	314,07	1,000	55%	172,74
begrazen binnen raster/sloten	verzorgen/controleren van (beheers-)dieren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 kosten hoefsmid (hogere grdrk) 1 kosten veterinaire zrg (hoog)	op basis van enquete	Alterra 2016	2,700	147,46	1,000	50%	73,73
	verzorgen drinkwater	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 drinkbak/-voorziening tbv vee	op basis van enquete	Alterra 2016	0,050	23,08	1,000	50%	11,54
verwijderen ongew. vegetatie	kruiskruid/distels maaieren (<5% bedekking)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	Norm genomen van afzetten opslag met bosmaaier; bedekking 0-5%	Normenboek NBL	3,000	153,00	1,000	5%	7,65
monitoring/karteren	monitoren/karteren door eigen medewerker(s)	1 medewerker hoog tarief (A-149)	nog gebaseerd op verschillende inventarisatiemethode per subdoeltype	Ervaring SBB	0,000	0,00	1,000	100%	0,00
	monitoren/karteren door (advies)bureau(s)	1 karteerder/inventarisator	nog gebaseerd op verschillende inventarisatiemethode per subdoeltype	Ervaring SBB	0,000	0,00	0,100	100%	0,00

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 11 Droge schraalgraslanden

Beheertype: 01 Droog schraalland

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
onderhouden/vervangen raster	onderhouden veeraster 200 m1/ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 mat./afschr. veeraster 200 m	na splitsing in activiteiten 'plaatsen raster' en 'onderhoud raster'	Alterra 2016	0,420	60,89	1,000	19%	11,57
	onderhouden veeraster 200 m1/ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 mat./afschr. veeraster 200 m	handmatig plaatsen en onderhoud veeraster i.v.m. slechte bereikbaarheid	Alterra 2016	1,130	92,83	1,000	6%	5,57
	onderhouden schapenraster 200 m1/ha incl. hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 mat./afschr. schapenraster 200	na splitsing in activiteiten 'plaatsen schapenraster' en 'onderhouden schapenraster'	Alterra 2016	1,320	177,79	1,000	19%	33,78
	onderhouden schapenraster 200 m1/ha incl. hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 mat./afschr. schapenraster 200	handmatig plaatsen en onderhoud schapenraster i.v.m. slechte bereikbaarheid	Alterra 2016	2,790	244,00	1,000	6%	14,64
	plaatsen veeraster 200 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 rasterpalenheier (achter trek)	plaatsen jongveeraster met palenheier achter trekker (gebruikt materiaal bij 'onderhoud')	Alterra 2016	2,920	377,06	0,067	19%	4,80
	plaatsen schapenraster 200 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 rasterpalenheier (achter trek)	plaatsen palen schapenraster met palenheier achter trekker (gebruikt materiaal bij 'onderhoud')	Alterra 2016	1,800	232,52	0,067	19%	2,96
	plaatsen schapenraster 200 m/ha	3 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 wikkelmachine (A-142)	plaatsen schapenraster met palenheier achter trekker (gebruikt materiaal bij 'onderhoud')	Alterra 2016	1,660	287,51	0,067	19%	3,66
	verwijderen veeraster 200 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86)	verzamelen resten 'oude raster' in het veld, en leggen op hopen voor transport	Alterra 2016	2,000	88,96	0,067	25%	1,49
	verwijderen veeraster 200 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	tussentransport resten verwijderd raster over veld naar weg	Alterra 2016	0,132	15,52	0,067	25%	0,26
	verwijderen veeraster 200 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen opbouwkraan 10 ton 1 Stort verw. raster 200 m/ha	laden resten verwijderd raster op vrachtwagen, 15 km transport, stortkosten	Alterra 2016	0,120	21,49	0,067	25%	0,36
	verwijderen schapenraster 200 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86)	verzamelen resten 'oude raster' in het veld, en leggen op hopen voor transport	Alterra 2016	5,840	260,90	0,067	25%	4,37
	verwijderen schapenraster 200 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 Stort verw. raster 200 m/ha	tussentransport resten verwijderd raster over veld naar weg	Alterra 2016	0,132	24,48	0,067	25%	0,41

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 11 Droge schraalgraslanden**Beheertype: 01 Droog schraalland**

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
	verwijderen schapenraster 200 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen opbouwkraan 10 ton 1 Stort verw. raster 200 m/ha	laden resten verwijderd raster op vrachtwagen, 15 km transport, stortkosten	Alterra 2016	0,120	21,49	0,067	25%	0,36
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 20m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaieren/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,100	10,46	1,000	100%	10,46
Totaal kosten									737,98
Exploitatiesaldo									737,98

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 12 Voedselrijke graslanden en akkers

Beheertype: 01 Bloemdijk

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
maaien zonder afvoer	bloten	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 35-45 kW (A-003) 1 schotelmaaier 200 cm (A-034)	Maximaal 20% van de oppervlakte maaien ivm ruigte/mestplekken	Alterra 2015	0,970	67,53	1,000	70%	47,27
maaien, afvoeren/oogsten gew	maaien/oprapen gecombineerd	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 opraapwagen (A-051) 1 frontmaaier, 250 cm (A-240)	Tijdsnorm gebaseerd op "oprapen maaisel grasland" 150m3/ha maar ander materieel (geen rups)	Normenboek NBL	3,120	359,92	1,200	40%	172,76
	maaisel afvoeren en composteren 4 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen opbouwkraan 10 ton 1 Inname vers maaisel 4 ton	Op basis van notitie kosten bulken 2002; nieuwe Alterra-berekening 2014.	Alterra 2014	0,414	209,38	1,200	40%	100,50
begrazen binnen raster/sloten	verzorgen/controleren van (beheers-)dieren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 kosten veterinaire zrg (hoog)	hoge begrazingsdruk met grotendeels 'boerenvee' op onoverzichtelijk terrein.	Ervaring TBO's	1,600	89,13	1,000	70%	62,39
	verzorgen drinkwater	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 drinkbak/-voorziening tbv vee	grotendeels aangewezen op zoetwater gebracht door de mens/weidepomp	ervaring TBO's	0,600	47,57	1,000	70%	33,30
verwijderen ongew. vegetatie	kruiskruid/distels maaien (<5% bedekking)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	Norm genomen van afzetten opslag met bosmaaier; bedekking 0-5%	Normenboek NBL	3,000	153,00	1,000	5%	7,65
monitoring/karteren	monitoren/karteren door eigen medewerker(s)	1 medewerker hoog tarief (A-149)	nog gebaseerd op verschillende inventarisatiemethode per subdoeltype	Ervaring SBB	0,000	0,00	1,000	100%	0,00
	monitoren/karteren door (advies)bureau(s)	1 karteerder/inventarisator	nog gebaseerd op verschillende inventarisatiemethode per subdoeltype	Ervaring SBB	0,000	0,00	0,100	100%	0,00

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 12 Voedselrijke graslanden en akkers

Beheertype: 01 Bloemdijk

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
onderhouden/vervangen raster	onderhouden veeraster 1500m/ha incl. kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 mat./afschr. veeraster 1500m	na splitsing in activiteiten 'plaatsen raster' en 'onderhoud raster'	Alterra 2016	3,150	456,75	1,000	20%	91,35
	onderhouden schapenraster 1500 m1/ha incl. hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 mat./afschr. schapenraster1500	na splitsing in activiteiten 'plaatsen schapenraster' en 'onderhouden schapenraster'	Alterra 2016	9,900	1.333,74	1,000	70%	933,62
	plaatsen veeraster 1500 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 rasterpalenheier (achter trek)	plaatsen jongveeraster met palenheier achter trekker (gebruikt materiaal bij 'onderhoud')	Alterra 2016	21,900	2.825,37	0,067	20%	37,86
	plaatsen schapenraster 1500 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 rasterpalenheier (achter trek)	plaatsen palen schapenraster met palenheier achter trekker (gebruikt materiaal bij 'onderhoud')	Alterra 2016	13,500	1.741,58	0,067	70%	81,68
	plaatsen schapenraster 1500 m/ha	3 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 wikkelmachine (A-142)	plaatsen palen schapenraster met palenheier achter trekker (gebruikt materiaal bij 'onderhoud')	Alterra 2016	12,450	2.158,00	0,067	70%	101,21
	verwijderen veeraster 1500 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86)	verzamelen resten 'oude raster' in het veld, en leggen op hopen voor transport	Alterra 2016	15,000	668,66	0,067	20%	8,96
	verwijderen veeraster 1500 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	tussentransport resten verwijderd raster over veld naar weg	Alterra 2016	0,990	111,94	0,067	20%	1,50
	verwijderen veeraster 1500 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen opbouwkraan 10 ton 1 Stort verw. raster 1500 m/ha	laden resten verwijderd raster op vrachtwagen, 15 km transport, stortkosten	Alterra 2016	0,900	162,69	0,067	20%	2,18
	verwijderen schapenraster 1500 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86)	verzamelen resten 'oude raster' in het veld, en leggen op hopen voor transport	Alterra 2016	43,800	1.951,39	0,067	70%	91,52
	verwijderen schapenraster 1500 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	tussentransport resten verwijderd raster over veld naar weg	Alterra 2016	0,990	111,94	0,067	70%	5,25
	verwijderen schapenraster 1500 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen opbouwkraan 10 ton 1 Stort verw. raster 1500 m/ha	laden resten verwijderd raster op vrachtwagen, 15 km transport, stortkosten	Alterra 2016	0,900	162,47	0,067	70%	7,62

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 12 Voedselrijke graslanden en akkers

Beheertype: 01 Bloemdijk

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
onderhouden watergangen	uitmaaïen watergang 100 m1/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 aanbouw maaikorf (A-043)	maaikorf 3m breed; breedte talud <3m; breedte sloot <7m; bodem en 2 taluds uitmaaïen	Normenboek NBL	0,460	44,58	1,200	100%	53,49
	slootmaaisel afvoeren en composteren 1,2 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 opraapwagen (A-051)	Notitie kosten bulken 2002 (tarief ongunstig en kosten shredder; zie 'omrekening' sloten&maaisel.xls	Alterra	0,930	95,70	1,200	100%	114,84
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/- kade 5m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaïen/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,025	2,61	1,000	100%	2,61
Totaal kosten									1.957,56
Exploitatiesaldo									1.957,56

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 12 Voedselrijke graslanden en akkers

Beheertype: 02 Kruiden- en faunarijk grasland (met IGG)

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
bewerken/inrichten terrein	begreppelen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 35-45 kW (A-003) 1 greppelfrees (A-024)	bestaande greppel uitfrezen, 300 m per ha	Het Groene Boek IMAG	0,600	40,00	0,500	25%	5,00
bekalken/bemesten	bekalken (incl. aankoop 125kg/ha)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 35-45 kW (A-003) 1 kunstmeststrooier (SBB) 1 125 kg landbouwkalk	incl. aankoop landbouwkalk en toeslag laden en lossen, verdelen over objecten etc	Het Groene Boek IMAG	2,000	158,26	0,333	10%	5,27
maaïen, afvoeren/oogsten gew	maaïen/snijden	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 55-65 kW 1 schotelmaaier 200 cm (A-034)	maaïen met reguliere trekker (60 KW) met schotelmaaier, tijdnorm gemiddelde werkmethoden.	Alterra 2014	0,930	71,63	1,600	5%	5,73
	maaïen/snijden	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 55-65 kW 1 schotelmaaier 200 cm (A-034) 1 frontmaaier, 250 cm (A-240)	Maaïen reguliere trekker (60 kW) met front- en zijmaaier, tijdnorm gemiddelde, randen ged. begroeid.	Alterra 2014	0,930	83,25	1,600	5%	6,66
	schudden	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 55-65 kW 1 cirkelschudder 400 cm (A-047)	Schudden uitvoeren met een reguliere trekker (60 kW).	Alterra 2014	0,520	38,88	3,200	10%	12,44
	wiersen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 cirkelhark, 300 cm (A-048) 1 trekker 4x4, 55-65 kW	Reguliere trekker (60 kW) bij gemiddelde terreinomstandigheden.	Alterra 2014	0,850	62,19	1,600	10%	9,95
	oprapen en lossen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 55-65 kW 1 opraapwagen (A-051)	reguliere trekker, gemiddelde omstandigheden.	Alterra 2014	1,140	112,69	1,600	10%	18,03
	maaïen/oprapen gecombineerd	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 opraapwagen (A-051) 1 frontmaaier, 250 cm (A-240)	Tijdnorm gebaseerd op "oprapen maaïsel grasland" 150m3/ha maar ander materieel (geen rups)	Normenboek NBL	3,120	359,88	1,600	15%	86,37
	maaïsel afvoeren en composteren 6 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen opbouwkraan 10 ton 1 Inname vers maaïsel 6 ton	Op basis van notitie kosten bulken 2002; nieuwe Alterra-berekening 2014.	Alterra 2014	0,621	314,08	1,600	15%	75,38
verwijderen ongew. vegetatie	kruidskuid/distels maaïen (<5% bedekking)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	Norm genomen van afzetten opslag met bosmaaier; bedekking 0-5%	Normenboek NBL	3,000	153,00	1,000	15%	22,95
monitoring/karteren	monitoren/karteren door eigen medewerker(s)	1 medewerker hoog tarief (A-149)	nog gebaseerd op verschillende inventarisatiemethode per subdoeltype	Ervaring SBB	0,000	0,00	1,000	100%	0,00
	monitoren/karteren door (advies)bureau(s)	1 karteerder/inventarisator	nog gebaseerd op verschillende inventarisatiemethode per subdoeltype	Ervaring SBB	0,000	0,00	0,100	100%	0,00

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 12 Voedselrijke graslanden en akkers

Beheertype: 02 Kruiden- en faunarijk grasland (met IGG)

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
onderhouden/vervangen raster	onderhouden veeraster 100 m/ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 mat./afschr. veeraster 100 m	na splitsing in activiteiten 'plaatsen raster' en 'onderhoud raster'	Alterra 2016	0,210	30,45	1,000	20%	6,09
	plaatsen veeraster 100 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 rasterpalenheier (achter trek)	plaatsen jongveeraster met palenheier achter trekker (gebruikt materiaal bij 'onderhoud')	Alterra 2016	1,460	188,06	0,067	20%	2,52
	verwijderen veeraster 100 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86)	verzamelen resten 'oude raster' in het veld, en leggen op hopen voor transport	Alterra 2016	1,000	44,78	0,067	20%	0,60
	verwijderen veeraster 100 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	tussentransport resten verwijderd raster over veld naar weg	Alterra 2016	0,066	8,21	0,067	20%	0,11
	verwijderen veeraster 100 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen opbouwkraan 10 ton 1 Stort verw. raster 100 m/ha	laden resten verwijderd raster op vrachtwagen, 15 km transport, stortkosten	Alterra 2016	0,060	11,19	0,067	20%	0,15
onderhouden/vervangen brug/duiker/dam/stuw/put	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	relatief weinig kunstwerken om te onderhouden van regulier geld	Ervaring TBO's	0,080	3,60	1,000	100%	3,60	
onderhouden watergangen	uitmaaïen watergang 50 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 aanbouw maaikorf (A-043)	maaikorf 3m breed; breedte talud <3m; breedte sloot <7m; bodem en 2 taluds uitmaaïen	Normenboek NBL	0,230	22,31	0,450	100%	10,04
	slootmaaisel afvoeren en composteren 0,6 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 opraapwagen (A-051)	Notitie kosten bulken 2002 (tarief ongunstig en kosten shredder; zie 'omrekening' sloten&maaisel.xls	Alterra	0,460	47,33	0,450	100%	21,30
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/kade 20m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaïen/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,100	10,46	1,000	100%	10,46
Totaal kosten									302,65
Opbrengsten									
in eigen regie	maaïen							10%	16,91
via ingebruikgeving	begrazen binnen raster/sloten							50%	33,83
via ingebruikgeving	maaïen							25%	21,14
Totaal opbrengsten									71,88
Exploitatiesaldo									230,77

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 12 Voedselrijke graslanden en akkers

Beheertype: 03 Glanshaverhoiland

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
bewerken/inrichten terrein	slepen/rollen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 35-45 kW (A-003) 1 weidesleep (SBB)	matig vochtig/oneffen, rijsnelheid 8 km/u, perceelsgrootte 50 x100 m, werkbreedte 5 m	Ervaring TBO's	0,500	31,70	0,500	20%	3,17
	begreppelen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 35-45 kW (A-003) 1 greppelfrees (A-024)	bestaande greppel uitfrezes, 300 m per ha	Het Groene Boek IMAG	0,600	39,91	0,333	100%	13,29
maaïen zonder afvoer	bloten	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 35-45 kW (A-003) 1 schotelmaaier 200 cm (A-034)	Maximaal 20% van de oppervlakte maaïen ivm ruigte/mestplekken	Alterra 2015	0,970	67,50	1,000	20%	13,50
maaïen, afvoeren/oogsten gew	maaïen/snijden	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 55-65 kW 1 schotelmaaier 200 cm (A-034)	maaïen met reguliere trekker (60 KW) met schotelmaaier, tijdnorm gemiddelde werkmethode.	Alterra 2014	0,930	71,70	1,600	50%	57,36
	maaïen/snijden	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 55-65 kW 1 schotelmaaier 200 cm (A-034) 1 frontmaaier, 250 cm (A-240)	Maaïen reguliere trekker (60 kW) met front- en zijmaaier, tijdnorm gemiddelde, randen ged. begroeid.	Alterra 2014	0,930	83,29	1,600	50%	66,63
	schudden	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 55-65 kW 1 cirkelschudder 400 cm (A-047)	Schudden uitvoeren met een reguliere trekker (60 kW).	Alterra 2014	0,520	38,85	3,200	100%	124,31
	wiersen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 cirkelhark, 300 cm (A-048) 1 trekker 4x4, 55-65 kW	Reguliere trekker (60 kW) bij gemiddelde terreinomstandigheden.	Alterra 2014	0,850	62,16	1,600	100%	99,45
	oprapen en lossen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 55-65 kW 1 opraapwagen (A-051)	reguliere trekker, gemiddelde omstandigheden.	Alterra 2014	1,140	112,69	1,600	100%	180,30
begrazen binnen raster/sloten	verzorgen/controleren van (beheers-)dieren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 kosten veterinaire zrg (hoog)	hoge begrazingsdruk met grotendeels 'boerenvee' op onoverzichtelijk terrein.	Ervaring TBO's	1,600	89,10	1,000	20%	17,82
	verzorgen drinkwater	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 drinkbak/-voorziening tbv vee	grotendeels aangewezen op zoetwater gebracht door de mens/weidepomp	ervaring TBO's	0,600	47,55	1,000	20%	9,51
verwijderen ongew. vegetatie	kruiskruid/distels maaïen (<5% bedekking)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	Norm genomen van afzetten opslag met bosmaaier; bedekking 0-5%	Normenboek NBL	3,000	153,00	1,000	10%	15,30
monitoring/karteren	monitoren/karteren door eigen medewerker(s)	1 medewerker hoog tarief (A-149)	nog gebaseerd op verschillende inventarisatiemethode per subdoeltype	Ervaring SBB	0,000	0,00	1,000	100%	0,00
	monitoren/karteren door (advies)bureau(s)	1 karteerder/inventarisator	nog gebaseerd op verschillende inventarisatiemethode per subdoeltype	Ervaring SBB	0,000	0,00	0,100	100%	0,00

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 12 Voedselrijke graslanden en akkers

Beheertype: 03 Glanshaverhoiland

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
onderhouden/vervangen raster	onderhouden veeraster 100 m/ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 mat./afschr. veeraster 100 m	na splitsing in activiteiten 'plaatsen raster' en 'onderhoud raster'	Alterra 2016	0,210	30,45	1,000	20%	6,09
	plaatsen veeraster 100 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 rasterpalenheier (achter trek)	plaatsen jongveeraster met palenheier achter trekker (gebruikt materiaal bij 'onderhoud')	Alterra 2016	1,460	188,06	0,067	20%	2,52
	verwijderen veeraster 100 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86)	verzamelen resten 'oude raster' in het veld, en leggen op hopen voor transport	Alterra 2016	1,000	44,78	0,067	20%	0,60
	verwijderen veeraster 100 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	tussentransport resten verwijderd raster over veld naar weg	Alterra 2016	0,066	8,21	0,067	20%	0,11
	verwijderen veeraster 100 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen opbouwkraan 10 ton 1 Stort verw. raster 100 m/ha	laden resten verwijderd raster op vrachtwagen, 15 km transport, stortkosten	Alterra 2016	0,060	11,19	0,067	20%	0,15
onderhouden watergangen	uitmaaieren watergang 50 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 aanbouw maaikorf (A-043)	maaikorf 3m breed; breedte talud <3m; breedte sloot <7m; bodem en 2 taluds uitmaaieren	Normenboek NBL	0,230	22,31	0,450	100%	10,04
	slootmaaisel afvoeren en composteren 0,6 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 opraapwagen (A-051)	Notitie kosten bulken 2002 (tarief ongunstig en kosten shredder; zie 'omrekening' sloten&maaisel.xls	Alterra	0,460	47,33	0,450	100%	21,30
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 20m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaieren/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,100	10,46	1,000	100%	10,46
Totaal kosten									651,91
Opbrengsten									
in eigen regie	maaieren							100%	169,12
Totaal opbrengsten									169,12
Exploitatiesaldo									482,79

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 12 Voedselrijke graslanden en akkers

Beheertype: 04 Zilt- en overstromingsgrasland

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
regelen waterstand	verhogen/verlagen stuwdrempel	1 medewerker laag tarief (A-86)	10 hectare per stuw/molen, bediening minder vaak.	Alterra 2014	0,220	9,85	1,000	20%	1,97
bewerken/inrichten terrein	slepen/rollen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 35-45 kW (A-003) 1 weidesleep (SBB)	matig vochtig/oneffen, rijsnelheid 8 km/u, perceelsgrootte 50 x100 m, werkbreedte 5 m	Ervaring TBO's	0,500	31,68	0,500	100%	15,84
	begreppelen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 35-45 kW (A-003) 1 greppelfrees (A-024)	bestaande greppel uitfrezen, 300 m per ha	Het Groene Boek IMAG	0,600	39,94	0,500	100%	19,97
	herprofileren sloten	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 hydr. graafmachine (A-225)	Klei, norm voor greppel graven (0,45 u/100 m) en 0,2 u/100 m verwerken vrijkomende grond	Normenboek NBL	0,650	72,00	0,200	20%	2,88
maaïen zonder afvoer	bloten	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 35-45 kW (A-003) 1 schotelmaaier 200 cm (A-034)	Maximaal 20% van de oppervlakte maaïen ivm ruigte/mestplekken	Alterra 2015	0,970	67,53	1,000	80%	54,02
maaïen, afvoeren/oogsten gew	maaïen/oprapen gecombineerd	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW (A-005) 1 opraapwagen (A-051) 1 frontmaaier, 250 cm (A-240)	Tijdsnorm gebaseerd op "oprapen maaisel grasland" 150m3/ha maar ander materieel (geen rups)	Normenboek NBL	3,120	359,95	1,000	20%	71,99
	maaisel afvoeren en composteren 6 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen opbouwkraan 10 ton 1 Inname vers maaisel 6 ton	Op basis van notitie kosten bulken 2002; nieuwe Alterra-berekening 2014.	Alterra 2014	0,621	314,10	1,000	20%	62,82
begrazen binnen raster/sloten	verzorgen/controleren van (beheers-)dieren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 kosten hoefsmid (gem. grdrk) 1 kosten veterinaire zrg (gem.)		Alterra 2016	2,700	136,59	1,000	100%	136,59
	verzorgen drinkwater	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 drinkbak/-voorziening tbv vee	op basis van enquete	Alterra 2016	0,050	23,07	1,000	100%	23,07
verwijderen ongew. vegetatie	kruiskruid/distels maaïen (<5% bedekking)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	Norm genomen van afzetten opslag met bosmaaier; bedekking 0-5%	Normenboek NBL	3,000	153,00	1,000	50%	76,50
monitoring/karteren	monitoren/karteren door eigen medewerker(s)	1 medewerker hoog tarief (A-149)	nog gebaseerd op verschillende inventarisatiemethode per subdoeltype	Ervaring SBB	0,000	0,00	1,000	100%	0,00
	monitoren/karteren door (advies)bureau(s)	1 karteerder/inventarisator	nog gebaseerd op verschillende inventarisatiemethode per subdoeltype	Ervaring SBB	0,000	0,00	0,100	100%	0,00

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 12 Voedselrijke graslanden en akkers

Beheertype: 04 Zilt- en overstromingsgrasland

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
onderhouden/vervangen raster	onderhouden veeraster 100 m ¹ /ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 mat./afschr. veeraster 100 m	na splitsing in activiteiten 'plaatsen raster' en 'onderhoud raster'	Alterra 2016	0,210	30,47	1,000	75%	22,85
	onderhouden veeraster 100 m ¹ /ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 mat./afschr. veeraster 100 m	handmatig plaatsen en onderhoud raster i.v.m. slechte bereikbaarheid	Alterra 2016	0,560	46,20	1,000	25%	11,55
	plaatsen veeraster 100 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 rasterpalenheier (achter trek)	plaatsen jongveeraster met palenheier achter trekker (gebruikt materiaal bij 'onderhoud')	Alterra 2016	1,460	188,46	0,067	75%	9,47
	verwijderen veeraster 100 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86)	verzamelen resten 'oude raster' in het veld, en leggen op hopen voor transport	Alterra 2016	1,000	44,63	0,067	100%	2,99
	verwijderen veeraster 100 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	tussen transport resten verwijderd raster over veld naar weg	Alterra 2016	0,066	7,46	0,067	100%	0,50
	verwijderen veeraster 100 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen opbouwkraan 10 ton 1 Stort verw. raster 100 m/ha	laden resten verwijderd raster op vrachtwagen, 15 km transport, stortkosten	Alterra 2016	0,060	10,75	0,067	100%	0,72
	onderhouden watergangen	uitmaaïen watergang 100 m ¹ /ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 aanbouw maaikorf (A-043)	maaikorf 3m breed; breedte talud <3m; breedte sloot <7m; bodem en 2 taluds uitmaaïen	Normenboek NBL	0,460	44,58	0,450	100%
	slootmaaisel afvoeren en composteren 1,2 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 opraapwagen (A-051)	Notitie kosten bulken 2002 (tarief ongunstig en kosten shredder; zie 'omrekening' sloten&maaisel.xls	Alterra	0,930	95,71	0,450	100%	43,07
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 20m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaïen/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,100	10,46	1,000	100%	10,46
Totaal kosten									587,32
Exploitatiesaldo									587,32

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 12 Voedselrijke graslanden en akkers

Beheertype: 05 Kruiden- en faunarijke akker (met IGG)

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
bewerken/inrichten terrein	cultivatoren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 35-45 kW (A-003) 1 cultivator (A-027)	0,30 ha gem.opp. en dan gemiddelde tussen zand en veen (2,70 u) en klei (3,20 u)	Normenboek NBL	2,950	189,18	1,750	50%	165,53
	ploegen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 wentelploeg 2-scharig (A-028) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005)	werkdiepte 25 cm; gem.opp 0,30 ha	Normenboek NBL	6,000	485,56	1,000	50%	242,78
	frezen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 grondfrees (overtop) (A-032)	met zode, oppervlakte 0,3 ha	Normenboek NBL	4,800	380,88	1,000	50%	190,44
zaaien/planten	zaaien (incl. aankoop graan/zaad)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 35-45 kW (A-003) 1 zaaimachine (A-041) 1 50 kg graan/kruidenmengselzaad	> 0,1 ha opp. 50 kg zaad, werkbreedte 2 tot 3 meter	Normenboek NBL	2,300	563,88	1,000	50%	281,94
maaien, afvoeren/oogsten gew	maaien/snijden	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 combine 150 kw (graan)	oogsten granen met maaidorser; incl. transport maaidorser naar akker	Alterra 2016	0,930	185,20	1,000	50%	92,60
	maaien/snijden	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 150 kW (A-081) 1 grootpakkenpers (stro)	strobalen persen met grootpakkenpers achter trekker na maaidorsen graan	Alterra 2016	0,240	43,50	1,000	50%	21,75
	maaien/snijden	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 laadschop 1750 liter 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	opladen strobalen in veld, inclusief 3 km lokaal transport	Alterra 2016	0,390	64,02	1,000	50%	32,01
	maaien/snijden	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 dumper (A-082) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005)	transport geogst graan naar opslag (3 km).	Alterra 2016	0,180	14,92	1,000	50%	7,46
verwijderen ongew. vegetatie	schoffelen/frezen/harken	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 35-45 kW (A-003) 1 cultivator (A-027)	werkbreedte 225 cm; klei; 0,30 ha oppervlakte	Normenboek NBL	3,200	205,20	2,000	50%	205,20
monitoring/karteren	monitoren/karteren door eigen medewerker(s)	1 medewerker hoog tarief (A-149)	nog gebaseerd op verschillende inventarisatiemethode per subdoeltype	Ervaring SBB	0,000	0,00	1,000	100%	0,00
	monitoren/karteren door (advies)bureau(s)	1 karteerder/inventarisator	nog gebaseerd op verschillende inventarisatiemethode per subdoeltype	Ervaring SBB	0,000	0,00	0,100	100%	0,00

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 12 Voedselrijke graslanden en akkers

Beheertype: 05 Kruiden- en faunarijke akker (met IGG)

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
onderhouden watergangen	uitmaaïen watergang 50 m1/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 aanbouw maaikorf (A-043)	maaikorf 3m breed; breedte talud <3m; breedte sloot <7m; bodem en 2 taluds uitmaaïen	Normenboek NBL	0,230	22,28	0,450	40%	4,01
	slootmaaisel afvoeren en composteren 0,6 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 opraapwagen (A-051)	Notitie kosten bulken 2002 (tarief ongunstig en kosten shredder; zie 'omrekening' sloten&maaisel.xls	Alterra	0,460	47,33	0,450	40%	8,52
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 20m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaïen/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,100	10,46	1,000	100%	10,46
Totaal kosten									1.262,70
Opbrengsten									
in eigen regie	verkoop traditioneel gewas							50%	281,88
via ingebruikgeving	verkoop traditioneel gewas							40%	45,10
Totaal opbrengsten									326,98
Exploitatiesaldo									935,72

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 12 Voedselrijke graslanden en akkers

Beheertype: 06 Ruigteveld

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
begrazen binnen raster/sloten	verzorgen/controleren van (beheers-)dieren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 kosten hoefsmit (gem. grdrk) 1 kosten veterinaire zrg (gem.)		Alterra 2016	2,700	136,70	1,000	10%	13,67
	verzorgen drinkwater	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 drinkbak/-voorziening tbv vee	op basis van enquete	Alterra 2016	0,050	23,10	1,000	10%	2,31
verwijderen ongew. vegetatie	afzetten/afzagen/vellen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	opslag 1-of meerstammig, hoogte >1 m, stobdiam.>1 cm; 0-5% bedekking	Normenboek NBL	3,000	153,33	0,100	15%	2,30
	kruiskruid/distels maaien (<5% bedekking)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	Norm genomen van afzetten opslag met bosmaaier; bedekking 0-5%	Normenboek NBL	3,000	153,00	1,000	15%	22,95
monitoring/karteren	monitoren/karteren door eigen medewerker(s)	1 medewerker hoog tarief (A-149)	nog gebaseerd op verschillende inventarisatiemethode per subdoeltype	Ervaring SBB	0,000	0,00	1,000	100%	0,00
	monitoren/karteren door (advies)bureau(s)	1 karteerder/inventarisator	nog gebaseerd op verschillende inventarisatiemethode per subdoeltype	Ervaring SBB	0,000	0,00	0,100	100%	0,00
onderhouden/vervangen raster	onderhouden veeraster 100 m1/ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 mat./afschr. veeraster 100 m	na splitsing in activiteiten 'plaatsen raster' en 'onderhoud raster'	Alterra 2016	0,210	30,38	1,000	8%	2,43
	onderhouden veeraster 100 m1/ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 mat./afschr. veeraster 100 m	handmatig plaatsen en onderhoud raster i.v.m. slechte bereikbaarheid	Alterra 2016	0,560	46,50	1,000	2%	0,93
	plaatsen veeraster 100 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 rasterpalenheier (achter trek)	plaatsen jongveeraster met palenheier achter trekker (gebruikt materiaal bij 'onderhoud')	Alterra 2016	1,460	188,43	0,067	8%	1,01
	verwijderen veeraster 100 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86)	verzamelen resten 'oude raster' in het veld, en leggen op hopen voor transport	Alterra 2016	1,000	44,78	0,067	10%	0,30
	verwijderen veeraster 100 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	tussentransport resten verwijderd raster over veld naar weg	Alterra 2016	0,066	7,46	0,067	10%	0,05
	verwijderen veeraster 100 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen opbouwkraan 10 ton 1 Stort verw. raster 100 m/ha	laden resten verwijderd raster op vrachtwagen, 15 km transport, stortkosten	Alterra 2016	0,060	11,94	0,067	10%	0,08
	onderhouden watergangen	uitmaaaien watergang 100 m1/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 aanbouw maaikorf (A-043)	maaikorf 3m breed; breedte talud <3m; breedte sloot <7m; bodem en 2 taluds uitmaaaien	Normenboek NBL	0,460	44,58	1,200	100%

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 12 Voedselrijke graslanden en akkers**Beheertype: 06 Ruigteveld**

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/ kade 20m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaien/frezen/profilieren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,100	10,46	1,000	100%	10,46
Totaal kosten									109,98
Exploitatiesaldo									109,98

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 13 Vogelgraslanden

Beheertype: 01 Vochtig weidevogelgrasland (met IGG)

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
regelen waterstand	verhogen/verlagen stuwdrampel	1 medewerker laag tarief (A-86)	10 hectare per stuw/molen, bediening minder vaak.	Alterra 2014	0,220	9,80	1,000	100%	9,80
bewerken/inrichten terrein	slepen/rollen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 35-45 kW (A-003) 1 weidesleep (SBB)	matig vochtig/oneffen, rijnsnelheid 8 km/u, perceelsgrootte 50 x100 m, werkbreedte 5 m	Ervaring TBO's	0,500	31,68	1,000	75%	23,76
	begreppelen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 35-45 kW (A-003) 1 greppelfrees (A-024)	bestaande greppel uitfrezen, 350 m per ha	Het Groene Boek IMAG	0,700	46,57	0,400	75%	13,97
bekalken/bemesten	bekalken (incl. aankoop 125kg/ha)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 35-45 kW (A-003) 1 kunstmeststrooier (SBB) 1 125 kg landbouwkalk	incl. aankoop landbouwkalk en toeslag laden en lossen, verdelen over objecten etc	Het Groene Boek IMAG	2,000	158,33	1,000	60%	95,00
	bemesten ruige stalmest: voorbereidend transport	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen opbouwkraan 10 ton	15 ton ruige mest per hectare, tussentransport over 10 km verharde weg incl. laden/lossen.	Alterra 2014	2,180	221,10	0,333	75%	55,22
	bemesten ruige stalmest: laden op mestverstrooier	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 midigraafmachine	15 ton ruige mest per ha, laden op stalmestverstrooier met midigraafmachine.	Alterra 2014	0,440	33,83	0,333	75%	8,45
	bemesten ruige stalmest: uitrijden mest met verstrooier	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 35-45 kW (A-003) 1 stalmestverspreider (SBB)	15 ton ruige mest per hectare, uitrijden over het veld met stalmeststrooier incl. 200 meter vervoer.	Alterra 2014	0,700	59,46	0,333	75%	14,85
maaïen zonder afvoer	bloten	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 35-45 kW (A-003) 1 schotelmaaier 200 cm (A-034)	Maximaal 20% van de oppervlakte maaïen ivm ruigte/mestplekken	Alterra 2015	0,970	67,52	0,500	75%	25,32

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 13 Vogelgraslanden

Beheertype: 01 Vochtig weidevogelgrasland (met IGG)

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
maaien, afvoeren/oogsten gew	maaieren/snijden	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 35-45 kW (A-003) 1 schotelmaaier 200 cm (A-034)	maaieren met lichtere trekker (40 KW) met zijmaaier; tijdnorm gemiddelde verschillende werkmethoden	Alterra 2014	1,480	103,04	1,000	25%	25,76
	maaieren/snijden	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 35-45 kW (A-003) 1 schotelmaaier 200 cm (A-034) 1 frontmaaier, 250 cm (A-240)	Maaieren met lichtere trekker (40 KW) met front en zijmaaier; tijdnorm gemiddelde werkmethoden.	Alterra 2014	1,480	121,44	1,000	25%	30,36
	maaieren/snijden	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 maai-opraapc. rupsbanden A-241	maaieren met gespecialiseerde rupsmaaier; tijdnorm is gemiddelde verschillende werkmethoden.	Alterra 2014	1,480	377,30	1,000	10%	37,73
	schudden	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 35-45 kW (A-003) 1 cirkelschudder 400 cm (A-047)	Uitvoering schudden met kleinere trekker (40 kW).	Alterra 2014	0,670	45,03	2,000	60%	54,03
	wiersen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 cirkelhark, 300 cm (A-048) 1 trekker 4x4, 35-45 kW (A-003)	Gebruik kleinere trekker (40 kW) bij nattere terreinomstandigheden.	Alterra 2014	2,610	171,28	1,000	60%	102,77
	oprapen en lossen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 opraapwagen (A-051)	Kleinere trekker wegens natter terrein.	Alterra 2014	1,350	128,60	1,000	60%	77,16
begrazen binnen raster/sloten	verzorgen/controleren van (beheers-)dieren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 kosten veterinaire zrg (hoog)	hoge begrazingsdruk met grotendeels 'boerenvee' op onoverzichtelijk terrein.	Ervaring TBO's	1,600	89,15	1,000	75%	66,86
	verzorgen drinkwater	1 medewerker laag tarief (A-86)	grotendeels d.m.v. zoet oppervlaktewater voorzien van drinkwater	Ervaring TBO's	0,300	13,36	1,000	75%	10,02
verwijderen ongew. vegetatie	kruiskruid/distels maaien (<5% bedekking)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	Norm genomen van afzetten opslag met bosmaaier; bedekking 0-5%	Normenboek NBL	3,000	153,00	1,000	25%	38,25
monitoring/karteren	monitoren/karteren door eigen medewerker(s)	1 medewerker hoog tarief (A-149)	nog gebaseerd op verschillende inventarisatiemethode per subdoeltype	Ervaring SBB	0,000	0,00	1,000	100%	0,00
	monitoren/karteren door (advies)bureau(s)	1 karteerder/inventarisator	nog gebaseerd op verschillende inventarisatiemethode per subdoeltype	Ervaring SBB	0,000	0,00	0,100	100%	0,00

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 13 Vogelgraslanden

Beheertype: 01 Vochtig weidevogelgrasland (met IGG)

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
onderhouden/vervangen raster	onderhouden veeraster 100 m/ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 mat./afschr. veeraster 100 m	na splitsing in activiteiten 'plaatsen raster' en 'onderhoud raster'	Alterra 2016	0,210	30,47	1,000	75%	22,85
	plaatsen veeraster 100 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 rasterpalenheier (achter trek)	plaatsen jongveeraster met palenheier achter trekker (gebruikt materiaal bij 'onderhoud')	Alterra 2016	1,460	188,46	0,067	75%	9,47
	verwijderen veeraster 100 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86)	verzamelen resten 'oude raster' in het veld, en leggen op hopen voor transport	Alterra 2016	1,000	44,58	0,067	75%	2,24
	verwijderen veeraster 100 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	tussentransport resten verwijderd raster over veld naar weg	Alterra 2016	0,066	7,56	0,067	75%	0,38
	verwijderen veeraster 100 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen opbouwkraan 10 ton 1 Stort verw. raster 100 m/ha	laden resten verwijderd raster op vrachtwagen, 15 km transport, stortkosten	Alterra 2016	0,060	10,75	0,067	75%	0,54
onderhouden/vervangen brug/duiker/dam/stuw/put	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	relatief veel terrein achter de stuw waardoor kosten laag zijn	Ervaring TBO's	0,350	15,75	1,000	100%	15,75	
onderhouden watergangen	uitmaaïen watergang 100 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 aanbouw maaikorf (A-043)	maaikorf 3m breed; breedte talud <3m; breedte sloot <7m; bodem en 2 taluds uitmaaïen	Normenboek NBL	0,460	44,58	1,200	100%	53,49
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 20m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaïen/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,100	10,46	1,000	100%	10,46
transport over water	verplaatsen van mensen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 boot (SBB)	nbn: in Groen-Blauwe catalogus worden de kosten door vaarland verdubbeld	Ervaring TBO's	0,000	0,00	1,000	30%	0,00
	transporteren van materieel/materiaal/maaisel	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 boot (SBB)	nbn: in Groen-Blauwe catalogus worden de kosten door vaarland verdubbeld	Ervaring TBO's	0,000	0,00	1,000	30%	0,00
Totaal kosten									804,49
Opbrengsten									
in eigen regie	maaïen							60%	101,47
via ingebruikgeving	maaïen							25%	21,14
Totaal opbrengsten									122,61
Exploitatiesaldo									681,88

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 13 Vogelgraslanden

Beheertype: 02 Wintergastenweide (met IGG)

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
bewerken/inrichten terrein	eggen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 35-45 kW (A-003) 1 eg (veld-, ak.) 300 cm (A-026)	werkbreedte 300 cm; gem. opp. 1 ha (gemid. van 1,7 en 1,3 uur/ha)	Normenboek NBL	1,500	105,60	1,000	5%	5,28
	begreppelen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 35-45 kW (A-003) 1 greppelfrees (A-024)	bestaande greppel uitfrezen, 350 m per ha	Het Groene Boek IMAG	0,700	46,80	0,500	5%	1,17
bekalken/bemesten	bemesten (incl. aankoop mest)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 35-45 kW (A-003) 1 kunstmeststrooier (SBB) 1 aankoop kunstmest	strooien 100 kg/ha van 0,5 u/ha; toeslag voor laden en lossen in depot en verdelen over de object	Ervaring TBO's	1,800	182,40	1,000	5%	9,12
maaïen zonder afvoer	bloten	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 35-45 kW (A-003) 1 schotelmaaier 200 cm (A-034)	Maximaal 20% van de oppervlakte maaïen ivm ruigte/mestplekken	Alterra 2015	0,970	68,00	0,500	5%	1,70
maaïen, afvoeren/oogsten gew	maaïen/snijden	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 55-65 kW 1 schotelmaaier 200 cm (A-034)	Maaïen met reguliere trekker (60 kW) met cyclomaaier, vochtig, onbegroeide randen.	Alterra 2014	0,900	69,40	1,000	5%	3,47
	schudden	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 55-65 kW 1 cirkelschudder 400 cm (A-047)	Schudden uitvoeren met een reguliere trekker (60 kW).	Alterra 2014	0,520	38,90	2,000	5%	3,89
	wiersen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 cirkelhark, 300 cm (A-048) 1 trekker 4x4, 55-65 kW	Reguliere trekker (60 kW) bij gemiddelde terreinomstandigheden.	Alterra 2014	0,850	62,20	1,000	5%	3,11
begrazen binnen raster/sloten	oprapen en lossen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 55-65 kW 1 opraapwagen (A-051)	reguliere trekker, gemiddelde omstandigheden.	Alterra 2014	1,140	112,80	1,000	5%	5,64
	verzorgen/controleren van (beheers-)dieren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 kosten veterinaire zrg (hoog)	hoge begrazingsdruk met grotendeels 'boerenvee' op onoverzichtelijk terrein.	Ervaring TBO's	1,600	89,20	1,000	5%	4,46
monitoring/karteren	verzorgen drinkwater	1 medewerker laag tarief (A-86)	grotendeels d.m.v. zoet oppervlaktewater voorzien van drinkwater	Ervaring TBO's	0,300	13,60	1,000	5%	0,68
	monitoren/karteren door eigen medewerker(s)	1 medewerker hoog tarief (A-149)	nog gebaseerd op verschillende inventarisatiemethode per subdoeltype	Ervaring SBB	0,000	0,00	1,000	100%	0,00
	monitoren/karteren door (advies)bureau(s)	1 karteerder/inventarisator	nog gebaseerd op verschillende inventarisatiemethode per subdoeltype	Ervaring SBB	0,000	0,00	0,100	100%	0,00

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 13 Vogelgraslanden

Beheertype: 02 Wintergastenweide (met IGG)

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
onderhouden/vervangen raster	onderhouden veeraster 60 m/ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 mat./afschr. veeraster 60 m	na splitsing in activiteiten 'plaatsen raster' en 'onderhoud raster'	Alterra 2016	0,130	18,60	1,000	5%	0,93
	plaatsen veeraster 60 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 rasterpalenheier (achter trek)	plaatsen jongveeraster met palenheier achter trekker (gebruikt materiaal bij 'onderhoud')	Alterra 2016	0,876	113,43	0,067	5%	0,38
	verwijderen veeraster 60 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86)	verzamelen resten 'oude raster' in het veld, en leggen op hopen voor transport	Alterra 2016	0,060	5,97	0,067	5%	0,02
	verwijderen veeraster 60 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	tussentransport resten verwijderd raster over veld naar weg	Alterra 2016	0,040	5,97	0,067	5%	0,02
	verwijderen veeraster 60 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen opbouwkraan 10 ton 1 Stort verw. raster 60 m/ha	laden resten verwijderd raster opvrachtwagen, 15 km transport, stortkosten	Alterra 2016	0,036	5,97	0,067	5%	0,02
onderhouden/vervangen brug/duiker/dam/stuw/put	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	relatief weinig kunstwerken om te onderhouden van regulier geld	Ervaring TBO's	0,080	3,60	1,000	100%	3,60	
onderhouden watergangen	uitmaaïen watergang 100 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 aanbouw maaikorf (A-043)	maaikorf 3m breed; breedte talud <3m; breedte sloot <7m; bodem en 2 taluds uitmaaïen	Normenboek NBL	0,460	44,58	1,200	100%	53,49
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 20m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaïen/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,100	10,46	1,000	100%	10,46
Totaal kosten									107,44
Opbrengsten									
in eigen regie	maaïen							5%	8,46
via ingebruikgeving	begrazen binnen raster/sloten							40%	27,06
via ingebruikgeving	maaïen							55%	46,51
Totaal opbrengsten									82,03
Exploitatiesaldo									25,41

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 14 Vochtige bossen

Beheertype: 01 Rivier- en beekbegeleidend bos

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
begrazen binnen raster/sloten	verzorgen/controleren van (beheers-)dieren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 kosten veterinaire zrg (laag) 1 kosten hoefsmid (lage grdrk)	op basis van enquete	Alterra 2016	1,900	92,90	1,000	10%	9,29
	verzorgen drinkwater	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 drinkbak/-voorziening tbv vee	op basis van enquete	Alterra 2016	0,020	21,80	1,000	10%	2,18
reduceren stamtaal, geen oogst	afzetten/zuiveren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag mzw (A-075)	"monocultuur' eik, es of els, <6 m hoog; 7 cm DBH, 100 st/ha ivm omvormingsbeheer	Normenboek NBL	6,000	322,00	0,100	15%	4,83
	ringen (5 tot 50 bomen per ha)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag mzw (A-075)	2 zaagsnedes door het cambium rondom de wortelaanzet	Alterra 2014	0,340	18,67	0,050	15%	0,14
snoeien	snoeien overhangende takken	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	conform N14.01; met (motor)stokzaag langs bosranden en exploitatiewegen	BUWA2015	3,700	167,20	0,250	5%	2,09
	versnipperen gesnoeid hout	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 houtversnipperaar (A-054)	tot 14 cm dik; gemidd. 1-10 takken per boom (en ca 200 bomen/ha)	Normenboek NBL	2,000	271,20	0,250	5%	3,39
monitoring/karteren	monitoren/karteren door eigen medewerker(s)	1 medewerker hoog tarief (A-149)	nog gebaseerd op verschillende inventarisatiemethode per subdoeltype	Ervaring SBB	0,000	0,00	1,000	100%	0,00
	monitoren/karteren door (advies)bureau(s)	1 karteerder/inventarisator	nog gebaseerd op verschillende inventarisatiemethode per subdoeltype	Ervaring SBB	0,000	0,00	0,100	100%	0,00
	certificering bos	1 medewerker hoog tarief (A-149) 1 mat. kosten certificering	op basis van uitgevoerde enquete	Alterra 2016	0,040	5,87	1,000	100%	5,87

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 14 Vochtige bossen

Beheertype: 01 Rivier- en beekbegeleidend bos

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
onderhouden/vervangen raster	onderhouden veeraster 100 m ¹ /ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 mat./afschr. veeraster 100 m	na splitsing in activiteiten 'plaatsen raster' en 'onderhoud raster'	Alterra 2016	0,210	30,38	1,000	8%	2,43
	onderhouden veeraster 100 m ¹ /ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 mat./afschr. veeraster 100 m	handmatig plaatsen en onderhoud raster i.v.m. slechte bereikbaarheid	Alterra 2016	0,560	46,50	1,000	2%	0,93
	plaatsen veeraster 100 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 rasterpalenheier (achter trek)	plaatsen jongveeraster met palenheier achter trekker (gebruikt materiaal bij 'onderhoud')	Alterra 2016	1,460	188,43	0,067	8%	1,01
	verwijderen veeraster 100 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86)	verzamelen resten 'oude raster' in het veld, en leggen op hopen voor transport	Alterra 2016	1,000	44,78	0,067	10%	0,30
	verwijderen veeraster 100 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	tussentransport resten verwijderd raster over veld naar weg	Alterra 2016	0,066	7,46	0,067	10%	0,05
	verwijderen veeraster 100 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen opbouwkraan 10 ton 1 Stort verw. raster 100 m/ha	laden resten verwijderd raster op vrachtwagen, 15 km transport, stortkosten	Alterra 2016	0,060	11,94	0,067	10%	0,08
onderhouden/vervangen	bijdrage Bosschap		heffing voor eigenaar van bos en als bosexploitant (op nul gezet ivm discussie erover)	info Bosschap	0,000	0,00	1,000	100%	0,00
onderhouden watergangen	uitmaaieren watergang 5 m ¹ /ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 aanbouw maaikorf (A-043)	maaikorf 3m breed; breedte talud <3m; breedte sloot <7m; bodem en 2 taluds uitmaaieren	Normenboek NBL	0,023	2,24	0,450	100%	1,01
	slootmaaisel afvoeren en composteren 0.03 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 opraapwagen (A-051)	Notitie kosten bulken 2002 (tarief ongunstig en kosten shredder; zie 'omrekening' sloten&maaisel.xls)	Alterra	0,023	2,38	0,450	100%	1,07
inspecteren veiligheid	Visual Tree Assessment (VTA-controle) per hectare	1 medewerker hoog tarief (A-149)	25 bomen per uur; totaal 12 bomen	Unie van bosgroepen	0,320	18,00	0,500	10%	0,90
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 20m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaieren/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,100	10,46	1,000	100%	10,46
Totaal kosten									46,03
Opbrengsten									
in eigen regie	verkoop houtsnippers							5%	3,95

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 14 Vochtige bossen

Beheertype: 01 Rivier- en beekbegeleidend bos

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
<hr/>									
Totaal opbrengsten									3,95
<hr/>									
Exploitatiesaldo									42,08

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 14 Vochtige bossen

Beheertype: 02 Hoog- en laagveenbos

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
regelen waterstand	verhogen/verlagen stuwdrempel	1 medewerker laag tarief (A-86)	50 hectare per stuw/molen, bediening minder vaak.	Alterra 2014	0,040	1,79	1,000	80%	1,43
reduceren stamtaal, geen oogst	afzetten/zuiveren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag mzw (A-075)	"monocultuur' eik, es of els, <6 m hoog; 7 cm DBH, 100 st/ha ivm omvormingsbeheer	Nornenboek NBL	6,000	320,00	0,010	15%	0,48
	ringen (5 tot 50 bomen per ha)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag mzw (A-075)	2 zaagsnedes door het cambium rondom de wortelaanzet	Alterra 2014	0,340	20,00	0,020	15%	0,06
snoeien	snoeien overhangende takken	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	conform N14.02; met (motor)stokzaag langs bosranden en exploitatiewegen	BUWA2015	2,200	100,00	0,250	5%	1,25
	versnipperen gesnoeid hout	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 houtversnipperaar (A-054)	tot 14 cm dik; gemidd. 1-10 takken per boom (en ca 200 bomen/ha)	Normenboek NBL	2,000	271,20	0,250	5%	3,39
monitoring/karteren	monitoren/karteren door eigen medewerker(s)	1 medewerker hoog tarief (A-149)	nog gebaseerd op verschillende inventarisatiemethode per subdoeltype	Ervaring SBB	0,000	0,00	1,000	100%	0,00
	monitoren/karteren door (advies)bureau(s)	1 karteerder/inventarisator	nog gebaseerd op verschillende inventarisatiemethode per subdoeltype	Ervaring SBB	0,000	0,00	0,100	100%	0,00
	certificering bos	1 medewerker hoog tarief (A-149) 1 mat. kosten certificering	op basis van uitgevoerde enquete	Alterra 2016	0,040	5,87	1,000	100%	5,87
onderhouden/vervangen	bijdrage Bosschap		heffing voor eigenaar van bos en als bosexploitant (op nul gezet ivm discussie erover)	info Bosschap	0,000	0,00	1,000	100%	0,00
onderhouden watergangen	uitmaaïen watergang 5 m1/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 aanbouw maaikorf (A-043)	maaikorf 3m breed; breedte talud <3m; breedte sloot <7m; bodem en 2 taluds uitmaaïen	Normenboek NBL	0,023	2,24	0,450	100%	1,01
	slootmaaïsel afvoeren en composteren 0.03 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 opraapwagen (A-051)	Notitie kosten bulken 2002 (tarief ongunstig en kosten shredder; zie 'omrekening' sloten&maaïsel.xls	Alterra	0,023	2,38	0,450	100%	1,07
inspecteren veiligheid	Visual Tree Assessment (VTA-controle) per hectare	1 medewerker hoog tarief (A-149)	25 bomen per uur; totaal 12 bomen	Unie van bosgroepen	0,320	18,00	0,500	5%	0,45
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 20m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaïen/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,100	10,46	1,000	100%	10,46

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 14 Vochtige bossen

Beheertype: 02 Hoog- en laagveenbos

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
Totaal kosten									25,47
Opbrengsten									
in eigen regie	verkoop houtsnippers							5%	3,95
Totaal opbrengsten									3,95
Exploitatiesaldo									21,52

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 14 Vochtige bossen

Beheertype: 03 Haagbeuken- en essenbos

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
bewerken/inrichten terrein	verkleinen tak-, top- en resthout	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 75-90 kW (A-006) 1 klepelmaaier (A-021)	werkbr.125-150 cm; kapvlakte >0,25 ha; opp.aandeel 100%, 1 x klepelen den/douglas	Normenboek NBL	6,000	600,00	0,010	2%	0,12
	maken van plantgaten/-plekken	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 35-45 kW (A-003) 1 plantplekkenm.(Kulla) (A-025)	Kapvlakte, tak- en tophout verkleind, rijafstand 1,5 m; aantal per ha 4000-6500	Normenboek NBL	7,000	550,00	0,010	2%	0,11
zaaien/planten	aankopen/aanvoeren plantsoen		4000 st Quercus petrea 60-100,w,12 autochtone herkomst	Prijslijst plantsoen SBB 13/14	0,000	5.700,00	0,010	2%	1,14
	lossen, inkuilen en laden plantsoen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	4000 st 2-3 jr bosplantsoen inkuilen naar soort op centrale kuilplaats	Normenboek NBL	8,000	400,00	0,010	2%	0,08
	groepsgewijs inbrengen zaadbomen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	4000 st eik in gewoelde plantplekken; tak- en tophout verkleind	Normenboek NBL	44,000	1.950,00	0,010	2%	0,39
begrazen binnen raster/sloten	verzorgen/controleren van (beheers-)dieren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 kosten veterinaire zrg (laag) 1 kosten hoefsmid (lage grdrk)	op basis van enquete	Alterra 2016	1,900	92,90	1,000	10%	9,29
	verzorgen drinkwater	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 drinkbak/-voorziening tbv vee	op basis van enquete	Alterra 2016	0,020	21,80	1,000	10%	2,18
reduceren stamtaal, geen oogst	afzetten/zuiveren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag mzw (A-075)	"monocultuur" eik, es of els, <6 m hoog; 7 cm DBH, 100 st/ha ivm omvormingsbeheer	Normenboek NBL	6,000	322,00	0,100	15%	4,83
	ringen (5 tot 50 bomen per ha)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag mzw (A-075)	2 zaagsnedes door het cambium rondom de wortelaanzet	Alterra 2014	0,340	18,33	0,040	15%	0,11
blessen/merken/meten bomen	blessen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	150 st/ha tweezijdig blessen; opstand niet opgesnoeid en last van ondergroei (<30% bramen)	Normenboek NBL	1,790	80,40	0,250	10%	2,01
	meten op stam	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	150 st/ha elektronische boomklem, tijdnorm incl, PC-verwerking; opstand niet opgesnoeid, geblesd	Normenboek NBL	0,890	40,40	0,250	10%	1,01
snoeien	snoeien overhangende takken	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	conform N14.03; met (motor)stokzaag langs bosranden en exploitatiewegen	BUWA2015	3,900	175,20	0,250	5%	2,19
	versnipperen gesnoeid hout	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 houtversnipperaar (A-054)	tot 14 cm dik; gemidd. 1-10 takken per boom (en ca 200 bomen/ha)	Normenboek NBL	2,000	271,20	0,250	5%	3,39

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 14 Vochtige bossen

Beheertype: 03 Haagbeuken- en essenbos

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.	
monitoring/karteren	monitoren/karteren door eigen medewerker(s)	1 medewerker hoog tarief (A-149)	nog gebaseerd op verschillende inventarisatiemethode per subdoeltype	Ervaring SBB	0,000	0,00	1,000	100%	0,00	
	monitoren/karteren door (advies)bureau(s)	1 karteerder/inventarisator	nog gebaseerd op verschillende inventarisatiemethode per subdoeltype	Ervaring SBB	0,000	0,00	0,100	100%	0,00	
	certificering bos	1 medewerker hoog tarief (A-149) 1 mat. kosten certificering	op basis van uitgevoerde enquete	Alterra 2016	0,040	5,87	1,000	100%	5,87	
onderhouden/vervangen raster	konijnenraster plaatsen, onderhouden en na 10 jr verwijderen	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 35-45 kW (A-003) 1 wikkelmachine (A-142) 1 mat./afschr verjongraster 450 m	zie document 'samenvoegen activiteiten.xls' tabblad 'rasteren'	deels Normenboek NBL	43,329	5.800,00	0,010	2%	1,16	
	onderhouden veeraster 100 m1/ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 mat./afschr. veeraster 100 m	na splitsing in activiteiten 'plaatsen raster' en 'onderhoud raster'	Alterra 2016	0,210	30,38	1,000	8%	2,43	
	onderhouden veeraster 100 m1/ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 mat./afschr. veeraster 100 m	handmatig plaatsen en onderhoud raster i.v.m. slechte bereikbaarheid	Alterra 2016	0,560	46,50	1,000	2%	0,93	
	plaatsen veeraster 100 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 rasterpalenheier (achter trek)	plaatsen jongveeraster met palenheier achter trekker (gebruikt materiaal bij 'onderhoud')	Alterra 2016	1,460	188,43	0,067	8%	1,01	
	verwijderen veeraster 100 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86)	verzamelen resten 'oude raster' in het veld, en leggen op hopen voor transport	Alterra 2016	1,000	44,78	0,067	10%	0,30	
	verwijderen veeraster 100 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	tussentransport resten verwijderd raster over veld naar weg	Alterra 2016	0,066	7,46	0,067	10%	0,05	
	verwijderen veeraster 100 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen opbouwkraan 10 ton 1 Stort verw. raster 100 m/ha	laden resten verwijderd raster op vrachtwagen, 15 km transport, stortkosten	Alterra 2016	0,060	11,94	0,067	10%	0,08	
	onderhouden/vervangen	bijdrage Bosschap		heffing voor eigenaar van bos en als bosexploitant (op nul gezet ivm discussie erover)	info Bosschap	0,000	0,00	1,000	100%	0,00

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 14 Vochtige bossen

Beheertype: 03 Haagbeuken- en essenbos

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
onderhouden watergangen	uitmaaien watergang 5 m1/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 aanbouw maaikorf (A-043)	maaikorf 3m breed; breedte talud <3m; breedte sloot <7m; bodem en 2 taluds uitmaaien	Normenboek NBL	0,023	2,24	0,450	100%	1,01
	slootmaaisel afvoeren en composteren 0.03 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 opraapwagen (A-051)	Notitie kosten bulken 2002 (tarief ongunstig en kosten shredder; zie 'omrekening' sloten&maaisel.xls	Alterra	0,023	2,38	0,450	100%	1,07
inspecteren veiligheid	Visual Tree Assessment (VTA-controle) per hectare	1 medewerker hoog tarief (A-149)	25 bomen per uur; totaal 12 bomen	Unie van bosgroepen	0,320	17,95	0,500	40%	3,59
oogsten hout	afzetten/vellen/voorconcentreren lang- en hakhout	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag mzw (A-075)	dunning dg/loofh.; dg 23 cm, loofh. 19 cm dbh; 5 m3 per 5 jaar; 0,62 u/m3	Normenboek NBL	3,100	166,30	0,200	100%	33,26
	uitdragen/uitslepen/uitrijden	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 uitsleeptang (A-053)	uitslepen langhout; 10st/m3; 200 m sleepafstand; 0,41u/m3 en 5 m3 per 5 jaar	Normenboek NBL	2,050	155,65	0,200	100%	31,13
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 20m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaien/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,100	10,46	1,000	100%	10,46
mantel en zoombeheer	mantel- en zoombeheer (vervallen)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag mzw (A-075)	het weghouden van te sterke boomvormers en de overgangen grillig houden	Ervaring TBO's	4,000		0,000	3%	0,00
	mantel: afzetten boomvormers/lobben maken	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag mzw (A-075)	afzetten boomvormers in mantel / lobben maken	Alterra 2016	1,660	89,00	1,000	3%	2,67
	mantel: verplaatsen takken	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 midigraafmachine	verplaatsen takken uit gerealiseerde lobben	Alterra 2016	0,220	17,00	1,000	3%	0,51
	zoom: maaien	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 55-65 kW 1 schotelmaaier 200 cm (A-034)	maaien zoom met schotelmaaier	Alterra 2016	0,140	11,00	1,000	3%	0,33
	zoom: oprapen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 55-65 kW 1 opraapwagen (A-051)	oprapen maaisel zoom met opraapwagen	Alterra 2016	0,470	46,67	1,000	3%	1,40

Totaal kosten **124,11**

Opbrengsten

in eigen regie	oogst hout 1 m3/ha/jr	100%	28,19
in eigen regie	verkoop houtsnippers	5%	3,95
hout op stam	omvorming (oogst hout 10m3/jr)	10%	28,19

Totaal opbrengsten **60,33**

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 14 Vochtige bossen

Beheertype: 03 Haagbeuken- en essenbos

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
Exploitatiesaldo									63,78

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 15 Droge bossen

Beheertype: 01 Duinbos

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
bewerken/inrichten terrein	verkleinen tak-, top- en resthout	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 75-90 kW (A-006) 1 klepelmaaier (A-021)	werkbr.125-150 cm; kapvlakte >0,25 ha; opp.aandeel 100%, 1 x klepelen den/douglas	Normenboek NBL	6,000	600,00	0,010	2%	0,12
	maken van plantgaten/plekken	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 35-45 kW (A-003) 1 plantplekkenm.(Kulla) (A-025)	Kapvlakte, tak- en tophout verkleind, rijafstand 1,5 m; aantal per ha 4000-6500	Normenboek NBL	7,000	550,00	0,010	2%	0,11
zaaien/planten	aankopen/aanvoeren plantsoen		4000 st Quercus petrea 60-100,w,12 autochtone herkomst	Prijslijst plantsoen SBB 13/14	0,000	5.700,00	0,010	2%	1,14
	lossen, inkuilen en laden plantsoen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	4000 st 2-3 jr bosplantsoen inkuilen naar soort op centrale kuilplaats	Normenboek NBL	8,000	400,00	0,010	2%	0,08
	groepsgewijs inbrengen zaadbomen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	4000 st eik in gewoelde plantplekken; tak- en tophout verkleind	Normenboek NBL	44,000	1.950,00	0,010	2%	0,39
begrazen binnen raster/sloten	verzorgen/controleren van (beheers-)dieren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 kosten veterinaire zrg (laag) 1 kosten hoefsmid (lage grdrk)	op basis van enquete	Alterra 2016	1,900	92,84	1,000	25%	23,21
	verzorgen drinkwater	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 drinkbak-/voorziening tbv vee	op basis van enquete	Alterra 2016	0,020	21,72	1,000	25%	5,43
reduceren stamtal, geen oogst	afzetten/zuiveren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag mzw (A-075)	"monocultuur" eik, es of els, <6 m hoog; 7 cm DBH, 100 st/ha ivm omvormingsbeheer	Normenboek NBL	6,000	322,00	0,100	15%	4,83
	ringen (5 tot 50 bomen per ha)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag mzw (A-075)	2 zaagsnedes door het cambium rondom de wortelaanzet	Alterra 2014	0,340	20,00	0,020	15%	0,06
blessen/merken/meten bomen	blessen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	150 st/ha tweezijdig blessen; opstand niet opgesnoeid en last van ondergroei (<30% bramen)	Normenboek NBL	1,790	80,40	0,250	10%	2,01
	meten op stam	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	150 st/ha elektronische boomklem, tijdnorm incl, PC-verwerking; opstand niet opgesnoeid, geblesd	Normenboek NBL	0,890	40,40	0,250	10%	1,01
verwijderen ongew. vegetatie	prunus/exoten rooien/steken (<5% bedekking)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	rooien/steken Prunus met prunusrooier; hoogte 1-2 m; 0-5% bedekking; <500 st/ha	Normenboek NBL	2,000	90,00	0,333	100%	29,97

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 15 Droge bossen

Beheertype: 01 Duinbos

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
snoeien	snoeien overhangende takken	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	conform N15.01; met (motor)stokzaag langs bosranden en exploitatiewegen	BUWA2015	4,800	216,00	0,250	5%	2,70
	versnipperen gesnoeid hout	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW (A-005) 1 houtversnipperaar (A-054)	tot 14 cm dik; gemidd. 1-10 takken per boom (en ca 200 bomen/ha)	Normenboek NBL	2,000	271,20	0,250	5%	3,39
monitoring/karteren	monitoren/karteren door eigen medewerker(s)	1 medewerker hoog tarief (A-149)	nog gebaseerd op verschillende inventarisatiemethode per subdoeltype	Ervaring SBB	0,000	0,00	1,000	100%	0,00
	monitoren/karteren door (advies)bureau(s)	1 karteerder/inventarisator	nog gebaseerd op verschillende inventarisatiemethode per subdoeltype	Ervaring SBB	0,000	0,00	0,100	100%	0,00
	certificering bos	1 medewerker hoog tarief (A-149) 1 mat. kosten certificering	op basis van uitgevoerde enquête	Alterra 2016	0,040	5,87	1,000	100%	5,87
onderhouden/vervangen raster	konijnenraster plaatsen, onderhouden en na 10 jr verwijderen	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 35-45 kW (A-003) 1 wikkelmachine (A-142) 1 mat./afschr. verjongraster 450 m	zie document 'samenvoegen activiteiten.xls' tabblad 'rasteren'	deels Normenboek NBL	43,329	5.800,00	0,010	2%	1,16
	onderhouden veeraster 60 m1/ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 mat./afschr. veeraster 60 m	na splitsing in activiteiten 'plaatsen raster' en 'onderhoud raster'	Alterra 2016	0,130	18,47	1,000	19%	3,51
	onderhouden veeraster 60 m1/ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 mat./afschr. veeraster 60 m	handmatig plaatsen en onderhoud veeraster i.v.m. slechte bereikbaarheid	Alterra 2016	0,340	28,00	1,000	6%	1,68
	plaatsen veeraster 60 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW (A-005) 1 rasterpalenheier (achter trek)	plaatsen jongveeraster met palenheier achter trekker (gebruikt materiaal bij 'onderhoud')	Alterra 2016	0,876	113,12	0,067	19%	1,44
	verwijderen veeraster 60 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86)	verzamelen resten 'oude raster' in het veld, en leggen op hopen voor transport	Alterra 2016	0,060	2,99	0,067	25%	0,05
	verwijderen veeraster 60 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	tussentransport resten verwijderd raster over veld naar weg	Alterra 2016	0,040	4,78	0,067	25%	0,08
	verwijderen veeraster 60 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen opbouwkraan 10 ton 1 Stort verw. raster 60 m/ha	laden resten verwijderd raster opvrachtwagen, 15 km transport, storkosten	Alterra 2016	0,036	6,57	0,067	25%	0,11

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 15 Droge bossen

Beheertype: 01 Duinbos

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
onderhouden/vervangen	bijdrage Bosschap		heffing voor eigenaar van bos en als bosexploitant (op nul gezet ivm discussie erover)	info Bosschap	0,000	0,00	1,000	100%	0,00
inspecteren veiligheid	Visual Tree Assessment (VTA-controle) per hectare	1 medewerker hoog tarief (A-149)	25 bomen per uur; totaal 12 bomen	Unie van bosgroepen	0,320	17,95	0,500	40%	3,59
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 20m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaien/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,100	10,46	1,000	100%	10,46
mantel en zoombeheer	mantel- en zoombeheer (vervallen)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag mzw (A-075)	het weghouden van te sterke boomvormers en de overgangen grillig houden	Ervaring TBO's	4,000		0,000	1%	0,00
	mantel: afzetten boomvormers/lobben maken	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag mzw (A-075)	afzetten boomvormers in mantel / lobben maken	Alterra 2016	1,660	89,00	1,000	1%	0,89
	mantel: verplaatsen takken	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 midigraafmachine	verplaatsen takken uit gerealiseerde lobben	Alterra 2016	0,220	17,00	1,000	1%	0,17
	zoom: maaien	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 55-65 kW 1 schotelmaaier 200 cm (A-034)	maaien zoom met schotelmaaier	Alterra 2016	0,140	11,00	1,000	1%	0,11
	zoom: oprapen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 55-65 kW 1 opraapwagen (A-051)	oprapen maaisel zoom met opraapwagen	Alterra 2016	0,470	47,00	1,000	1%	0,47
Totaal kosten									104,04
Opbrengsten									
in eigen regie	verkoop houtsnippers							5%	3,95
hout op stam	omvorming (oogst hout 10m3/jr)							10%	28,19
Totaal opbrengsten									32,14
Exploitatiesaldo									71,90

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 15 Droge bossen

Beheertype: 02 Dennen-, eiken- en beukenbos

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
bewerken/inrichten terrein	verkleinen tak-, top- en resthout	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 75-90 kW (A-006) 1 klepelmaaier (A-021)	werkbr.125-150 cm; kapvlakte >0,25 ha; opp.aandeel 100%, 1 x klepelen den/douglas	Normenboek NBL	6,000	570,00	0,050	2%	0,57
	maken van plantgaten/ plekken	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 35-45 kW (A-003) 1 plantplekkenm.(Kulla) (A-025)	Kapvlakte, tak- en tophout verkleind, rijafstand 1,5 m; aantal per ha 4000-6500	Normenboek NBL	7,000	500,00	0,050	2%	0,50
zaaien/planten	aankopen/aanvoeren plantsoen		4000 st Quercus petrea 60- 100,w,12 autochtone herkomst	Prijslijst plantsoen SBB 13/14	0,000	5.700,00	0,050	2%	5,70
	lossen, inkuilen en laden plantsoen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	4000 st 2-3 jr bosplantsoen inkuilen naar soort op centrale kuilplaats	Normenboek NBL	8,000	360,00	0,050	2%	0,36
	groepsgewijs inbrengen zaadbomen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	4000 st eik in gewoelde plantplekken; tak- en tophout verkleind	Normenboek NBL	44,000	1.980,00	0,050	2%	1,98
begrazen binnen raster/sloten	verzorgen/controleren van (beheers-)dieren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 kosten veterinaire zrg (laag) 1 kosten hoefsmid (lage grdrk)	op basis van enquete	Alterra 2016	1,900	92,90	1,000	10%	9,29
	verzorgen drinkwater	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 drinkbak/-voorziening tbv vee	op basis van enquete	Alterra 2016	0,020	21,80	1,000	10%	2,18
reduceren stamtal, geen oogst	afzetten/zuiveren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag mzw (A-075)	"monocultuur" eik, es of els, <6 m hoog; 7 cm DBH, 100 st/ha ivm omvormingsbeheer	Normenboek NBL	6,000	322,00	0,100	15%	4,83
	ringen (5 tot 50 bomen per ha)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag mzw (A-075)	2 zaagsnedes door het cambium rondom de wortelaanzet	Alterra 2014	0,340	20,00	0,020	15%	0,06
blessen/merken/meten bomen	blessen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	150 st/ha tweezijdig blessen; opstand niet opgesnoeid en last van ondergroei (<30% bramen)	Normenboek NBL	1,790	80,72	0,166	10%	1,34
	meten op stam	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	150 st/ha elektronische boomklem, tijdnorm incl, PC-verwerking; opstand niet opgesnoeid, geblesd	Normenboek NBL	0,890	39,76	0,166	10%	0,66
verwijderen ongew. vegetatie	prunus/exoten rooien/steken (<5% bedekking)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	rooien/steken Prunus met prunusrooier; hoogte 1-2 m; 0-5% bedekking; <500 st/ha	Normenboek NBL	2,000	90,00	0,333	100%	29,97

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 15 Droge bossen

Beheertype: 02 Dennen-, eiken- en beukenbos

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
snoeien	snoeien overhangende takken	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	conform N15.02; met (motor)stokzaag langs bosranden en exploitatiewegen	BUWA2015	5,400	244,00	0,250	5%	3,05
	versnipperen gesnoeid hout	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW (A-005) 1 houtversnipperaar (A-054)	tot 14 cm dik; gemidd. 1-10 takken per boom (en ca 200 bomen/ha)	Normenboek NBL	2,000	271,20	0,250	5%	3,39
monitoring/karteren	monitoren/karteren door eigen medewerker(s)	1 medewerker hoog tarief (A-149)	nog gebaseerd op verschillende inventarisatiemethode per subdoeltype	Ervaring SBB	0,000	0,00	1,000	100%	0,00
	monitoren/karteren door (advies)bureau(s)	1 karteerder/inventarisator	nog gebaseerd op verschillende inventarisatiemethode per subdoeltype	Ervaring SBB	0,000	0,00	0,100	100%	0,00
	certificering bos	1 medewerker hoog tarief (A-149) 1 mat. kosten certificering	op basis van uitgevoerde enquête	Alterra 2016	0,040	5,87	1,000	100%	5,87
onderhouden/vervangen raster	konijnenraster plaatsen, onderhouden en na 10 jr verwijderen	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 35-45 kW (A-003) 1 wikkelmachine (A-142) 1 mat./afsch. verjongraster 450 m	zie document 'samenvoegen activiteiten.xls' tabblad 'rasteren'	deels Normenboek NBL	43,329	5.760,00	0,050	2%	5,76
	onderhouden veeraster 100 m/ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 mat./afsch. veeraster 100 m	na splitsing in activiteiten 'plaatsen raster' en 'onderhoud raster'	Alterra 2016	0,210	30,38	1,000	8%	2,43
	onderhouden veeraster 100 m/ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 mat./afsch. veeraster 100 m	handmatig plaatsen en onderhoud raster i.v.m. slechte bereikbaarheid	Alterra 2016	0,560	46,50	1,000	2%	0,93
	plaatsen veeraster 100 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW (A-005) 1 rasterpalenheier (achter trek)	plaatsen jongveeraster met palenheier achter trekker (gebruikt materiaal bij 'onderhoud')	Alterra 2016	1,460	188,43	0,067	8%	1,01
	verwijderen veeraster 100 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86)	verzamelen resten 'oude raster' in het veld, en leggen op hopen voor transport	Alterra 2016	1,000	44,78	0,067	10%	0,30
	verwijderen veeraster 100 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	tussentransport resten verwijderd raster over veld naar weg	Alterra 2016	0,066	7,46	0,067	10%	0,05
	verwijderen veeraster 100 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen opbouwkraan 10 ton 1 Stort verw. raster 100 m/ha	laden resten verwijderd raster op vrachtwagen, 15 km transport, storkosten	Alterra 2016	0,060	11,94	0,067	10%	0,08

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 15 Droge bossen

Beheertype: 02 Dennen-, eiken- en beukenbos

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
onderhouden/vervangen	bijdrage Bosschap		heffing voor eigenaar van bos en als bosexploitant (op nul gezet ivm discussie erover)	info Bosschap	0,000	0,00	1,000	100%	0,00
onderhouden watergangen	uitmaaien watergang 5 m1/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 aanbouw maaikorf (A-043)	maaikorf 3m breed; breedte talud <3m; breedte sloot <7m; bodem en 2 taluds uitmaaien	Normenboek NBL	0,023	2,22	0,450	50%	0,50
	slootmaaisel afvoeren en composteren 0.03 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 opraapwagen (A-051)	Notitie kosten bulken 2002 (tarief ongunstig en kosten shredder; zie 'omrekening' sloten&maaisel.xls	Alterra	0,023	2,40	0,450	50%	0,54
inspecteren veiligheid	Visual Tree Assessment (VTA-controle) per hectare	1 medewerker hoog tarief (A-149)	25 bomen per uur; totaal 12 bomen	Unie van bosgroepen	0,320	17,95	0,500	40%	3,59
oogsten hout	afzetten/vellen/voorconcentreren lang- en hakhout	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag mzw (A-075)	dunning dg/loofh.; dg 23 cm, loofh. 19 cm dbh; 12,5 m3 per 5 jaar; 0,62 u/m3	Normenboek NBL	7,750	415,66	0,166	40%	27,60
	uitdragen/uitslepen/uitrijden	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 uitsleeptang (A-053)	uitslepen langhout; 10st/m3; 200 m sleepafstand; 0,41 u/m3 en 12,5 m3 per 5 jaar	Normenboek NBL	5,125	389,01	0,166	40%	25,83
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 20m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaieren/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,100	10,46	1,000	100%	10,46
mantel en zoombeheer	mantel- en zoombeheer (vervallen)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag mzw (A-075)	het weghouden van te sterke boomvormers en de overgangen grillig houden	Ervaring TBO's	4,000		0,000	15%	0,00
	mantel: afzetten boomvormers/lobben maken	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag mzw (A-075)	afzetten boomvormers in mantel / lobben maken	Alterra 2016	1,660	89,00	1,000	15%	13,35
	mantel: verplaatsen takken	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 midigraafmachine	verplaatsen takken uit gerealiseerde lobben	Alterra 2016	0,220	16,93	1,000	15%	2,54
	zoom: maaieren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 55-65 kW 1 schotelmaaier 200 cm (A-034)	maaieren zoom met schotelmaaier	Alterra 2016	0,140	10,80	1,000	15%	1,62
	zoom: oprapen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 55-65 kW 1 opraapwagen (A-051)	oprapen maaisel zoom met opraapwagen	Alterra 2016	0,470	46,53	1,000	15%	6,98

Totaal kosten **173,32**

Opbrengsten

in eigen regie	oogst hout 2,5 m3/ha/jr							40%	28,19
----------------	-------------------------	--	--	--	--	--	--	-----	-------

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: **2016**

Natuur-/Recreatietype: 15 Droge bossen

Beheertype: 02 Dennen-, eiken- en beukenbos

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
in eigen regie	verkoop houtsnippers							5%	3,95
hout op stam	omvorming (oogst hout 10m3/jr)							10%	28,19
Totaal opbrengsten									60,33
Exploitatiesaldo									112,99

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 16 Bossen met productiefunctie

Beheertype: 01 Droog bos met productie (hout op stam)

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
bewerken/inrichten terrein	verkleinen tak-, top- en resthout	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 75-90 kW (A-006) 1 klepelmaaier (A-021)	werkbr.125-150 cm; kapvlakte >0,25 ha; opp.aandeel 100%, 1 x klepelen den/douglas	Normenboek NBL	6,000	588,89	0,010	9%	0,53
	maken van plantgaten/-plekken	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 35-45 kW (A-003) 1 plantplekkenm.(Kulla) (A-025)	Kapvlakte, tak- en tophout verkleind, rijafstand 1,5 m; aantal per ha 4000-6500	Normenboek NBL	7,000	488,89	0,010	9%	0,44
zaaien/planten	aankopen/aanvoeren plantsoen					3.388,89	0,010	9%	3,05
	lossen, inkuilen en laden plantsoen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	4000 st 2-3 jr bosplantsoen inkuilen naar soort op centrale kuilplaats	Normenboek NBL	8,000	366,67	0,010	9%	0,33
	planten	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	4000 st eik 70-100 in gewoelde plantplekken, tak- en tophout verkleind	Normenboek NBL	44,000	1.988,89	0,010	9%	1,79
oogsten bijproducten	verzamelen bosbijproducten	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	begeleiden verkoop kerstbomen, groen, geriefhout, kegels, gagel, Am. eik blad etc	Alterra 2015	0,180	8,10	1,000	100%	8,10
reduceren stamtal, geen oogst	afzetten/zuiveren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag mzw (A-075)	individueel gemengd; hoogte 5 m; 4 cm DBH; 1000 st/ha; minder dan 10% struiken	Normenboek NBL	20,000	1.075,00	0,020	10%	2,15
	ringen (5 tot 50 bomen per ha)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag mzw (A-075)	2 zaagsnedes door het cambium rondom de wortelaanzet	Alterra 2014	0,340	18,30	0,100	100%	1,83
blessen/merken/meten bomen	selecteren toekomstbomen	1 medewerker hoog tarief (A-149) 1 handgereedschap (A-064)	Aanwijzen en merken met verf in 1 arbeidsgang; 1 spuitbus per 100 bomen	Normenboek NBL	2,000	112,80	0,100	100%	11,28
	blessen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	150 st/ha tweezijdig blessen; opstand niet opgesnoeid en last van ondergroei (<30% bramen)	Normenboek NBL	1,790	80,60	0,250	100%	20,15
	meten op stam	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	150 st/ha elektronische boomklem, tijdnorm incl, PC-verwerking; opstand niet opgesnoeid, geblesd	Normenboek NBL	0,890	40,08	0,250	100%	10,02
verwijderen ongew. vegetatie	maaien/knuppelen/klepelen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	Afzetten tussen en in de rijen - bramen en houtige gewassen met bosmaaier; 25-50% bedekking	Normenboek NBL	15,000	773,33	0,030	5%	1,16
	prunus/exoten rooien/steken (<5% bedekking)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	rooien/steken Prunus met prunusrooier; hoogte 1-2 m; 0-5% bedekking; <500 st/ha	Normenboek NBL	2,000	90,22	0,250	9%	2,03

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 16 Bossen met productiefunctie

Beheertype: 01 Droog bos met productie (hout op stam)

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
snoeien	opsnoeien toekomstbomen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	in opgaand (naald)bos; gemerkte toekomstbomen; dbh tussen 10-18 cm; gd 0-6 m opsnoeihoopte	Normenboek NBL	10,000	453,85	0,010	13%	0,59
	snoeien overhangende takken	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	conform N16.01; met (motor)stokzaag langs bosranden en exploitatiewegen	BUWA2015	0,500	23,20	0,250	5%	0,29
monitoring/karteren	monitoren/karteren door eigen medewerker(s)	1 medewerker hoog tarief (A-149)	nog gebaseerd op verschillende inventarisatiemethode per subdoeltype	Ervaring SBB	0,000	0,00	1,000	100%	0,00
	monitoren/karteren door (advies)bureau(s)	1 karteerder/inventarisator	nog gebaseerd op verschillende inventarisatiemethode per subdoeltype	Ervaring SBB	0,000	0,00	0,100	100%	0,00
	certificering bos	1 medewerker hoog tarief (A-149) 1 mat. kosten certificering	op basis van uitgevoerde enquête	Alterra 2016	0,040	5,87	1,000	100%	5,87
onderhouden/vervangen raster	konijnenraster plaatsen, onderhouden en na 10 jr verwijderen	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 35-45 kW (A-003) 1 wikkelmachine (A-142) 1 mat/afschr verjongraster 450 m	zie document 'samenvoegen activiteiten.xls' tabblad 'rasteren'	deels Normenboek NBL	43,329	5.771,43	0,010	7%	4,04
onderhouden/vervangen	bijdrage Bosschap		heffing voor eigenaar van bos en als bosexploitant (op nul gezet ivm discussie erover)	info Bosschap	0,000	0,00	1,000	100%	0,00
onderhouden watergangen	uitmaaïen watergang 10 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 aanbouw maaikorf (A-043)	maaikorf 3 m breed; breedte talud <3m; breedte sloot <7m; bodem en 2 taluds uitmaaïen	Normenboek NBL	0,046	4,49	0,450	50%	1,01
inspecteren veiligheid	Visual Tree Assessment (VTA-controle) per hectare	1 medewerker hoog tarief (A-149)	25 bomen per uur; totaal 12 bomen	Unie van bosgroepen	0,320	17,95	0,500	40%	3,59
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 20m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaïen/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,100	10,46	1,000	100%	10,46

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 16 Bossen met productiefunctie

Beheertype: 01 Droog bos met productie (hout op stam)

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
mantel en zoombeheer	mantel- en zoombeheer (vervallen)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag mzw (A-075)	het weghouden van te sterke boomvormers en de overgangen grillig houden	Ervaring TBO's	4,000		0,000	3%	0,00
	mantel: afzetten boomvormers/lobben maken	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag mzw (A-075)	afzetten boomvormers in mantel / lobben maken	Alterra 2016	1,660	89,00	1,000	3%	2,67
	mantel: verplaatsen takken	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 midgraafmachine	verplaatsen takken uit gerealiseerde lobben	Alterra 2016	0,220	17,00	1,000	3%	0,51
	zoom: maaien	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 55-65 kW 1 schotelmaaier 200 cm (A-034)	maaien zoom met schotelmaaier	Alterra 2016	0,140	11,00	1,000	3%	0,33
	zoom: oprapen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 55-65 kW 1 opraapwagen (A-051)	oprapen maaisel zoom met opraapwagen	Alterra 2016	0,470	46,67	1,000	3%	1,40
uitv. sanitaire maatregelen	opruimen zieke/dode bomen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag mzw (A-075) 1 stort sanitair zieke bomen	op basis van Alterra-enquete onder natuurbeheerders	Alterra 2015	0,330	18,21	1,000	100%	18,21
Totaal kosten									111,83
Opbrengsten									
in eigen regie	bosbijproducten							100%	8,66
hout op stam	hout op stam							100%	105,03
Totaal opbrengsten									113,69
Exploitatiesaldo									-1,86

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 16 Bossen met productiefunctie

Beheertype: 02 Vochtig bos met productie (hout op stam)

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
bewerken/inrichten terrein	verkleinen tak-, top- en resthout	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 75-90 kW (A-006) 1 klepelmaaier (A-021)	werkbr.125-150 cm; kapvlakte >0,25 ha; opp.aandeel 100%, 1 x klepelen den/douglas	Normenboek NBL	6,000	587,50	0,010	8%	0,47
	maken van plantgaten/-plekken	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 35-45 kW (A-003) 1 plantplekkenm.(Kulla) (A-025)	Kapvlakte, tak- en tophout verkleind, rijafstand 1,5 m; aantal per ha 4000-6500	Normenboek NBL	7,000	487,50	0,010	8%	0,39
zaaien/planten	aankopen/aanvoeren plantsoen					4.637,50	0,010	8%	3,71
	lossen, inkuilen en laden plantsoen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	4000 st 2-3 jr bosplantsoen inkuilen naar soort op centrale kuilplaats	Normenboek NBL	8,000	362,50	0,010	8%	0,29
	planten	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	4000 st eik 70-100 in gewoelde plantplekken, tak- en tophout verkleind	Normenboek NBL	44,000	1.987,50	0,010	8%	1,59
oogsten bijproducten	verzamelen bosbijproducten	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	begeleiden verkoop kerstbomen, groen, geriefhout, kegels, gagel, Am. eik blad etc	Alterra 2015	0,180	8,10	1,000	100%	8,10
reduceren stamtal, geen oogst	afzetten/zuiveren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag mzw (A-075)	individueel gemengd; hoogte 5 m; 4 cm DBH; 1000 st/ha; minder dan 10% struiken	Normenboek NBL	20,000	1.071,43	0,020	7%	1,50
	ringen (5 tot 50 bomen per ha)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag mzw (A-075)	2 zaagsnedes door het cambium rondom de wortelaanzet	Alterra 2014	0,340	18,30	0,100	100%	1,83
blessen/merken/meten bomen	selecteren toekomstbomen	1 medewerker hoog tarief (A-149) 1 handgereedschap (A-064)	Aanwijzen en merken met verf in 1 arbeidsgang; 1 spuitbus per 100 bomen	Normenboek NBL	2,000	112,80	0,100	100%	11,28
	blessen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	150 st/ha tweezijdig blessen; opstand niet opgesnoeid en last van ondergroei (<30% bramen)	Normenboek NBL	1,790	80,60	0,250	100%	20,15
	meten op stam	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	150 st/ha elektronische boomklem, tijdnorm incl, PC-verwerking; opstand niet opgesnoeid, geblesd	Normenboek NBL	0,890	40,08	0,250	100%	10,02
verwijderen ongew. vegetatie	maaien/knuppelen/klepelen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	Afzetten tussen en in de rijen - bramen en houtige gewassen met bosmaaier; 25-50% bedekking	Normenboek NBL	15,000	762,50	0,030	8%	1,83
	prunus/exoten rooien/steken (<5% bedekking)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	rooien/steken Prunus met prunusrooier; hoogte 1-2 m; 0-5% bedekking; <500 st/ha	Normenboek NBL	2,000	90,00	0,250	8%	1,80

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 16 Bossen met productiefunctie

Beheertype: 02 Vochtig bos met productie (hout op stam)

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
snoeien	opsnoeien toekomstbomen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	in opgaand (naald)bos; gemerkte toekomstbomen; dbh tussen 10-18 cm; gd 0-6 m opsnoeihoogte	Normenboek NBL	10,000	454,55	0,010	11%	0,50
	snoeien overhangende takken	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	conform N16.02; met (motor)stokzaag langs bosranden en exploitatiewegen	BUWA2015	0,400	18,40	0,250	5%	0,23
monitoring/karteren	monitoren/karteren door eigen medewerker(s)	1 medewerker hoog tarief (A-149)	nog gebaseerd op verschillende inventarisatiemethode per subdoeltype	Ervaring SBB	0,000	0,00	1,000	100%	0,00
	monitoren/karteren door (advies)bureau(s)	1 karteerder/inventarisator	nog gebaseerd op verschillende inventarisatiemethode per subdoeltype	Ervaring SBB	0,000	0,00	0,100	100%	0,00
	certificering bos	1 medewerker hoog tarief (A-149) 1 mat. kosten certificering	op basis van uitgevoerde enquête	Alterra 2016	0,040	5,87	1,000	100%	5,87
onderhouden/vervangen raster	konijnenraster plaatsen, onderhouden en na 10 jr verwijderen	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 35-45 kW (A-003) 1 wikkelmachine (A-142) 1 mat/afschr verjongraster 450 m	zie document 'samenvoegen activiteiten.xls' tabblad 'rasteren'	deels Normenboek NBL	43,329	5.762,50	0,010	8%	4,61
onderhouden/vervangen	bijdrage Bosschap		heffing voor eigenaar van bos en als bosexploitant (op nul gezet ivm discussie erover)	info Bosschap	0,000	0,00	1,000	100%	0,00
onderhouden watergangen	uitmaaieren watergang 50 m1/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 aanbouw maaikorf (A-043)	maaikorf 3m breed; breedte talud <3m; breedte sloot <7m; bodem en 2 taluds uitmaaieren	Normenboek NBL	0,230	22,31	0,450	100%	10,04
inspecteren veiligheid	Visual Tree Assessment (VTA-controle) per hectare	1 medewerker hoog tarief (A-149)	25 bomen per uur; totaal 12 bomen	Unie van bosgroepen	0,320	17,95	0,500	40%	3,59
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 30m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaieren/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,150	15,69	1,000	100%	15,69

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 16 Bossen met productiefunctie

Beheertype: 02 Vochtig bos met productie (hout op stam)

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
mantel en zoombeheer	mantel- en zoombeheer (vervallen)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag mzw (A-075)	het weghouden van te sterke boomvormers en de overgangen grillig houden	Ervaring TBO's	4,000		0,000	3%	0,00
	mantel: afzetten boomvormers/lobben maken	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag mzw (A-075)	afzetten boomvormers in mantel / lobben maken	Alterra 2016	1,660	89,00	1,000	3%	2,67
	mantel: verplaatsen takken	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 midgraafmachine	verplaatsen takken uit gerealiseerde lobben	Alterra 2016	0,220	17,00	1,000	3%	0,51
	zoom: maaien	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 55-65 kW 1 schotelmaaier 200 cm (A-034)	maaien zoom met schotelmaaier	Alterra 2016	0,140	11,00	1,000	3%	0,33
	zoom: oprapen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 55-65 kW 1 opraapwagen (A-051)	oprapen maaisel zoom met opraapwagen	Alterra 2016	0,470	46,67	1,000	3%	1,40
uitv. sanitaire maatregelen	opruimen zieke/dode bomen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag mzw (A-075) 1 stort sanitair zieke bomen	op basis van Alterra-enquete onder natuurbeheerders	Alterra 2015	0,330	18,21	1,000	100%	18,21
Totaal kosten									126,61
Opbrengsten									
in eigen regie	bosbijproducten							100%	8,66
hout op stam	hout op stam							100%	105,03
Totaal opbrengsten									113,69
Exploitatiesaldo									12,92

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 17 Cultuurhistorische bossen

Beheertype: 01 Vochtig hakhout en middenbos

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
bewerken/inrichten terrein	begreppelen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 35-45 kW (A-003) 1 greppelfrees (A-024)	bestaande greppel uitfrezen, 100 m per ha; geen zware boomwortels/geen keien	Het Groene Boek IMAG	0,200	13,75	0,100	8%	0,11
	begreppelen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 35-45 kW (A-003) 1 greppelfrees (A-024)	bestaande greppel uitfrezen, 100 m per ha; geen zware boomwortels/geen keien	Het Groene Boek IMAG	0,200	13,37	0,250	67%	2,24
zaaien/planten	aankopen/aanvoeren plantsoen		200 stuks es selectieherkomst; 80-120,w,11	Prijslijst plantsoen SBB 13/14	0,000	126,00	0,100	25%	3,15
	lossen, inkuilen en laden plantsoen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	200 stuks bosplantsoen 2-3 jr; naar soort op centrale inkuilplaats	Normenboek NBL	0,400	18,00	0,100	25%	0,45
	planten	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	bijplanten griend; 200 st wilgenstek snoeien 1,50 m lang en 0,5 m diep in de grond drukken	Normenboek NBL	3,000	135,04	0,250	75%	25,32
	planten	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	inboeten bosplantsoen, 3jr 200 stuks; geen graszode of takhout; uitval 15-60%	Normenboek NBL	4,600	207,20	0,100	25%	5,18
verwijderen ongew. vegetatie	maaaien/knuppelen/klepelen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	Afzetten tussen en in de rijen - bramen en houtige gewassen met bosmaaier; <25% bedekking	Normenboek NBL	10,000	510,00	0,100	8%	4,08
	prunus/exoten rooien/steken (<5% bedekking)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	rooien/steken Prunus met prunusrooier; hoogte 1-2 m; 0-5% bedekking; <500 st/ha	Normenboek NBL	2,000	90,00	0,250	100%	22,50
monitoring/karteren	monitoren/karteren door eigen medewerker(s)	1 medewerker hoog tarief (A-149)	nog gebaseerd op verschillende inventarisatiemethode per subdoeltype	Ervaring SBB	0,000	0,00	1,000	100%	0,00
	monitoren/karteren door (advies)bureau(s)	1 karteerder/inventarisator	nog gebaseerd op verschillende inventarisatiemethode per subdoeltype	Ervaring SBB	0,000	0,00	0,100	100%	0,00
	certificering bos	1 medewerker hoog tarief (A-149) 1 mat. kosten certificering	op basis van uitgevoerde enquete	Alterra 2016	0,040	5,87	1,000	100%	5,87

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 17 Cultuurhistorische bossen

Beheertype: 01 Vochtig hakhout en middenbos

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
onderhouden/vervangen	onderhouden/vervangen brug/duiker/dam/stuw/put	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 boot (SBB) 1 handgereedschap (A-064)	moelijk te bereiken (water)werken	Ervaring TBO's	7,000	438,00	0,250	8%	8,76
	onderhouden sloot/vaarwegen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	greppels en sloten onderhouden in het getijdengriend (niet onder keur waterschap)	Alterra 2016	56,330	2.534,91	0,333	8%	67,53
	onderhouden sloot/vaarwegen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	greppels en sloten onderhouden in het griend (niet onder keur waterschap)	Alterra 2016	13,140	591,34	0,250	67%	99,05
	bijdrage Bosschap		heffing voor eigenaar van bos en als bosexploitant (op nul gezet ivm discussie erover)	info Bosschap	0,000	0,00	1,000	100%	0,00
onderhouden watergangen	uitmaaïen watergang 100 m1/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 aanbouw maaikorf (A-043)	maaikorf 3m breed; breedte talud <3m; breedte sloot <7m; bodem en 2 taluds uitmaaïen	Normenboek NBL	0,460	44,57	0,450	90%	18,05
	slootmaaisel afvoeren en composteren 0,9 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 opraapwagen (A-051)	Notitie kosten bulken 2002 (tarief ongunstig en kosten shredder; zie 'omrekening' sloten&maaisel.xls)	Alterra	0,700	72,00	0,450	25%	8,10
inspecteren veiligheid	Visual Tree Assessment (VTA-controle) per hectare	1 medewerker hoog tarief (A-149)	25 bomen per uur; totaal 12 bomen	Unie van bosgroepen	0,320	18,00	0,500	2%	0,18

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 17 Cultuurhistorische bossen

Beheertype: 01 Vochtig hakhout en middenbos

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
oogsten hout	afzetten/vellen/voorconcentreren lang- en hakhout	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag mzw (A-075)	Essenhakhout in Overlangbroek	Alterra 2014	41,900	4.113,00	0,100	10%	41,13
	afzetten/vellen/voorconcentreren lang- en hakhout	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag mzw (A-075)	hakhout op een zetten, dunnen of afzetten; 6-10cm dbh; 4000 st/ha .	Alterra 2014	41,900	4.114,00	0,100	15%	61,71
	afzetten/vellen/uitsnoeien griend	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	4000 stobben/ha; 1800 bos; gem. telg dikte 3 cm, kappen en tot bossen binden - tot struik zetten	Normenboek NBL	210,000	9.450,03	0,250	75%	1.771,88
	bundelen/stapelen/voorconcentreren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	slecht gegaanbaar/nat terrein; het hout klaarleggen voor afvoer	Ervaring TBO's	80,000	3.600,00	0,100	25%	90,00
	bundelen/stapelen/voorconcentreren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	slecht gegaanbaar/nat terrein; het hout klaarleggen voor afvoer	Ervaring TBO's	80,000	3.600,00	0,250	75%	675,00
	uitdragen/uitslepen/uitrijden	1 medewerker laag tarief (A-86)	afvoeren hout uit hakhout of houtwal; uitdragen; dbh 6-10 cm; 25 m3/ha	Normenboek NBL	50,000	2.228,00	0,100	25%	55,70
	uitdragen/uitslepen/uitrijden	1 medewerker laag tarief (A-86)	afvoeren hout uit hakhout of houtwal; uitdragen; dbh 6-10 cm; 50 m3/ha	Normenboek NBL	100,000	4.455,00	0,250	8%	89,10
	uitdragen/uitslepen/uitrijden	1 medewerker laag tarief (A-86)	afvoeren hout uit hakhout of houtwal; uitdragen; dbh 6-10 cm; 40 m3/ha	Normenboek NBL	80,000	3.564,00	0,250	67%	596,97
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 20m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaien/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,100	10,46	1,000	100%	10,46
transport over water	verplaatsen van mensen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 boot (SBB)	nbn: in Groen-Blauwe catalogus worden de kosten door vaarland verdubbeld	Ervaring TBO's	0,000	0,00	1,000	15%	0,00
	transporteren van materieel/materiaal/maaisel	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 boot (SBB)	nbn: in Groen-Blauwe catalogus worden de kosten door vaarland verdubbeld	Ervaring TBO's	0,000	0,00	1,000	15%	0,00

Totaal kosten **3.662,52**

Opbrengsten

in eigen regie	essenhakhout	10%	14,52
in eigen regie	hakhout	10%	14,52
in eigen regie	griend	67%	194,51
in eigen regie	getijdagriend	8%	9,02

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 17 Cultuurhistorische bossen

Beheertype: 01 Vochtig hakhout en middenbos

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
	in eigen regie							5%	11,96
		middenbos							
Totaal opbrengsten									244,53
Exploitatiesaldo									3.417,99

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 17 Cultuurhistorische bossen

Beheertype: 02 Droog hakhout

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
zaaien/planten	aankopen/aanvoeren plantsoen		200 stuks Quercus robur 60-100,w,11	Prijslijst plantsoen SBB 13/14	0,000	195,07	0,067	100%	13,07
	lossen, inkuilen en laden plantsoen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	200 stuks bosplantsoen 2-3 jr; naar soort op centrale inkuilplaats	Normenboek NBL	0,400	17,91	0,067	100%	1,20
	planten	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	inboeten bosplantsoen, 3jr 200 stuks; geen graszode of takhout; uitval 15-60%	Normenboek NBL	4,600	207,16	0,067	100%	13,88
verwijderen ongew. vegetatie	maaaien/knuppelen/klepelen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	Afzetten tussen en in de rijen - bramen en houtige gewassen met bosmaaier; <25% bedekking	Normenboek NBL	10,000	510,00	0,134	100%	68,34
	prunus/exoten rooien/steken (<5% bedekking)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	rooien/steken Prunus met prunusrooier; hoogte 1-2 m; 0-5% bedekking; <500 st/ha	Normenboek NBL	2,000	90,00	0,250	100%	22,50
monitoring/karteren	monitoren/karteren door eigen medewerker(s)	1 medewerker hoog tarief (A-149)	nog gebaseerd op verschillende inventarisatiemethode per subdoeltype	Ervaring SBB	0,000	0,00	1,000	100%	0,00
	monitoren/karteren door (advies)bureau(s)	1 karteerder/inventarisator	nog gebaseerd op verschillende inventarisatiemethode per subdoeltype	Ervaring SBB	0,000	0,00	0,100	100%	0,00
	certificering bos	1 medewerker hoog tarief (A-149) 1 mat. kosten certificering	op basis van uitgevoerde enquete	Alterra 2016	0,040	5,87	1,000	100%	5,87
onderhouden/vervangen	bijdrage Bosschap		heffing voor eigenaar van bos en als bosexploitant (op nul gezet ivm discussie erover)	info Bosschap	0,000	0,00	1,000	100%	0,00
onderhouden watergangen	slootmaaisel afvoeren en composteren 0,05 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 opraapwagen (A-051)	Notitie kosten bulken 2002 (tarief ongunstig en kosten shredder; zie 'omrekening' sloten&maaisel.xls	Alterra	0,030	3,07	0,450	50%	0,69
	uitmaaaien watergang 10 m1/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 aanbouw maaikorf (A-043)	maaikorf 3 m breed; breedte talud <3m; breedte sloot <7m; bodem en 2 taluds uitmaaaien	Normenboek NBL	0,046	4,49	0,450	50%	1,01
inspecteren veiligheid	Visual Tree Assessment (VTA-controle) per hectare	1 medewerker hoog tarief (A-149)	25 bomen per uur; totaal 12 bomen	Unie van bosgroepen	0,320	18,00	0,500	5%	0,45

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 17 Cultuurhistorische bossen**Beheertype: 02 Droog hakhout**

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
oogsten hout	afzetten/vellen/voorconcentreren lang- en hakhout	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag mzw (A-075)	hakhout op een zetten, dunnen of afzetten; 6-10cm dbh; 4000 st/ha .	Alterra 2014	41,900	4.113,58	0,067	100%	275,61
	uitdragen/uitslepen/uitrijden	1 medewerker laag tarief (A-86)	afvoeren hout uit hakhout of houtwal; uitdragen; dbh 6-10 cm; 25 m3/ha	Normenboek NBL	50,000	2.227,61	0,067	100%	149,25
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 5m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaien/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,025	2,61	1,000	100%	2,61
Totaal kosten									554,48
Opbrengsten									
in eigen regie	oogst hout 1 m3/ha/jr							100%	28,19
Totaal opbrengsten									28,19
Exploitatiesaldo									526,29

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 17 Cultuurhistorische bossen

Beheertype: 03 Park- en stinzenbos

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
bewerken/inrichten terrein	begreppelen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 35-45 kW (A-003) 1 greppelfrees (A-024)	bestaande greppel uitfrezen, 100 m per ha; geen zware boomwortels/geen keien	Het Groene Boek IMAG	0,200	12,00	0,010	50%	0,06
zaaien/planten	aankopen/aanvoeren plantsoen		kan heel divers bosplantsoen-laanbomen zijn: gerekend 100 stuks zomerlinde 8-10 cm	Prijslijst plantsoen SBB 13/14	0,000	2.550,00	0,010	90%	22,95
	lossen, inkuilen en laden plantsoen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	110 stuks bomen 8-12 cm; klei; op centrale inkuilplaats (10 st voor inboeten)	Normenboek NBL	4,400	198,89	0,010	90%	1,79
	planten	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	Bijplanten laanbomen: 100 stuks, plantgat graven, planten en bevestigen boompaal	Normenboek NBL	40,000	1.800,00	0,010	90%	16,20
	planten bloembollen (incl. elders rooien)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal bloembollen planten	op basis van uitgevoerde enquete onder natuurbeheerders	Alterra 2015	0,450	49,00	0,100	20%	0,98
maaien zonder afvoer	maaien/klepelen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 35-45 kW (A-003) 1 schotelmaaier 200 cm (A-034)	Norm = 2,5 u/ha voor geen of weinig obstakels; daarom toeslag van 20% ivm obstakels	Normenboek NBL	3,000	208,80	1,000	20%	41,76
reduceren stamtal, geen oogst	afzetten/zuiveren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag mzw (A-075)	"monocultuur' eik, es of els, <6 m hoog; 7 cm DBH, 100 st/ha ivm omvormingsbeheer	Normenboek NBL	6,000	321,67	0,020	90%	5,79
verwijderen ongew. vegetatie	afzetten/afzagen/vellen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	opslag 1-of meerstammig, hoogte >1 m, stobdiam.>1 cm; 0-5% bedekking	Normenboek NBL	3,000	153,00	0,250	20%	7,65
	prunus/exoten rooien/steken (<5% bedekking)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	rooien/steken Prunus met prunusrooier; hoogte 1-2 m; 0-5% bedekking; <500 st/ha	Normenboek NBL	2,000	90,00	0,333	100%	29,97

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 17 Cultuurhistorische bossen

Beheertype: 03 Park- en stinzenbos

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
snoeien	opsnoeien toekomstbomen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	in opgaand (naald)bos; gemerkte toekomstbomen; dbh tussen 10-18 cm; gd 0-6 m opsnoeihoogte	Normenboek NBL	10,000	450,00	0,250	50%	56,25
	snoeien overhangende takken	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	conform N17.03; met (motor)stokzaag langs bosranden en exploitatiewegen	BUWA2015	8,200	369,33	0,250	15%	13,85
	snoeien laanbomen/solitair	3 medewerker laag tarief (A-86) 1 hoogwerker (A-012) 2 motorzaag mzw (A-075)	10-25 m hoog; 1-10 takken/stam; 5 bomen per ha op deze manier	Normenboek NBL	1,000	191,02	0,250	90%	42,98
	versnipperen gesnoeid hout	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 houtversnipperaar (A-054)	tot 14 cm dik; gemidd. 1-10 takken per boom (en ca 200 bomen/ha)	Normenboek NBL	2,000	271,20	0,250	50%	33,90
monitoring/karteren	monitoren/karteren door eigen medewerker(s)	1 medewerker hoog tarief (A-149)	nog gebaseerd op verschillende inventarisatiemethode per subdoeltype	Ervaring SBB	0,000	0,00	1,000	100%	0,00
	monitoren/karteren door (advies)bureau(s)	1 karteerder/inventarisator	nog gebaseerd op verschillende inventarisatiemethode per subdoeltype	Ervaring SBB	0,000	0,00	0,100	100%	0,00
	certificering bos	1 medewerker hoog tarief (A-149) 1 mat. kosten certificering	op basis van uitgevoerde enquete	Alterra 2016	0,040	5,87	1,000	100%	5,87
onderhouden/vervangen	onderhouden/vervangen brug/duiker/dam/stuw/put	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 mat./afschrijving bruggen park	2 bruggen/stuwen per 10 ha	Ervaring TBO's	0,500	67,66	0,500	100%	33,83
	bijdrage Bosschap		heffing voor eigenaar van bos en als bosexploitant (op nul gezet ivm discussie erover)	info Bosschap	0,000	0,00	1,000	100%	0,00
onderhouden watergangen	uitmaaieren watergang 5 m1/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 aanbouw maaikorf (A-043)	maaikorf 3m breed; breedte talud <3m; breedte sloot <7m; bodem en 2 taluds uitmaaieren	Normenboek NBL	0,023	2,24	0,450	100%	1,01
	slootmaaisel afvoeren en composteren 0.03 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 opraapwagen (A-051)	Notitie kosten bulken 2002 (tarief ongunstig en kosten shredder; zie 'omrekening' sloten&maaisel.xls	Alterra	0,023	2,38	0,450	100%	1,07
inspecteren veiligheid	Visual Tree Assessment (VTA-controle) per hectare	1 medewerker hoog tarief (A-149)	25 bomen per uur; totaal 12 bomen	Unie van bosgroepen	0,320	17,92	0,500	75%	6,72
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 30m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaieren/frezen/profilieren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,150	15,69	1,000	100%	15,69

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 17 Cultuurhistorische bossen**Beheertype: 03 Park- en stinzenbos**

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
Totaal kosten									338,32
Opbrengsten									
in eigen regie	opstandsbeheer							90%	10,14
in eigen regie	verkoop houtsnippers							90%	3,56
Totaal opbrengsten									13,70
Exploitatiesaldo									324,62

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 17 Cultuurhistorische bossen

Beheertype: 04 Eendenkooi

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
regelen waterstand	verhogen/verlagen stuwdrmpel	1 medewerker laag tarief (A-86)	2,5 hectare per stuw, bediening vaker.	Alterra 2014	1,780	79,31	1,000	100%	79,31
verwijderen toplaag	baggeren incl. afvoer bagger		Door diversiteit moeilijk te normeren	Ervaring TBO's	0,000	0,00	0,020	30%	0,00
bewerken/inrichten terrein	begreppelen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	bestaande greppels op diepte brengen; grond zijdelings uitstrooien; 50 m per ha	Het Groene Boek IMAG	2,577	115,95	1,000	20%	23,19
maaieren zonder afvoer	maaieren/klepelen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 1-assige trekker (A-223)	Overhoekjes maaieren met 1-assige trekker in nat gebied.	Alterra 2014	10,400	613,80	1,000	10%	61,38
	maaieren/klepelen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	ivm paadjes eendenkooi: maaieren tussen de rijen, rijafstand 2 m; grassen en kruiden	Normenboek NBL	11,000	561,00	1,000	10%	56,10
reduceren stamtal, geen oogst	afzetten/zuiveren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag mzw (A-075)	'monocultuur' es en esdoorn; >11m hoogte, 7 cm DBH; 1000st/ha	Normenboek NBL	33,000	1.769,60	0,250	10%	44,24
snoeien	snoeien overhangende takken	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	conform N17.04; met (motor)stokzaag langs bosranden en exploitatiewagen	BUWA2015	1,000	45,00	1,000	10%	4,50
	versnipperen gesnoeid hout	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 houtversnipperaar (A-054)	tot 14 cm dik; gemidd. 1-10 takken per boom (en ca 200 bomen/ha)	Normenboek NBL	2,000	271,20	1,000	10%	27,12
monitoring/karteren	monitoren/karteren door eigen medewerker(s)	1 medewerker hoog tarief (A-149)	nog gebaseerd op verschillende inventarisatiemethode per subdoeltype	Ervaring SBB	0,000	0,00	1,000	100%	0,00

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 17 Cultuurhistorische bossen

Beheertype: 04 Eendenkooi

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
onderhouden/vervangen	onderhouden/vervangen brug/duiker/dam/stuw/put	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 mat./afschr.molen+stuw 5 ha	relatief veel (kunst)werk voor een kleine waterplas	Ervaring TBO's	8,000	680,43	1,000	100%	680,43
	onderhouden vangpijp/rietschermer 2st/kooi	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal eendekooi (2 pijpen)	regulier onderhoud eendekooi gemiddeld 2 pijpen - om het paalrecht in stand te houden	Alterra 2015	21,300	1.035,00	1,000	100%	1.035,00
	onderhouden vangpijp/rietschermer 2st/kooi	2 medewerker laag tarief (A-86) 42 palen 300 - 10/12 cm 115 bos riet (t.b.v. pijp eendek) 207 latten 5/5 8 dakbalken 500 - 10/10 cm 2 gaas -rol 50 m (t.b.v. pijp) 1 spijkers 80 mm, pak 100 st 2 ijzerdraad rol 100 m	vervangen vangpijp eendekooi incl. baggeren (0,82 pijp per ha)	Alterra 2015	36,600	7.002,25	0,080	100%	560,18
	onderhouden vangpijp/rietschermer 2st/kooi	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 spijkers 80 mm, pak 100 st 48 palen 160 - 8/10 cm 69 planken 200 - 2*20 cm	Vervanging beschoeiing eendekooi (0,82 vangpijp per ha, 2 * 42 meter beschoeiing per pijp)	Alterra 2015	10,900	2.364,00	0,040	100%	94,56
onderhouden watergangen	uitmaaieren watergang 100 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 aanbouw maaikorf (A-043)	maaikorf 3m breed; breedte talud <3m; breedte sloot <7m; bodem en 2 taluds uitmaaieren	Normenboek NBL	0,460	44,58	1,200	100%	53,49
	slootmaaisel afvoeren en composteren 0,9 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 opraapwagen (A-051)	Notitie kosten bulken 2002 (tarief ongunstig en kosten shredder; zie 'omrekening' sloten&maaisel.xls	Alterra	0,700	72,03	1,200	100%	86,43
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 20m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaieren/frezen/profilieren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,100	10,46	1,000	100%	10,46
uitv. sanitaire maatregelen	ruimen dode vogels/dieren oa ivm botulisme	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 kosten vuiniszak&destructievat	ruimen van watervogels	Alterra 2015	0,007	0,48	1,000	100%	0,48
regelen (avi)fauna/visstand	bestrijden wildschade/roofdieren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal bestrijd. wildschade	Om de rust onder de (stal)eenden te bewaren en het voer te beschermen	Alterra 2015	1,170	69,87	1,000	100%	69,87
Totaal kosten									2.886,74
Opbrengsten									
in eigen regie	verkoop houtsnippers							10%	0,40
Totaal opbrengsten									0,40

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 17 Cultuurhistorische bossen

Beheertype: 04 Eendenkooi

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
Exploitatiesaldo									2.886,34

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 18 Landschapselementen (L02 en L03)

Beheertype: 10 Fortterrein

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
regelen waterstand	verhogen/verlagen stuwdrempel	1 medewerker laag tarief (A-86)	2,5 hectare per stuw, bediening vaker.	Alterra 2014	1,780	79,30	1,000	30%	23,79
maaien, afvoeren/oogsten gew	maaien/oprapen gecombineerd	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 maai-opraapc. rupsbanden A-241	Nat (of hellend) terrein; afstand perceel-depot 50 m; 150 m ³ maaisel/ha	Normenboek NBL	8,460	2.156,67	1,500	5%	161,75
	maaien/oprapen gecombineerd	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 opraapwagen (A-051) 1 frontmaaier, 250 cm (A-240)	Tijdsnorm gebaseerd op "oprapen maaisel grasland" 150m ³ /ha maar ander materieel (geen rups)	Normenboek NBL	3,120	359,89	1,500	35%	188,94
	maaisel afvoeren en composteren 4 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen opbouwkraan 10 ton 1 Inname vers maaisel 4 ton	Op basis van notitie kosten bulken 2002; nieuwe Alterra-berekening 2014.	Alterra 2014	0,414	209,38	1,500	40%	125,63
verwijderen ongew. vegetatie	afzetten/afzagen/vellen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	opslag 1-of meerstammig, hoogte >1 m, stobdiam.>1 cm; 0-5% bedekking	Normenboek NBL	3,000	152,97	0,333	50%	25,47
	afvoeren ongew. vegetatie	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 35-45 kW (A-003) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	Afvoeren naar een "composthoop" in een aangrenzend natuurterrein	Ervaring TBO's	0,800	51,65	0,333	50%	8,60
	kruiskruid/distels maaien (<5% bedekking)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	Norm genomen van afzetten opslag met bosmaaier; bedekking 0-5%	Normenboek NBL	3,000	153,00	1,000	30%	45,90
snoeien	snoeien laanbomen/solitair	3 medewerker laag tarief (A-86) 1 hoogwerker (A-012) 2 motorzaag mzw (A-075)	10-25 m hoog; 16-20 takken/stam; 10 bomen per ha op deze manier	Normenboek NBL	4,300	821,60	0,250	10%	20,54
	snoeien heggen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motor heggeschaar (A-077)	51.42.65 normale groei (freq.2); haag 40 cm breed en 1m hoog	Het Groene Boek	49,260	2.368,20	0,500	10%	118,41
onderhouden/vervangen	onderhouden/vervangen brug/duiker/dam/stuw/put	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 mat./afschr. molen 50 ha	Over een groter terrein eventueel water op kunnen zetten	Ervaring TBO's	0,350	44,00	1,000	100%	44,00
onderhouden watergangen	uitmaaien watergang 100 m1/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 aanbouw maaikorf (A-043)	maaikorf 3m breed; breedte talud <3m; breedte sloot <7m; bodem en 2 taluds uitmaaien	Normenboek NBL	0,460	44,58	1,200	100%	53,49
	slootmaaisel afvoeren en composteren 0,9 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 opraapwagen (A-051)	Notitie kosten bulken 2002 (tarief ongunstig en kosten shredder; zie 'omrekening' sloten&maaisel.xls	Alterra	0,700	72,03	1,200	100%	86,43
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 30m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaien/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,150	15,69	1,000	100%	15,69

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 18 Landschapselementen (L02 en L03)**Beheertype: 10 Fortterrein**

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
Totaal kosten									918,64
Opbrengsten									
in eigen regie	verkoop houtsnippers							30%	1,19
Totaal opbrengsten									1,19
Exploitatiesaldo									917,45

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 18 Landschapselementen (L02 en L03)**Beheertype: 11 Historisch bouwwerk en erf (prijs per m2)**

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
onderhouden/vervangen	onderhouden/vervangen gebouw		extra onderhoud wat niet door de ingebruikgeving gecompenseert kan worden (ruines etc)	Ervaring TBO's	0,000	45,00	1,000	100%	45,00
Totaal kosten									45,00
Exploitatiesaldo									45,00

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 18 Landschapselementen (L02 en L03)

Beheertype: 12 Historische tuin

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
bewerken/inrichten terrein	slepen/rollen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 35-45 kW (A-003) 1 weidesleep (SBB)	wel droog en vlak maar perceelsgrootte 50 x 50 m, rijsnelheid 6 km/u,, werkbreedte 2	Ervaring TBO's	1,300	82,38	1,000	50%	41,19
bekalken/bemesten	bemesten (incl. aankoop mest)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 35-45 kW (A-003) 1 kunstmeststrooier (SBB) 1 aankoop stikstofkunstmest	strooien 250 kg/ha van 0,5 u/ha; toeslag voor laden en lossen in depot en verdelen over de objecten.	Ervaring TBO's	2,500	162,76	1,000	50%	81,38
zaaien/planten	aankopen/aanvoeren plantsoen		1000 stuks; selectieherkomst: als voorbeeld voor prijsbepaling: Quercus Robur 60-100,w,11	Prijslijst plantsoen SBB 13/14	0,000	975,00	0,200	50%	97,50
	lossen, inkuilen en laden plantsoen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	1000 st 2-3 jr bosplantsoen; als rekenvoorbeeld; inkuilen naar soort op centrale kuilplaats	Normenboek NBL	1,000	45,00	0,200	50%	4,50
	planten	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	Kapvlakte, geen terreinvoorbereiding of bodembewerking, > 50% bedekt met tak-en tophout, geen grasz.	Normenboek NBL	22,000	990,00	0,200	50%	99,00
maaien, afvoeren/oogsten gew	maaien/oprapen gecombineerd	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 opraapwagen (A-051) 1 frontmaaier, 250 cm (A-240)	Tijdsnorm gebaseerd op "oprapen maaisel grasland" 150m3/ha maar ander materieel (geen rups)	Normenboek NBL	3,120	359,89	6,000	50%	1.079,67
	maaisel afvoeren en composteren 2 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen opbouwkraan 10 ton 1 Inname vers maaisel 2 ton	Op basis van notitie kosten bulken 2002; nieuwe Alterra-berekening 2014.	Alterra 2014	0,207	104,69	6,000	50%	314,07
verwijderen ongew. vegetatie	schoffelen/frezen/harken	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	51.42.02.bb; middelzware grond; sierplantsoen (geen bodembedekkende heesters/botanische rozen)	Het Groene Boek	73,500	3.307,50	1,000	50%	1.653,75

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 18 Landschapselementen (L02 en L03)

Beheertype: 12 Historische tuin

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
snoeien	snoeien overhangende takken	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	met (motor)stokzaag langs bosranden en exploitatiewegen	Ervaring TBO's	12,000	540,00	0,500	50%	135,00
	snoeien laanbomen/solitair	3 medewerker laag tarief (A-86) 1 hoogwerker (A-012) 2 motorzaag mzw (A-075)	10-25 m hoog; 16-20 takken/stam; 10 bomen per ha op deze manier	Normenboek NBL	4,300	821,40	0,200	50%	82,14
	snoeien heggen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motor heggeschaar (A-077)	51.42.65 normale groei (freq.2); haag 40 cm breed en 1m hoog	Het Groene Boek	49,260	2.368,20	2,000	5%	236,82
	verzamelen gesnoeid hout	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 35-45 kW (A-003) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	laden en afvoeren snoeihout van dijk- en wegbeplantingen (van totaal ca 100 stuks bomen)	Normenboek NBL	1,540	99,36	0,500	50%	24,84
onderhouden/vervangen raster	onderhouden hekwerken/tuinafscheidings	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 mat./afschr.hist.hekwerk	bedrag voor onderhoud/vernieuwen ijzeren/houten hekken of opnieuw voegen tuinmuren etc	Ervaring TBO's	3,000	478,62	1,000	100%	478,62
onderhouden/vervangen	onderhouden/vervangen brug/duiker/dam/stuw/put	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 mat./afschr.bruggen hist.tuin	door extra versieringen/fraai uiterlijk/historische waarde/bouwmaterialen extra bewerkelijk	Ervaring TBO's	4,000	1.163,94	1,000	100%	1.163,94
onderhouden watergangen	uitmaaien watergang 100 m1/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 aanbouw maaikorf (A-043)	maaikorf 3m breed; breedte talud <3m; breedte sloot <7m; bodem en 2 taluds uitmaaien	Normenboek NBL	0,460	44,58	1,200	100%	53,49
	slootmaaisel afvoeren en composteren 0,9 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 opraapwagen (A-051)	Notitie kosten bulken 2002 (tarief ongunstig en kosten shredder; zie 'omrekening' sloten&maaisel.xls	Alterra	0,700	72,03	1,200	100%	86,43
inspecteren veiligheid	Visual Tree Assessment (VTA-controle) per hectare	1 medewerker hoog tarief (A-149)	25 bomen per uur; totaal 12 bomen	Unie van bosgroepen	0,320	17,95	0,500	40%	3,59
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 30m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaien/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,150	15,69	1,000	100%	15,69
Totaal kosten									5.651,62
Exploitatiesaldo									5.651,62

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 18 Landschapselementen (L02 en L03)

Beheertype: 13 Aardwerk en groeve

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
bewerken/inrichten terrein	zoden leggen in (erosie)gaten	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	Lokaal de zoden steken	Ervaring TBO's	5,000	225,00	1,000	10%	22,50
maaien, afvoeren/oogsten gew	maaien/oprapen gecombineerd	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 maai-opraapc. rupsbanden A-241	Nat (of hellend) terrein; afstand perceel-depot 50 m; 150 m3 maaisel/ha	Normenboek NBL	8,460	2.156,68	1,000	40%	862,67
	maaisel afvoeren en composteren 5 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen opbouwkraan 10 ton 1 Inname vers maaisel 5 ton	Op basis van notitie kosten bulken 2002; nieuwe Alterra-berekening 2014.	Alterra 2014	0,518	261,80	1,000	40%	104,72
verwijderen ongew. vegetatie	afzetten/afzagen/vellen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	opslag 1-of meerstammig, hoogte >1 m, stobdiam.>1 cm; 5-25% bedekking	Normenboek NBL	5,000	255,00	0,200	59%	30,09
	afsteken/vrijmaken profielwand	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	Geen gevaarlijke hoogte, geen zware bomen erop, materiaal mag onderin blijven liggen	Ervaring TBO's	20,000	900,00	0,100	50%	45,00
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 30m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaien/frezen/profilieren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,150	15,69	1,000	90%	14,12
Totaal kosten									1.079,10
Exploitatiesaldo									1.079,10

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 19 Landschapselementen (L01)

Beheertype: 01 Poel en klein historisch water (per stuk)

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
onderhouden/vervangen raster	jaarlijks onderhoud raster kleine poel (stuk)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 35-45 kW (A-003) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129) 1 handgereedschap (A-064)	Kleine poel 100 m2, oeverlengte 36 meter	IMAG (Groene boek)	0,151	9,83	1,000	35%	3,44
	jaarlijks onderhoud raster grote poel (stuk)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 35-45 kW (A-003) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129) 1 handgereedschap (A-064)	Grote poel 700 m2, gemiddelde oeverlengte 93 meter	IMAG (Groene boek)	0,391	25,38	1,000	65%	16,50
Maaien landschapselement	Afvoeren en verwerken maaisel kleine poel (per stuk)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 dumper (A-082) 1 trekker 4x4, 75-90 kW (A-006) 1 Inname maaisel kleine poel	kleine poel 100 m2, randlengte 36 meter	IMAG (Groene boek)	0,220	21,31	1,000	35%	7,46
	Afvoeren en verwerken maaisel grote poel (per stuk)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 dumper (A-082) 1 trekker 4x4, 75-90 kW (A-006) 1 Inname maaisel grote poel	Grote poel 700 m2, randlengte 93 meter	IMAG (Groene boek)	0,567	63,46	0,200	65%	8,25
	Uitmaaien kleine poel met korfmaaier (per stuk)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 hydr. graafmachine met maaibak	Kleine poel 100 m2, randlengte 36 meter	IMAG (Groene boek)	0,220	22,63	1,000	35%	7,92
	Uitmaaien grote poel met korfmaaier (per stuk)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 hydr. graafmachine met maaibak	grote poel 700 m2, randlengte 93 meter	IMAG (Groene boek)	0,567	58,31	0,200	65%	7,58
Opschonen/baggeren poel (st)	Afvoeren bagger met trekker en dumper	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 dumper (A-082) 1 trekker 4x4, 75-90 kW (A-006)	Kleine poel 100 m2, oeverlengte 36 meter	IMAG (Groene boek)	2,000	176,00	0,200	35%	12,32
	Afvoeren bagger met trekker en dumper	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 dumper (A-082) 1 trekker 4x4, 75-90 kW (A-006)	Grote poel 700 m2, oeverlengte 93 meter	IMAG (Groene boek)	8,400	738,98	0,100	49%	36,21
	Baggeren poel met gesloten bak	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 hydr. graafmachine (A-225)	Grote poel	IMAG (Groene boek)	8,400	931,22	0,100	49%	45,63
Tijdelijk verwijderen raster	Opschonen poel met gesloten bak	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 hydr. graafmachine (A-225)	Kleine poel	IMAG (Groene boek)	2,000	221,86	0,200	35%	15,53
	Bevestigen draad na uitvoering werk (per poel)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)		IMAG (Groene boek)	0,630	28,29	0,200	35%	1,98
	Bevestigen draad na uitvoering werk (per poel)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)		IMAG (Groene boek)	1,628	73,23	0,100	65%	4,76
	Tijdelijk onderbreken raster en oprollen (per poel)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)		IMAG (Groene boek)	0,378	17,00	0,200	35%	1,19
	Tijdelijk onderbreken raster en oprollen (per poel)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)		IMAG (Groene boek)	0,977	44,15	0,100	65%	2,87
	Totaal kosten								171,64
Exploitatiesaldo								171,64	

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 19 Landschapselementen (L01)

Beheertype: 02 Houtwal en houtsingel (per ha)

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
verwijderen ongew. vegetatie	Bestrijden ongew. houtsoorten houtwal/hakhoutbosje (ha)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	hoogte 1-2 meter, < 5% bedekking	IMAG (Groene boek)	2,100	94,50	0,200	100%	18,90
onderhouden/vervangen raster	jaarlijks aanvul. onderhoud raster houtwal (ha)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 35-45 kW (A-003) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129) 1 handgereedschap (A-064)		IMAG (Groene boek)	17,000	1.104,16	1,000	49%	541,04
Inboeten landschapselement	Inboeten 1000 stuks per ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 Inboeten landsch. 1000 st/ha	houtwal en houtsingel (per ha)	IMAG (Groene boek)	20,000	1.875,00	0,040	100%	75,00
Maaien landschapselement	Maaien perceelsrand (per hectare)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	Maaien perceelstrand houtwal/houtsingel met bosmaaier	IMAG (Groene boek)	21,000	1.071,00	1,000	63%	674,73
Tijdelijk verwijderen raster	Tijdelijk opbreken raster en oprollen (per ha)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	Landschappelijk bosje in open landschap	IMAG (Groene boek)	112,000	5.040,00	0,100	59%	297,36
	Tijdelijk opbreken raster en oprollen (per ha)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	Landschappelijk bosje in open landschap	IMAG (Groene boek)	112,000	5.039,77	0,120	22%	133,05
Vellen/snoeien bomen-landschap	Opruimen en verw. vrijkomend hout (per hectare)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 75-90 kW (A-006) 1 houtversnipperaar (A-054)	Onderhoud houtwal	IMAG (Groene boek)	118,000	11.354,67	0,100	75%	851,60
	Opruimen en verw. vrijkomend hout (per hectare)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 75-90 kW (A-006) 1 houtversnipperaar (A-054)	Onderhoud hoge houtwal, opruimen na eindkap 25 jaar	IMAG (Groene boek)	73,000	7.023,75	0,040	20%	56,19
	Opruimen en verw. vrijkomend hout (per hectare)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 75-90 kW (A-006) 1 houtversnipperaar (A-054)	Onderhoud hoge houtwal, opruimen na afzetten 7e en 14e jaar	IMAG (Groene boek)	210,000	20.206,88	0,080	20%	323,31
	Opruimen en verw. vrijkomend hout (per hectare)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 75-90 kW (A-006) 1 houtversnipperaar (A-054)	Opruimen na eindkap, holle weg en graft	IMAG (Groene boek)	347,000	33.392,00	0,125	5%	208,70
	Vellen, korten, uitdragen (per hectare)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag mzw (A-075)	Vellen, korten, uitdragen houtwal	IMAG (Groene boek)	147,000	7.882,80	0,100	75%	591,21
	Vellen, korten, uitdragen (per hectare)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag mzw (A-075)	Vellen, korten en uitdragen, eindkap hoge houtwal	IMAG (Groene boek)	152,000	8.151,25	0,040	20%	65,21
	Vellen, korten, uitdragen (per hectare)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag mzw (A-075)	Afzetten hoge houtwal 7e en 14e jaar	IMAG (Groene boek)	121,000	6.488,75	0,080	20%	103,82
	Vellen, korten, uitdragen (per hectare)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag mzw (A-075)	Eindkap holle weg en graft	IMAG (Groene boek)	168,000	9.009,60	0,125	5%	56,31
Totaal kosten									3.996,43
Exploitatiesaldo									3.996,43

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 19 Landschapselementen (L01)

Beheertype: 03 Elzensingel (per 100 m)

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
verwijderen ongew. vegetatie	Bestrijden ongew. houtsoorten elzensingel (per 100 m)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	hoogte 1-2 meter, < 5% bedekking, elzensingel bedekking > 75 %	IMAG (Groene boek)	0,021	0,96	0,143	80%	0,11
	Bestrijden ongew. houtsoorten elzensingel (per 100 m)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	hoogte 1-2 meter, < 5% bedekking, elzensingel bedekking 50-75%	IMAG (Groene boek)	0,015	0,93	0,143	15%	0,02
	Bestrijden ongew. houtsoorten elzensingel (per 100 m)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	hoogte 1-2 meter, <5% bedekking, elzensingel bedekking 30-50%	IMAG (Groene boek)	0,009	0,00	0,143	5%	0,00
onderhouden/vervangen raster	jaarlijks aanvul. onderhoud raster elzensingel (100 m)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 35-45 kW (A-003) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129) 1 handgereedschap (A-064)	Elzensingel bedekking > 75 %	IMAG (Groene boek)	0,420	27,28	1,000	72%	19,64
	jaarlijks aanvul. onderhoud raster elzensingel (100 m)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 35-45 kW (A-003) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129) 1 handgereedschap (A-064)	Elzensingel bedekking 50 - 75 %	IMAG (Groene boek)	0,298	19,43	1,000	14%	2,72
	jaarlijks aanvul. onderhoud raster elzensingel (100 m)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 35-45 kW (A-003) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129) 1 handgereedschap (A-064)	Elzensingel bedekking 30 - 50 %	IMAG (Groene boek)	0,189	12,40	1,000	5%	0,62
Inboeten landschapselement	Inboeten 25 stuks per 100 m	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 Inboeten landsch. 25 st/100 m	Elzensingel bedekking > 75%	IMAG (Groene boek)	1,900	109,90	0,048	80%	4,22
	Inboeten 18 stuks per 100 m	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 Inboeten landsch. 18 st/100 m	Elzensingel bedekking 50 - 75 %	IMAG (Groene boek)	1,349	79,17	0,048	15%	0,57
	Inboeten 11 stuks per 100 m	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 Inboeten landsch. 11 st/100 m	Elzensingel bedekking 30 - 50%	IMAG (Groene boek)	0,855	50,00	0,048	5%	0,12
Maaien landschapselement	Maaien perceelsrand (per 100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	maaien perceelsrand elzensingel bedekking > 75 %	IMAG (Groene boek)	0,530	27,04	1,000	80%	21,63
	Maaien perceelsrand (per 100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	maaien perceelsrand elzensingel bedekking 50 - 75 %	IMAG (Groene boek)	0,376	19,20	1,000	15%	2,88
	Maaien perceelsrand (per 100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	maaien elzensingel bedekking 30 - 50%	IMAG (Groene boek)	0,239	12,40	1,000	5%	0,62

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 19 Landschapselementen (L01)

Beheertype: 03 Elzensingel (per 100 m)

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
Tijdelijk verwijderen raster	Tijdelijk opbreken raster en oprollen (per 100 m)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	Onderhoud Elzensingel bedekking > 75%	IMAG (Groene boek)	2,800	126,09	0,140	72%	12,71
	Tijdelijk opbreken raster en oprollen (per 100 m)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	Onderhoud elzensingel bedekking 50 - 75%	IMAG (Groene boek)	1,988	89,80	0,140	14%	1,76
	Tijdelijk opbreken raster en oprollen (per 100 m)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	Onderhoud elzensingel 30 - 50 %	IMAG (Groene boek)	1,260	55,71	0,140	5%	0,39

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 19 Landschapselementen (L01)

Beheertype: 03 Elzensingel (per 100 m)

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
Vellen/snoeien bomen-landschap	Opruimen en verw. vrijkomend hout (per 100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 75-90 kW (A-006) 1 houtversnipperaar (A-054)	met inzet houtversnipperaar - Elzensingel bedekking > 75%, opruimen snoeihout na eindkap	IMAG (Groene boek)	1,770	170,31	0,048	80%	6,54
	Opruimen en verw. vrijkomend hout (per 100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	Elzensingel bedekking > 75%, opruimen na snoei 7e en 14e jaar	IMAG (Groene boek)	2,840	127,89	0,095	80%	9,72
	Opruimen en verw. vrijkomend hout (per 100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 75-90 kW (A-006) 1 houtversnipperaar (A-054)	met houtversnipperaar - Elzensingel bedekking 50-75%, opruimen takhout na eindkap	IMAG (Groene boek)	1,257	120,83	0,048	15%	0,87
	Opruimen en verw. vrijkomend hout (per 100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	Elzensingel bedekking 50-75%, opruimen na snoei 7e en 14e jaar	IMAG (Groene boek)	2,016	90,53	0,095	15%	1,29
	Opruimen en verw. vrijkomend hout (per 100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 75-90 kW (A-006) 1 houtversnipperaar (A-054)	met houtversnipperaar - Elzensingel bedekking 30-50%, opruimen na eindkap	IMAG (Groene boek)	0,797	75,00	0,048	5%	0,18
	Opruimen en verw. vrijkomend hout (per 100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	Elzensingel bedekking 30-50%, opruimen na snoei 7e en 14e jaar	IMAG (Groene boek)	1,278	56,84	0,095	5%	0,27
	Opruimen en verw. vrijkomend hout (per 100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	zonder houtversnipperaar - Elzensingel bedekking > 75%, opruimen snoeihout na eindkap	IMAG (Groene boek)	3,560	160,16	0,048	80%	6,15
	Opruimen en verw. vrijkomend hout (per 100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	zonder houtversnipperaar - Elzensingel bedekking 50-70%, opruimen takken na eindkap	IMAG (Groene boek)	2,527	115,28	0,048	15%	0,83
	Opruimen en verw. vrijkomend hout (per 100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	zonder houtversnipperaar - Elzensingel bedekking 30-50%, opruimen na eindkap	IMAG (Groene boek)	1,602	75,00	0,048	5%	0,18
	Vellen, snoeien, korten stamhout (per 100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag mzw (A-075)	met motorzaag - elzensingel bedekking > 75%, eindkap stamhout	IMAG (Groene boek)	4,000	214,58	0,048	80%	8,24
	Vellen, snoeien, korten stamhout (per 100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag mzw (A-075)	afzetten 75 stammen 6-10 cm elzensingel bedekking > 75% in 7e en 14e jaar	IMAG (Groene boek)	1,470	78,82	0,095	80%	5,99
	Vellen, snoeien, korten stamhout (per 100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag mzw (A-075)	met motorzaag - elzensingel bedekking 50 - 75%, eindkap stamhout	IMAG (Groene boek)	2,840	152,78	0,048	15%	1,10
	Vellen, snoeien, korten stamhout (per 100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag mzw (A-075)	Afzetten 53 stammen 6-10 cm, elzensingel bedekking 50-75%	IMAG (Groene boek)	1,044	56,14	0,095	15%	0,80

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 19 Landschapselementen (L01)

Beheertype: 03 Elzensingel (per 100 m)

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
	Vellen, snoeien, korten stamhout (per 100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag mzw (A-075)	met motorzaag - Elzensingel bedekking 30 - 50%, eindkap stamhout	IMAG (Groene boek)	1,800	95,83	0,048	5%	0,23
	Vellen, snoeien, korten stamhout (per 100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag mzw (A-075)	Afzetten 34 stammen 6-10 cm, elzensingel bedekking 30 - 50%	IMAG (Groene boek)	0,662	35,79	0,095	5%	0,17
	Vellen, snoeien, korten stamhout (per 100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	met handgereedschap - elzensingel > 75 %, eindkap stamhout	IMAG (Groene boek)	8,020	360,94	0,048	80%	13,86
	Vellen, snoeien, korten stamhout (per 100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	met handgereedschap - elzensingel bedekking 50 - 75 %, eindkap stamhout	IMAG (Groene boek)	5,694	256,94	0,048	15%	1,85
	Vellen, snoeien, korten stamhout (per 100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	met handgereedschap - elzenbedekking 30 - 50 %, eindkap stamhout	IMAG (Groene boek)	3,609	162,50	0,048	5%	0,39
Totaal kosten									126,67
Exploitatiesaldo									126,67

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 19 Landschapselementen (L01)

Beheertype: 04 Bossingel en bosje (per ha)

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
verwijderen ongew. vegetatie	Bestrijden ongew. houtsoorten landsch. bosje (per ha)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	hoogte 1-2 meter, bedekking < 5%	IMAG (Groene boek)	2,000	90,00	0,200	100%	18,00
onderhouden/vervangen raster	jaarlijks aanvul. onderhoud raster landsch. bosje (ha)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 35-45 kW (A-003) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129) 1 handgereedschap (A-064)	landschappelijk bosje in open landschap	IMAG (Groene boek)	17,000	1.104,16	1,000	50%	552,08
Inboeten landschapselement	Inboeten 1000 stuks per ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 Inboeten landsch. 1000 st/ha	houtwal en houtsingel (per ha)	IMAG (Groene boek)	20,000	1.875,00	0,040	100%	75,00
Maaien landschapselement	Maaien perceelsrand (per hectare)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	Maaien perceelstrand houtwal/houtsingel met bosmaaier	IMAG (Groene boek)	21,000	1.071,00	1,000	50%	535,50
Tijdelijk verwijderen raster	Tijdelijk opbreken raster en oprollen (per ha)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	Landschappelijk bosje in open landschap	IMAG (Groene boek)	112,000	5.039,99	0,067	78%	263,39
Vellen/snoeien bomen-landschap	Opruimen en verw. vrijkomend hout (per hectare)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 75-90 kW (A-006) 1 houtversnipperaar (A-054)	opruimen na velling/dunning in landschappelijk bosje	IMAG (Groene boek)	24,000	2.309,70	0,067	20%	30,95
	Opruimen en verw. vrijkomend hout (per hectare)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 75-90 kW (A-006) 1 houtversnipperaar (A-054)	Opruimen en verwijderen hout na snoei overhangende takken	IMAG (Groene boek)	67,000	6.447,16	0,067	100%	431,96
	Snoeien overhangende takken (per hectare)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 75-90 kW (A-006) 1 houtversnipperaar (A-054)	Klein landschappelijk bosje, snoeien overhangende takken	IMAG (Groene boek)	13,000	1.250,90	0,067	100%	83,81
	Vellen, korten, uitdragen (per hectare)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag mzw (A-075) 1 handgereedschap (A-064)	vellen, snoeien, korten, stapelen landschappelijk bosje	IMAG (Groene boek)	47,000	2.541,04	0,067	20%	34,05
Totaal kosten									2.024,74
Exploitatiesaldo									2.024,74

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 19 Landschapselementen (L01)

Beheertype: 05 Knip- en scheerheg (per 100 m)

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
onderhouden/vervangen raster	jaarlijks aanvul. onderhoud raster heg/haag (100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 35-45 kW (A-003) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129) 1 handgereedschap (A-064)	praktijkervaring Zuid-Limburg	IMAG (Groene boek)	0,840	54,62	0,400	13%	2,84
	jaarlijks aanvul. onderhoud raster heg/haag (100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 35-45 kW (A-003) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129) 1 handgereedschap (A-064)	praktijkervaring Zuid-Limburg	IMAG (Groene boek)	0,840	54,55	1,000	44%	24,00
Heg knippen (per 100 m)	Knippen heg met motorheggeschaar	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motor heggeschaar (A-077)	praktijkervaring Zuid-Limburg	IKL 2015	7,270	349,52	1,000	21%	73,40
	Knippen heg met trekker en mulcher/messenbalk	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 35-45 kW (A-003) 1 heggemaabalk aanbouw tractor	praktijkervaring Zuid-Limburg; jaarlijkse cyclus	IKL 2015	2,330	163,73	1,000	64%	104,79
	Knippen heg met trekker en mulcher/messenbalk	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 35-45 kW (A-003) 1 heggemaabalk aanbouw tractor	praktijkervaring Zuid-Limburg; 2-3 jaarlijkse cyclus	IKL 2015	4,730	332,50	0,400	15%	19,95
	Maaien voet heg	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	praktijkervaring Zuid-Limburg, 2-3 jaarlijkse cyclus	IKL 2015	0,260	13,29	1,000	21%	2,79
	Opruimen en naknippen heg	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	praktijkervaring Zuid-Limburg, 2-3 jaarlijkse cyclus	IKL 2015	1,290	58,00	0,400	15%	3,48
	Opruimen en naknippen heg	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	praktijkervaring Zuid-Limburg, 2-3 jaarlijkse cyclus	IKL 2015	1,290	58,06	1,000	85%	49,35
	Totaal kosten								
Exploitatiesaldo									280,60

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 19 Landschapselementen (L01)

Beheertype: 06 Struweelhaag (per 100 m)

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
onderhouden/vervangen raster	jaarlijks aanvul. onderhoud raster heg/haag (100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 35-45 kW (A-003) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129) 1 handgereedschap (A-064)	praktijkervaring Zuid-Limburg	IMAG (Groene boek)	0,840	54,55	1,000	87%	47,46
Landsch. struweelhaag afzetten	Afzetten struweelhaag en afvoeren takhout (per 100 m)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen 1 hydr. graafmachine (A-225) 1 knipschaar aanbouw hydr. graaf	praktijkervaring Maasheggengebied	IKL 2015	12,600	2.044,48	0,167	70%	239,00
	Afzetten struweelhaag en afvoeren takhout (per 100 m)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen 1 hydr. graafmachine (A-225) 1 knipschaar aanbouw hydr. graaf	praktijkervaring Maasheggengebied	IKL 2015	2,630	426,87	0,067	30%	8,58
Maaien landschapselement	Maaien perceelsrand (per 100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	maaien perceelsrand struweelhaag	IMAG (Groene boek)	1,050	53,55	1,000	100%	53,55
Tijdelijk verwijderen raster	Tijdelijk opbreken raster en oprollen (per 100 m)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	Onderhoud struweelhaag	IMAG (Groene boek)	5,600	252,58	0,067	26%	4,40
Totaal kosten									352,99
Exploitatiesaldo									352,99

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: **2016**

Natuur-/Recreatietype: 19 Landschapselementen (L01)

Beheertype: 07 Laan (per rij per 100 m)

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
onderhouden/vervangen raster	Aanvul. onderhoud raster laan na snoei (100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 35-45 kW (A-003) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129) 1 handgereedschap (A-064)		IMAG (Groene boek)	0,840	54,55	0,200	100%	10,91
inspecteren veiligheid	Visual Tree Assessment (VTA-controle per 100 m landsch.	1 medewerker hoog tarief (A-149)	Laanbeplanting	IMAG (Groene boek)	1,050	58,88	0,250	25%	3,68
	Visual Tree Assessment (VTA-controle per 100 m landsch.	1 medewerker hoog tarief (A-149)	Laanbeplanting	IMAG (Groene boek)	1,050	58,77	0,500	60%	17,63
Maaien landschapselement	Maaien berm laan (per 100 m)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 65-75 kW (A-005) 1 schotelmaaier 200 cm (A-034)	Lichte begroeiing grassen en braam.	IMAG (Groene boek)	0,350	28,42	1,000	50%	14,21

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 19 Landschapselementen (L01)

Beheertype: 07 Laan (per rij per 100 m)

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
Vellen/snoeien bomen-landschap	Opruimen en verw. vrijkomend hout (per 100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 75-90 kW (A-006) 1 houtversnipperaar (A-054)	met inzet houtversnipperaar - versnipperen gesnoeide takken laan, stamdiameter 20-60 cm	IMAG (Groene boek)	2,180	209,80	0,200	25%	10,49
	Opruimen en verw. vrijkomend hout (per 100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 75-90 kW (A-006) 1 houtversnipperaar (A-054)	met inzet houtversnipperaar - versnipperen gesnoeide takken laan, stamdiameter > 60 cm	IMAG (groene boek)	3,060	294,50	0,200	60%	35,34
	Opruimen en verw. vrijkomend hout (per 100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	zonder houtversnipperaar - afvoeren gesnoeide takken laan, stamdiameter 20-60 cm	IMAG (Groene boek)	2,200	99,00	0,200	25%	4,95
	Opruimen en verw. vrijkomend hout (per 100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	zonder houtversnipperaar - afvoeren gesnoeide takken laan, stamdiameter > 60 cm	IMAG (Groene boek)	3,070	138,17	0,200	60%	16,58
	Snoeien landschap. laan (per 100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	Snoeien laan, gemiddelde stamdiameter < 20 cm	IMAG (Groene boek)	7,880	354,67	0,200	15%	10,64
	Snoeien landschap. laan (per 100 meter)	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 hoogwerker (A-012) 1 motorzaag mzw (A-075)	met hoogwerker - onderhoudssnoei laan, diameter 20-60 cm, 1-5 takken	IMAG (Groene boek)	2,330	320,20	0,200	25%	16,01
	Snoeien landschap. laan (per 100 meter)	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 hoogwerker (A-012) 1 motorzaag mzw (A-075)	met hoogwerker - snoei laan, gemiddelde stamdiameter > 60 cm, 6-10 takken	IMAG (Groene boek)	6,560	901,42	0,200	60%	108,17
	Snoeien landschap. laan (per 100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag mzw (A-075)	zonder hoogwerker - onderhoudssnoei laan, diameter 20-60 cm, 1-5 takken	IMAG (Groene boek)	4,670	250,60	0,200	25%	12,53
	Snoeien landschap. laan (per 100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag mzw (A-075)	zonder hoogwerker - snoei laan, gemiddelde diameter > 60 cm, 6 - 10 takken	IMAG (Groene boek)	13,130	704,17	0,200	60%	84,50
Totaal kosten									345,64
Exploitatiesaldo									345,64

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 19 Landschapselementen (L01)

Beheertype: 08 Knotboom (per stuk)

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
onderhouden/vervangen raster	Aanvul. onderhoud raster knotboom na snoei (stuk)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 35-45 kW (A-003) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129) 1 handgereedschap (A-064)		RBON	0,020	1,20	0,250	30%	0,09
Knotten landschap	Knotten per stuk (incl. 5% transporttijd), stamdiam. < 20 cm	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag licht	Knotboom stamdiameter < 20 cm; gemiddeld 10 telgen per knot	RBON 1997	0,180	9,20	0,250	30%	0,69
	Knotten per stuk (incl. 5% transporttijd), stamdiam. 20-60 cm	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag licht	Knotboom stamdiameter 20-60 cm, gemiddeld 30 telgen per knot	RBON 1997	0,530	27,13	0,250	60%	4,07
	Knotten per stuk (incl. 5% transporttijd), stamdiam. > 60 cm	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag licht	Knotboom stamdiameter > 60 cm, gemiddeld 40 telgen per knot	RBON 1997	0,700	36,00	0,250	10%	0,90
	Opruimen en verwerken knothout	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 75-90 kW (A-006) 1 houtversnipperaar (A-054)	Knotboom stamdiameter < 20 cm, gemiddeld 10 telgen per knot	RBON 1997	0,160	15,47	0,250	30%	1,16
	Opruimen en verwerken knothout	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 75-90 kW (A-006) 1 houtversnipperaar (A-054)	Knotboom stamdiameter 20 - 60 cm, gemiddeld 30 telgen per knot	RBON 1997	0,470	45,26	0,250	70%	7,92
Totaal kosten									14,83
Exploitatiesaldo									14,83

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO'sVoor het jaar: **2016****Natuur-/Recreatietype: 19 Landschapselementen (L01)****Beheertype: 09 Hoogstamboomgaard (per ha)**

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
Onderhouden boomgaard	Afvoeren boomgaard snoeihout (per hectare)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	Gemiddeld 100 hoogstambomen per hectare	RBON/PSAN	21,000	945,00	0,500	100%	472,50
	Onderhouden boomkorven boomgaard (per ha)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 35-45 kW (A-003) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129) 1 handgereedschap (A-064)	Gemiddeld 100 hoogstambomen per hectare	RBON/PSAN	0,500	32,40	0,500	10%	1,62
	Snoeien hoogstamboomgaard (per hectare)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	Gemiddeld 100 hoogstambomen per hectare	RBON/PSAN	78,750	3.543,76	0,500	100%	1.771,88
Totaal kosten									2.246,00
Exploitatiesaldo									2.246,00

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 19 Landschapselementen (L01)

Beheertype: 10 Struweelrand (per ha)

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
verwijderen ongew. vegetatie	Braamstruweel vrijhouden van opslag bomen (per ha)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)		IMAG (Groene boek)	2,000	90,00	0,100	33%	2,97
Maaien landschapselement	Maaien distels met bosmaaier (per hectare)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	Maaien distels met bosmaaier in struweelrand	IMAG (Groene boek)	3,000	153,00	1,000	10%	15,30
	Maaien ruigtezone struweelrand (per hectare)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	maaien ruigtezone struweelrand	IMAG (Groene boek)	32,000	1.631,96	0,330	33%	177,72
	Opruimen maaisel ruigtezone struweelrand (per hectare)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 35-45 kW (A-003) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129) 1 handgereedschap (A-064)	Opruimen maaisel ruigtezone struweelrand	IMAG (Groene boek)	33,000	2.143,43	0,330	33%	233,42
Vellen/snoeien bomen-landschap	Opruimen en verw. vrijkomend hout (per hectare)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 75-90 kW (A-006) 1 houtversnipperaar (A-054)	Opruimen en versnipperen takhout struweelrand	IMAG (Groene boek)	131,000	12.605,45	0,200	33%	831,96
	Vellen, korten, uitdragen (per hectare)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag licht	vellen, snoeien, korten 150 stammen per are struweelrand	IMAG (Groene boek)	253,000	12.940,91	0,200	33%	854,10
Totaal kosten									2.115,47
Exploitatiesaldo									2.115,47

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 19 Landschapselementen (L01)

Beheertype: 11 Hakhoutbosje langzaamgr. soorten (ha)

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
verwijderen ongew. vegetatie	Bestrijden ongew. houtsoorten houtwal/hakhoutbosje (ha)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	hoogte 1-2 meter, < 5% bedekking	IMAG (Groene boek)	2,100	94,50	0,200	100%	18,90
onderhouden/vervangen raster	extra onderhoud raster landschappelijk hakhoutbosje	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 35-45 kW (A-003) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129) 1 handgereedschap (A-064)	Klein perceel hakhoutbosje (landschap)	IMAG (Groene boek)	3,000	195,03	0,066	78%	10,04
Inboeten landschapselement	Inboeten 1000 stuks per ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 Inboeten landsch. 1000 st/ha	houtwal en houtsingel (per ha)	IMAG (Groene boek)	20,000	1.875,00	0,040	100%	75,00
Vellen/snoeien bomen-landschap	Opruimen en verw. vrijkomend hout (per hectare)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 75-90 kW (A-006) 1 houtversnipperaer (A-054)	opruimen en verwerken snoeihout hardhout-hakhoutbosje	IMAG (Groene boek)	118,000	11.354,55	0,066	100%	749,40
	Vellen, korten, uitdragen (per hectare)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag mzw (A-075) 1 handgereedschap (A-064)	Vellen, snoeien, korten hardhout-hakhoutbosje, 75 stuks per are, diameter 6-10 cm	IMAG (Groene boek)	147,000	7.949,09	0,066	100%	524,64
Totaal kosten									1.377,98
Exploitatiesaldo									1.377,98

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 19 Landschapselementen (L01)

Beheertype: 12 Hakhoutbosje snelgr. soorten (per ha)

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
verwijderen ongew. vegetatie	Bestrijden ongew. houtsoorten houtwal/hakhoutbosje (ha)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	hoogte 1-2 meter, < 5% bedekking	IMAG (Groene boek)	2,100	94,50	0,200	100%	18,90
onderhouden/vervangen raster	extra onderhoud raster landschappelijk hakhoutbosje	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 35-45 kW (A-003) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129) 1 handgereedschap (A-064)	Klein perceel hakhoutbosje (landschap)	IMAG (Groene boek)	3,000	194,88	0,100	86%	16,76
Inboeten landschapselement	Inboeten 1000 stuks per ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 Inboeten landsch. 1000 st/ha	houtwal en houtsingel (per ha)	IMAG (Groene boek)	20,000	1.875,00	0,040	100%	75,00
Vellen/snoeien bomen-landschap	Opruimen en verw. vrijkomend hout (per hectare)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 75-90 kW (A-006) 1 houtversnipperaar (A-054)	Opruimen en verwerken snoeihout zachthout-hakhoutbosje	IMAG (Groene boek)	102,000	9.815,00	0,066	100%	647,79
	Vellen, korten, uitdragen (per hectare)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag mzw (A-075)	Vellen, snoeien, korten zachthout-hakhoutbosje, 75 stammen per are, diameter 6-10 cm	IMAG (Groene boek)	200,000	10.725,00	0,100	100%	1.072,50
Totaal kosten									1.830,95
Exploitatiesaldo									1.830,95

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 19 Landschapselementen (L01)**Beheertype: 13 Landschappelijk griendje (per ha)**

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
Afzetten landsch. griend	Afzetten landsch. griend en tot schelf zetten	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	handmatig afzetten 4000 stobben/ha, incl. 5% transporttijd	IMAG (Groene boek)	263,000	11.835,00	0,250	100%	2.958,75
Totaal kosten									2.958,75
Exploitatiesaldo									2.958,75

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

Voor het jaar: 2016

Natuur-/Recreatietype: 19 Landschapselementen (L01)

Beheertype: 14 Landschappelijke bomenrij (per 100 m)

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
onderhouden/vervangen raster	Aanvul. onderhoud raster bomenrij na snoei (100 m)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 35-45 kW (A-003) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129) 1 handgereedschap (A-064)		IMAG (Groene boek)	0,420	27,00	0,100	20%	0,54
	Aanvul. onderhoud raster bomenrij na snoei (100 m)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 35-45 kW (A-003) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129) 1 handgereedschap (A-064)		IMAG (Groene boek)	0,420	27,45	0,142	39%	1,52
	Aanvul. onderhoud raster bomenrij na snoei (100 m)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 35-45 kW (A-003) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129) 1 handgereedschap (A-064)		IMAG (Groene boek)	0,420	27,50	0,200	20%	1,10
Vellen/snoeien bomen-landschap	Opruimen en verw. vrijkomend hout (per 100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 75-90 kW (A-006) 1 houtversnipperaar (A-054)	versnipperen gesnoeide takken bomenrij, stamdiameter 20-60 cm	IMAG (Groene boek)	2,100	201,97	0,142	50%	14,34
	Opruimen en verw. vrijkomend hout (per 100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 75-90 kW (A-006) 1 houtversnipperaar (A-054)	Versnipperen gesnoeide takken bomenrij, stamdiameter > 60 cm	IMAG (Groene boek)	2,940	283,20	0,100	25%	7,08
	Snoeien landschap. bomenrij (per 100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	begeleidingssnoei, boomdiameter < 20 cm	IMAG (Groene boek)	3,780	170,20	0,200	25%	8,51
	Snoeien landschap. bomenrij (per 100 meter)	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 hoogwerker (A-012) 1 motorzaag mzw (A-075)	Onderhoudssnoei bomenrij, diameter 20-60 cm, 1-5 takken	IMAG (Groene boek)	3,360	461,69	0,142	50%	32,78
	Snoeien landschap. bomenrij (per 100 meter)	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 hoogwerker (A-012) 1 motorzaag mzw (A-075)	Onderhoudssnoei bomenrij, diameter > 60 cm, 6-10 takken	IMAG (Groene boek)	9,450	1.298,40	0,100	25%	32,46
Totaal kosten									98,33
Exploitatiesaldo									98,33

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO'sVoor het jaar: **2016****Natuur-/Recreatietype: 19 Landschapselementen (L01)****Beheertype: 15 Rietzoom 2 tot 5 meter breed (per 100 m)**

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
Maaien landschappelijk riet	Afvoeren gemaaid riet rietzoom 2-5 meter (0,2 ton/100 m)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 dumper (A-082) 1 trekker 4x4, 75-90 kW (A-006) 1 Inname vers maaisel 0,2 ton	Rietzoom 2 tot 5 meter, 0,2 ton per 100 meter	IMAG (Groene boek)	0,900	87,54	0,500	100%	43,77
	Maaien rietzoom oever 2-5 meter breed (per 100 m)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 75-90 kW (A-006) 1 aanbouw maaikorf (A-043)	Rietzoom 2-5 meter breed, trekker met maaikorf	IMAG (Groene boek)	0,900	91,86	0,500	100%	45,93
Totaal kosten									89,70
Exploitatiesaldo									89,70

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO'sVoor het jaar: **2016****Natuur-/Recreatietype: 19 Landschapselementen (L01)****Beheertype: 16 Klein rietperceel, rietzoom > 5 m breed (ha)**

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
Maaien landschappelijk riet	Afvoeren gemaaid riet klein rietperceel (8 ton/hectare)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 dumper (A-082) 1 trekker 4x4, 75-90 kW (A-006) 1 Inname vers maaisel 8 ton	Rietzoom > 5 meter en klein rietperceel, afvoeren en composteren 8 ton/ha	RBON	36,720	3.565,24	0,500	100%	1.782,62
	Maaien brede rietoever/klein rietperceel (per hectare)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 1-assige trekker rietm. (A-013)	Maaien klein rietperceel met 1 assige trekker en maaibalk	RBON	36,720	2.109,58	0,500	100%	1.054,79
Totaal kosten									2.837,41
Exploitatiesaldo									2.837,41

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO'sVoor het jaar: **2016****Natuur-/Recreatietype: 19 Landschapselementen (L01)****Beheertype: 17 Natuurvriendelijke oevers**

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
Maaien landschapselement	Maaien natuurvriendelijke oever (per 100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4x4, 75-90 kW (A-006) 1 aanbouw maaikorf (A-043)	natuurvriendelijke oever breedte 3 meter	IMAG (Groene boek)	0,610	62,27	1,000	100%	62,27
	Maaien natuurvriendelijke oever (per 100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 dumper (A-082) 1 trekker 4x4, 65-75 kW(A-005)	Afvoeren maaisel natuurvriendelijke oever	IMAG (Groene boek)	0,610	50,51	1,000	100%	50,51
Totaal kosten									112,78
Exploitatiesaldo									112,78

Staatsbosbeheer

Standaardkostprijs directe werkzaamheden Terreinbeheer voor gezamenlijke TBO's

einde van het overzicht